

Митар Митровић

ПУТОВАЊЕ СА САМИМ СОБОМ

МИТАР МИТРОВИЋ
ИЗАБРАНА ДЕЛА
књига 4

Митар Митровић
ПУТОВАЊЕ СА САМИМ СОБОМ
Изабране приче и епиграми

Издавач:

Савез књижевника у отаџбини и расејању – СКОР

За издавача:

Проф. Ненад Радош, председник

Рецензије:

Јово Кнежевић, *књижевник*

Милорад Калезић, *књижевник*

Витомир Теофиловић, *књижевник*

Жарко Ђуровић, *књижевник*

Васа Радовановић, *књижевник*

Компјутерски слог:

Васа Радовановић

Штампа:

ГОРАПРЕС, Земун

Тираж:

500

Митар Митровић

**ПУТОВАЊЕ
СА САМИМ СОБОМ**

Београд, 2008.

ПУТ У СРЕДИШТЕ ДУШЕ

Када писац објављује нову књигу, на то га вероватно тера стваралачки нагон, тако да нова књига по правилу значи искорак из дотадашњег опуса, а писац постаје нов и другачији. Када, међутим, дође тренутак, и јави се жеља да се направи избор из дотадашњег писања, очекује се да писац тим избором поново осветли и потврди своје целокупно стваралаштво, дајући му завршну боју и глазуру.

Избор из стваралаштва Митра Митровића необичан је управо у тој равни. Јер, то је у исто време и избор, дакле потврда већ урађеног, али и свеже дело које одише снагом и убедљивошћу новог!

У чему је тајна ових привидно контрадикторних утисака о књизи "Путовање са самим собом" Митра Митровића? Има ли уопште неке тајне?

Нема тајне, већ је реч о широком дијапазону ауторових интересовања, и о богатом мотивском врелу из кога му се књижевно перо напаја. Па онда различити нивои интересовања и различити облици приповедања и певања једни другима дају додатну снагу и боју, и зато се чине новим и другачијим.

Ко од раније познаје Митровића као песника и афористичара, изненадиће га сада сусрет са његовом причом, кратке форме а богате фабуле, која потиче из саме дубине човековог бића.

Ко је пак мислио да је он хумориста који у свакодневици престоничког живота запажа гротескне ситуације и преко њих се руга беди људског постојања, изненадиће га његова преданост добрим странама људске природе и труд да оно вредно у човеку одбрани и оправда.

А ко је знао и једну и другу и трећу његову

књижевну активност, сада ће увидети да су то само два лика једног истог, вишеслојног и богатог поетског промишљања света и живота. И да то човек, са пртљагом у коме су перо и реч, путује у средиште човекове душе.

Књига "Путовање са самим собом", садржи дакле, избор из богатог опуса дугогодишњег прегатоца на пољу кратке књижевне форме. Састоји се из три дела. Први део су "ја-приче", други део су хумореске, а трећи део су епиграми. Три дела по много чему различита, па опет тако слична. Они су једним својим ликом похвала хумору као нечем врло озбиљном ("Нема ништа озбиљније од доброг хумора", рекао је један хумориста). Али су и покуда човеку и његовој природи; и тврдња да та природа човекова и није нешто вредно, да не заслужује озбиљну пажњу, већ само подсмех, због своје трагичне несавршености.

"Ја-приче" су обухваћене заједничким насловом "Путовање кроз игру случаја" што је и уводна прича целе књиге. Живот је дакле случај, човек је том случају само играчка. Живот се људима игра, и разбацује их, правећи од њих две гомиле. И на тој премиси о два пола људског битисања Митровић је направио вододелницу и тако у својој књижевној визији људе поделио у две, рекло би се подједнако трагичне, групе. На једној страни су они који од живота захтевају више, захтевају све, али нису спремни да му за узврат понуде ни трунку своје душе или назнаку морала и човекољубља. На другој страни су људи часне и племените суштине, који за узврат не очекују ништа. Осим часно проживљеног живота, ништа друго човек нема, и ништа друго и не треба да очекује. Све преко тога што сања и чему се нада, његова је грешка. Што би рекао Његош:

Тварца једна, те је земља вара

А за њега види, није земља.

Митровић се подсмева и једнима и другима, из своје позиције часно проживљених година и пажљиво спознаваног живота. Хумор у овим причама час је од оне жестоке врсте која се намењује политичарима и другим грешницима, а час спада у "хумор сажаљења" који је намењен онима "часно заблуделим". Али и у једну и у другу групу, и међу "љигавце, полтроне, лицемере, дволичњаке..." као и међу оне који чак не размишљају ни о томе да ли ће им се труд исплатити а поштење бити награђено, писац увек ставља самог себе! Тако ове приче постају, пре свега, једна велика самоиронија, једно самокажњавање, самобичевање за искуп грешног људског рода. А хумор на сопствени рачун најбољи је хумор, јер читаоца ослобађа и омогућава му релаксирану рецепцију.

Из прве групе нудим цитат из цртице "Посланик":

"Виђенијим људима поклањао сам девизе, а осталима позајмљивао паре без камате. Једном високом функционеру са Дедиња даривао сам младу козу, јер он још није намеравао да се жени... Данас седим и уживам... А за народ, заболе ме она ствар, нећу вам рећи која, јер сам културан."

А из другог миљеа илустративан је "заплет" у причи "Бубе":

"Једно јутро, устао сам да попијем млеко. И шокирао сам се кад сам у њему видео буба-швабу. Лагано је пливала са једног краја шоље на други, као да је на тренингу. Пиљио сам у њу, све док она није почела да пиљи у мене. Тада сам се уплашио"...

Потом се дечак борио против буба-шваба очевим чекићем, па онда пушком. Али није вредело. Онда је са мајком отишао доктору-ветеринару, који им

је дао лекове против буба-шваба. Али ни то није помогло:

..."Треба ту пробати неко убојитије оружје" – помислио сам, и почео да читам буба-швабама своје приче, наглас. Од тада, у нашем стану нема ни једне бубашвабе"...

Други део овог избора чине хумореске које је Митровић годинама објављивао у штампи, на радију и у књижевној периодици, а потом многе од њих објавио као посебно издање, под насловом под којим су и у овој књизи груписане – "Сећања". То су оштре варнице духа, искрице које спаљују оне рђаве наносе који руже човеково битисање, да би тако засијала људска лепота, очишћена и блистава. Митровић је налик на истрајне чистаче старог сребра. И кад се подсмева злу, он то чини само једним аспектом своје прозе; а на другом нивоу он види добро које ће иза побеђеног зла засјати. Политичари и корумпирани пословни људи, али и саможиви скоројевићи, малограђани и умишљени интелектуалци, мета су ка којој су усмерене жаоке његовог хумора, да би тако истрајао у одбрани слабијег, да би остао спреман да заштити породицу и дете, и да одбрани идеал и племениту замисао.

Из овог дела одабраћу цитат који је заправо почетак приче "Смркло ми се пред очима":

"Родио сам се Богу иза леђа. Бог се тада беше окренуо према Космосу. Кад се мајка, натегнула, излетео сам као ђуле из топа. Само што се експлозија није чула. Мама је лакнуло, а ја се нисам ни заплакао. Бог се изгледа правио луд..."

Трећи део, епиграми насловљени по својој првобитној збирци "Глава у песку", легитимација су Митровићева по којој га препознају у хумористичким круговима. Епиграм је прича, сажета до пуцања, и

оплемењена римом и ритмом као својом добром музичком снагом. О Митровићевим епиграмима често је писано. Његов је епиграм убојит, он пече. А Митровић је мајстор-пекар на чијем су се ражњу "испекли многи волови".

Навешћу два, баш у овом смислу илустративна, епиграма:

1) СКОРОЈЕВИЋИ

Мисле да су
Богови
А никли им
Рогови

2) ПОЛИТИЧКИ ОВНОВИ

Због
Идеје
Цео живот
Блеје

Али и један "одбрамбени", који илуструје неочекивану "позитивну пристрасност" Митровића, која иначе није "обавеза" хумористе, али јесте обавеза племенитог човека:

УМЕСТО ШТРАЈКА

Учим децу
Ока бистра
Тражим плату
Од министра.

Хумор је лековит, то је знана максима. Књижевност је

лековита, рекао бих. Уметност је лековита, у ствари. Митровићеве приче, цела ова лепа књига, лековите су јер садрже у себи спој горког лека од кога трну зуби, и слатког сока сазнања о супериорној снази добра и племенитости.

Београд, новембар 2008. Јово Кнежевић, књижевник

**ПУТОВАЊЕ КРОЗ ИГРУ
СЛУЧАЈА**

ПУТОВАЊЕ КРОЗ ИГРУ СЛУЧАЈА

Дванаест је сати. Још само пет минута. Крајње је време да се нешто деси. Сунце натукло небеску капу, па пече ли, пече. Гори. У ово време и пас бежи у хладовину, иако и она трепери од врућине.

Мама, мој брат Душко и ја, кривудавим путељком спуштамо се на колски пут и крећемо ка Котору. Од Светог Стефана до Котора има тридесетак километара. То треба да препешаче наше дечје ноге, којима је до сада био најтежи пут – трчање за крпењачом. Али, изгледа одавде почиње пут у живот. Па кад је тако, онда није ни предалеко.

Идемо полако. Пешке. Аутобуси су у то време превозили путнике у нешто срећнијим земљама. Поред нас, с времена на време, протутњи по који камион, превозећи војнике и њихову опрему. Прође и понеки цип, али и они су пуни. А они који нису – не осећају наш умор и отежале ноге, па ни не помишљају да стану. Прашина се диже из рупчага, које су израњавиле некада лепо асфалтирани пут.

Већ смо се прилично уморили и ожеднели. Низ образ нам се сливају капи зноја од јаре која нам лиже лица. Плашимо се да скинемо кошуље, да нас Сунце не испече. Већ пешачимо више од четири сата. А треба нам још толико да стигнемо до циља, јер Котор је далеко, а пут у будућност још даље.

Оно мало хране што је мама понела, већ смо појели на првом одмору. Већ осећамо зрикавце у цревима. Али, у кратким панталонама и дотрајалим стрпљењем и обућом, једва напредујемо корак по корак. С времена на време скренемо с пута да се одморимо и сакријемо главе у хладовину. Да бар воћа има – оквасили бисмо уста и отерали жеђ. Али оно још није

стигло. Изгледа иде неким другим, далеким путевима.

Изненада, испред нас, са сеоског путељка, искрсну жена, сва у црнини. За њом је корачало двоје деце. Једно другом до ува. Мама јој приђе, поздрави се са њом и упита је где путује. Она рече:

– Водим Божа и Милицу у Дечји дом за ратну сирочад у Котору.

– И ја идем тамо – рече мама – и водим ово моје двоје.

Већ смо се с напором пели уз благу кривину Тројице. На овој раскрсници путеви се раздвајају. Једни воде за Будву, други за Тиват, а трећи за Цетиње и Котор. Гледам, да ли је то тај пут којим се у живот, препун неизвесности, иде? Можда није, треба кренути неким другим? Можда јесте, јер одавде пуца леп поглед на Которски залив. Види се све до Рисна, па и даље. "Вероватно ћемо видети и ту будућност, кад стигнемо онамо" – размишљам. Мирно море, искричаво као уље, мами нас да се у њега бућнемо, али, зар је сад време за то?!

У Дому нас примише као да су нас очекивали. Окупаше, преобукоше, очешљаше. Хладна вода испод туша нас освежи и отера стид јер смо се купали заједно са девојчицама. Васпитачице нас поведоше у собе, где су нас чекали лепо намештени креветићи. И рекле су нам: "Ово је сад ваш нови дом. Чувајте га".

Пре рата то је био хотел "Славија". Била је то једна од најлепших кућа у Котору, смештена на самој морској обали. Ето, сада је наш дом.

Брзо сам се привикао на нови живот. Никад ни сам био сам јер су ме другари убрзо заволели. Играли смо се кликера, јурили крпењаче, правили пецаљке. Сањали како ћемо да ухватимо златну рибицу која ће нам испунити три жеље. Прва од тих жеља, која је била

заједничка за све нас, била је – фудбал. Остале су се разликовале.

Храна у Дому је била врло укусна, А добијали смо је колико смо хтели. После ручка смо увек имали колаче или воће, а и у чоколадама нисмо оскудевали. Једино што нисам подносио, било је рибље уље, које смо морали узимати великом кашиком пре сваког оброка. Знао сам да то уље није од златне рибице, већ од неке непријатне рибетине коју сам замишљао као морско чудовиште.

Такмичили смо се у учењу и много читали. Највише смо читали књиге руских писаца, које су мирисале на социјализам и револуцију. И данас осећам како "Мати" Максима Горког стрепи да ли ће успети у својим намерама и вежбама мишиће да помогнем дрвосечама, који хоће да покажу "Како се калио челик".

Понет младошћу и том литературом, у Дому сам написао и прву песму, која је била објављена у тзв. "Зидним новинама". Тамо су објављивани цртежи, приче и песме свих нас, који смо се истицали у стваралачком раду. Главни уредник ових новина био је наш друг из Дома, Вито Николић, који је касније постао познати песник. Не сећам се више те прве песме, али знам да је мирисала на барут и вапила за слободом.

После ручка и обавезног спавања, ишли смо са васпитачицом на купање. Море је било топло и мирно, као да је разумевало наше жеље, а Сунце је пекло као испод сача. У Дому смо имали барку са великим веслима. Звали смо је "Олга". На њој смо често гусарили по Заливу.

Време нам је брзо пролазило.

Недељом су нам долазили у посете родитељи, рођаци и пријатељи. Неким дечацима и девојчицама нико није долазио. Или нису никога имали, или су им

најдражи били далеко. Они су тужно посматрали наше госте и са сузама у очима и чежњом у срцу, сећали се својих најмилијих.

Једно јутро васпитачица нас построји испред Дома. Мислили смо: "Зар опет оно проклето рибље уље?". Али није то било у питању. Стала је да нас прозива и да нам дели неке цедуље. На њима су биле исписане адресе средњих школа. Ваљало је ићи тамо, јер смо већ били положили малу матуру. Наш задатак је био да изаберемо три школе, од којих бисмо касније, једну похађали. Свако од нас имао је према нечему склоности, али смо ипак били недовољно зрели да сами изаберемо своју другу жељу оне златне рибице о којој смо некад сањали. А то је био животни позив, или, боље рећи, школа коју треба да завршимо.

Шта је, ту је! Морали смо сами одредити свој животни пут.

Ја сам изабрао учитељску школу, јер тата је, док је био жив, желео да има сина учитеља. Другу школу, коју сам одабрао, била је медицинска, јер је мама желела да има сина доктора, који ће јој све муке излечити. Трећу школу коју сам желео била је наутика. Е, то је била моја жеља, јер сам увек маштао да ћу пловити далеким морима и бити прави морски вук и да ћу обићи, као капетан брода, цео целцати свет. Али, они који су бринули о "нашим бродовима" више су водили рачуна о својим потребама, него о нашим далеким световима. Тако се мени не испуни баш ниједна жеља. Одређено је било да похађам ветеринарску школу.

Ипак, иако невољно, завршио сам је на време и наставио школовање на факултету. Тада су моји бродови упловили у луке оне треће жеље коју сам имао да кажем златној рибици. Бити песник! Да! Бити песник! То је био мој животни сан. Схватио сам да је

она песма, некада објављена у "Зидним новинама" била моја молитва да кренем са раскрснице на Тројици путем у будућност, који се зове Поезија. Да не бих изневерио своје домце, са којима сам гусарио кроз детињство, одредио сам се као песник и афористичар за децу.

Тако, ето, мој живот тече као река кроз детињство или је то само путовање кроз игру случаја.

ЛАБУДОВО ЈЕЗЕРО

Сезона је годишњих одмора. Гужве су свуда. Свакако највеће на аутобуским и железничким станицама. Сви се спремају на пут, да се одморе. Иако не знам од чега! Ни ове, као уосталом, и последњих десетак година, посла није било. Ишао је на посао само онај, који је имао ту срећу, али само форме ради. Да попије кафицу, исприча неки политички виц, оговара комшију, или од срамоте да га не виде пријатељи да ленчари. Или да само зури у плафон и гледа да ли ће нешто масно пасти у тањир.

Супруга ме изненади кад рече:

– Ја вечерас идем на "Лабудово језеро!"

Нисам имао ништа против, иако ми би мало непријатно. Али помислих: "Нека иде да се мало одморим од њене кукњаве. А и мање ћу имати судова да перем. И моћи ћу се посветити свом писању." Али бринуле су ме паре. Зато рекох:

– Немам ништа против, само ако имаш пара.

– Нису у питању велике паре. Само за карту.

– Биће за карту, али за остале ситнице – неће.

Осим карте, ту је храна, гардероба, смештај...

– Гардеробу имам. За њу не брини!

– У реду, али мораш понети пар купаћих костима, пешкире, сунцобран, креме за сунчање... А за све то треба пара.

– На какве то купаће костиме мислиш?

– Па на оне у којима ћеш се купати, ако не идеш негде на нудистичке плаже. А ту ти је још и гумена капа, наочаре, прибор за роњење...

– Али ја не идем на море!

– Свеједно. Идеш на језеро. А то је скоро исто.

Иако, морам признати да не знам где се то Лабудово

језеро налази.

– Изгледа да је у питању неспоразум. Стално ми помињеш неке костиме, креме, сунцобране... Не знам шта ти то значи. Уосталом, и сам знаш да без тебе не бих ишла нигде. Поготово, не ван Београда. Ти као да се мало шалиш?!

– Таман посла! Али признајем да си ме изненадила. Потпуно сам затечен. После толико година, први пут идеш сама...

– Па хајде са мном. Биће ми лакше. И, свакако, бићу сигурнија. У превозу је грозно. Уосталом, и сам знаш...

– Нажалост, не могу. Време ми је испланирано. У установи је нека гужва. Не знам како ће се све завршити, па не бих смео да напуштам Београд. Бар не за неко време.

– Па нећу ни ја ићи ван Београда.

– Како нећеш, кад идеш на Лабудово језеро?!

– Ти се, заиста, са мном шалиш. Не идем ја на одмор, него у позориште, на премијеру балета "Лабудово језеро".

– Па тако реци. Ако ме примаш, радо бих ти се придружио. Ионако нисам ишао у позориште, више се и не сећам откад.

– Онда нам треба новац само за карте и ништа више. Аутобуске имамо.

Тако је опет било као некад. Као онда када је Бог помагао. Било је прекрасно. А није ни скупо. Изгледа да смо у овој оскудици, ипак, пронашли сами себе.

За време одмора, ићи ћемо у позориште, а за море, баш нас заболе... купаћи костим.

ДВА БРАТА

Живела два брата у слози и љубави. Један се звао Злоћко, а други Хоћко. Док су били мањи пишкили су заједно по песку и играли кликера. Касније су утврдили да нису баш рођена браћа, него браћа од стричева. Али добро, то је скоро исто. Јер све једна мајка не може да роди. Важно је да им је деда био заједнички. Један га је звао "Деда", а други "Ђедо", а право име му је било Карађозо. Карађозо је много волео и Злоћка и Хоћка. Иначе је био србоциста, јер је живео у Србоцији, иако је старином био из Црноције.

Црноција је била осамнаест пута мања од Србоције. Била је каменита и сиромашна, али, је за утеху, имала море. Кад Црноцијан стави прст у море има везу са целим светом. А то није мало богатство.

Србоција је била велика, богата и равна, као тепих, пуна свега и свачега. Али није имала море. Имала је само морнарицу. Једно време Србоција и Црноција чиниле су Југоцију.

Но, време чини своје. Црноција је мислила да ће боље да живи ако се одвоји од Србоције. Србоција, као старија сестра, то није дозвољавала. Због тога и није седела скрштених руку. Па је дошло до неспоразума и братских размирица. Цаба су биле тврдње Црноције да је боље да свака сестра има своју кућицу и своју слободицу.

Злоћко и Хоћко су и даље били нераздвојни. Као близанци. Злоћко је био старији. Оженио се једном, како људи кажу, чудном женом. И са њом изродио пет птића, која су се по свему угледала на своју мајку. Хоћко је био млађи. Он се оженио после Жуте греде. Био је паметнији и у свему успешнији од свог старијег брата. Волео је море и увек је сањао да буде морепловац. Није волео

брда ни на путу, ни у равници. Да би живео као Бог, морао је Злоћку да држи скуте и рукаве.

Некад су Злоћко и Хоћко пишкили у песку и играли се кликера. Кад су одрасли заборавили су да пишке и да играју кликере и, уместо тога, кренули су да играју жмурке и да се баве ловом у мутној води.

За кратко време и Злоћко и Хоћко створили су царевине.

Злоћко је волео да ратује, али је сваки рат брзо губио. После пораза, понашао се као победник и отишао на заслужени пут без повратка. Неки кажу да је Србоцију завио у црну заставу. А други, опет мисле да је ноћ и да још није време за свитање.

ПОБЕДНИК

Сваке године, у пролеће, код нас, се одржавају трке. То му дође, некако, као градски маратон. Свако има право учешћа, без обзира на године. Услов је једино да човек има две ноге.

И ове године било је тако. Окупили смо се као обично. Било нас је неколико хиљада. Сви су дошли, сем оних који нису дошли.

Припремисмо се за старт. Кад стартер Трмун одброја до три, сви заждише у трк, осим мене. Ја се само насмејам и продужих да бројим: "четири, пет, шест..." и тако наставих да бројим до последњег тркача.

Трмун само што се не онесвести.

– Па што стојиш ту? Што не трчиш?!

– Заборавио сам, Трмуне! Размишљао сам о крави.

Бојим се да се којим случајем није отелила.

– Заборави краву и стани на црту да покушамо поново.

Стадох. А он поче да броји:

– Један, два, три!...

Ја продужих:

– Четири, пет, шест...

– Реци, Когумо, богати, шта ово треба да значи?!

– Значи да знам да бројим.

– А хоћеш ли да трчиш?

– Хоћу, али не сад. Сачекаћу такмичаре кад се буду враћали, па ћу им се придружити пред сам циљ. И бићу, ако Бог да, овога пута први!

– А, то не може. Није по пропозицијама.

Приђем му и гурнем му у цеп две нове двесто-ДЕМке.

– Може ли сад?

– У реду! – рече Трмун, – сачекај иза окуке и пази

да те нико не примети!

Тако и би. Кад су се такмичари враћали, улетим ја у гомилу и, као тигар јурнух. За тили час избих на чело. А затим и на циљ. Трмун ме дочека као рођака из Америке. Загрли ме. Честита ми и шапну:

– Имаш ли још коју ДЕМку?

– Немам, – рекох.

– У реду, у реду! Кад будеш имао – даћеш.

Када јавише преко разгласа да сам победио ухвати ме победничка грозница и за мал' не заридих од радости. Просто нисам веровао. Плашио сам се да нисам мало дао. Овај, да нисам добро чуо. Али, кад Трмун и други пут објави победника, заигра ми јуначко срце. После извадим још сто ДЕМки и мунем их у цеп Трмуну. При-трчаше деца са свих страна. Хоће аутограм.

– Уместо имена и презимена, ја пишем: "четири, пет, шест..." А они срећни узвикују!

– Победа! Победа!

Кренем ти после кући, окићен венцима слављеника. Тамо ме дочекаше као хероја. Жена спреми мезе, деца донесоше пића. Крава се отелила. Те ти ми удри у славље до зоре.

КОМШИЈА

Добио сам стан у солитеру, на осмом спрату. Мој пријатељ и стари комшија није хтео да се од мене одваја па је купио плац покрај солитера, и ту направио породичну кућу. Дотерао је краву и две козе и донео туце кокошака.

А мени – тееешкоо! Нисам завидан, али ме нешто стеже за гркљан. Проблем је, вероватно у томе, што и мени не дозвољавају да дотерам краву у солитер. Пријавили би ме станари да ту говеда не смеју да се паркирају. А у мом стану два огромна балкона. Да је среће и да нема зависти, могао бих довући земље из парка и ту, на балкону, посејати детелину. Било би је за једну краву довољно. Али, цаба. Кад год изађем на балкон, само гледам у празно и размишљам о људској злоби.

Сад мој комшија, из куће до солитера, има краву. Има и млека. А ја свако јутро устајем у девет зора, па у ред испред "Пекабете". Док он вуче своје млеко у великој канти, ја своје носим у тетрапаку. Док се код њега свеже и топло млеко пени, моје утетраповано млеко је хладно као лед. И нешто се мислим: "Што мом комшији не би цркла крава?" Али, 'оћеш шипак! Она сваког дана шири него дужа.

Одједном, дође ми да замолим комшију да отрује своју краву, па опет да будемо једнаки, као некад. Он, ни да чује. А и мени би жао краве. Знам је док је била теле.

Помислих: ово је град. А у граду стоци нема места. Шта ћу, куд ћу? Запуцам право у општину. "Таква и таква ствар" – кажем ја. И пријавим стоку. Онако, инкогнито, да не зна нико.

После неколико дана дође му инспекција.

"Краву треба продати или заклати" – рекоше.

Он се одлучи за клање.

Сутрадан ме зове:

– Комшо, заклао сам краву. Дођи на печење.

Одем ја, иако ми се није ишло. Купим флашу вина, тек толико да не идем празних руку. Печење је било: прсте да поједеш. Јео сам га иако ми се није јело. Чинило ми се, оно једе мене. А у души ми неко олово.

У неко доба поздравих се са комшијом и попех се лифтом до мог осмог спрата. Изађем на балкон и гледам: код комшије пустош, као за време грађанског рата. Нигде краве. Нигде кокоши. Нигде коза. Све опљачкано, овај, поклано. Само комшија извео породицу на двориште и гледају у небо. Чини ми се: моле се за моје здравље. Јер ја сам им, ето, први притекао у невољи.

И не каже се узалуд: "Добар комшија је бољи од рођеног брата". А народу треба веровати, јер народ говори из искуства. А искуство је мајка мудрости.

ВЕЧНА ЛОВИШТА

Јуче је мој комшија напунио деведесет две године. Мислим да и јутрос има толико. Чак и један дан више. Али се мало бринем за њега, јер га јутрос нисам срео, кад сам ишао да купим намирнице. А синоћ сам искористио прилику и упитао га:

– Је ли, бре, комшија, колико си данас напунио година?

– Деведесет и две!

– Ма, да ли је могуће?!

– Могуће је. Како да не!

– Па мислиш ли ти и даље да живиш или си већ спремио сандук? – упитах га и успут га потапшах по рамену.

– Не, још не размишљај о томе. Нека спрема сандук онај ко то мора. Ја још у њега нећу! – одбруси ми комшија.

– У реду, у реду! – рекох. – Али би, ипак, морао имати мало обзира. Знаш и сам да су неки много млађи од тебе већ отишли.

– Па, што се то тебе тиче?! Ја ћу да живим онолико колико могу. Не једем твој хлеб, него своју поштено зарађену пензију! – сасвим љутито рече.

Ја покушах да заташкам ствар и некако да се извучем:

– Ма шалио сам се, комшија. Шта се љутиш? Наравно, да треба још да живиш. Кад ћеш, ако нећеш сад! Уосталом, онај одозго позваће те кад му будеш потребан!

– Позваће он пре тебе! Ја му не треба ништа, поготово у овим годинама.

– Наравно, комшија. Али ја сам од тебе млађи тридесет година. Скоро пола животног века.

– То уопште није битно колико си млађи, него, да

ли ти је време истекло!

– Можда си у праву, комшија. Него, хајде да попипујемо по једну. Хајд' у здравље и да живиш још толико!

Куцнусмо се пуним чашама, и растасмо доста касно, као пријатељи.

Јутрос комшију нисам видео. Плашим се да му се нешто, преко ноћи, није десило. Да га није иловача приграбила. А и да јесте, шта се ту може. Уосталом, можда је комшија и знао да креће на пут, па је синоћ приредио опроштај. И јутрос, у раним сатима, пре свитања, отпутовао у вечна ловишта, да одозго посматра, шта се све дешава на овим нашим демократским просторима.

Ако је отишао – слава му! А ако није, опет ћемо славити као синоћ, све док један, од нас двојице, не оде на пут без повратка.

Али тада нећу имати са ким да се куцнем!

ПУПАК

После бомбардовања није ми се радило. Додуше, и посла је било све мање. Зато одлучих да пођем код лекара, не бих ли некако извукао инвалидску пензију, као што су то многи пре мене чинили, иако им ништа није фалило. Треба користити гужву. У овим мутним временима пали.

Једног дана, позовем моја два стара пријатеља. Наједем их и напијем као смукове и наговорим да потврде да ме у пределу стомака опалио гелер.

Пристадоше они, бре. Попише још по коју мученицу и сви заједно кренусмо на договорени задатак, не би ли ме лекар предложио за инвалидску пензију.

Код лекара скоро празно. Нигде никога. Сви се склонили у подруме и склоништа. Очекују нови напад из ваздуха.

– Господине докторе, – рекох. – Погодио ме гелер за време бомбардовања и начинио ми рупу на стомаку.

– Скините се, да видим, – рече доктор.

Ја се скинух и показах пупак. Моји другови рекоше да су били присутни кад ме погодио гелер. Рекоше да сам једва извукао живу главу, јер се и кров, изнад нас, срушио.

Доктор зину од чуда. Избечи очи. Не може да верује. Задрхташе му руке, али се смири, па рече:

– Господине драги! Па то вам је пупак. То сви имамо. Што се измотавате у овако озбиљној ситуацији?! Видите ли да свуда падају бомбе!

Моји другари дрекнуше у глас са мном:

– Ма какав пупак?! Ја то досад нисам имао. А осећам и болове. Истекло ми је много крви. Читав поток.

Узалудна су била моја објашњења и тврдње мојих пријатеља. Доктор је био доследан.

– Молим вас, изађите. Вама није ништа. То је пупак. Пупак! Схватате ли?!

Ми се стадосмо инатити. Нисмо хтели да напустимо лекарску ординацију. Али, он позва обезбеђење. И за тили час се нађосмо на улици.

Сад се нешто мислим: Ваља покушати опет. Треба ићи до краја. Само са девизним пупком! Лепо га запаковати у коверат. И нема да омане. Сведоци нису потребни.

КОТОРСКА ПРИЧА

Било је то одмах после оног рата, када ниси смео ни да прднеш, а камоли да зуцнеш. Када су УДБ-а и ОЗНА радиле што су хтеле. Кад се тешко живело, ако се уопште живело. А живело се. И неопрезно шапутање могло вас је коштати батина. Морало се водити рачуна о свему: И шта радиш, и како се понашаш, и с ким шеташ, које ти је друштво, где се храниш, код кога станујеш...

Било је спарно летње вече, Которском ривом шетали смо као и свако вече: Трипо, Цицале, Крсто, Иво, Маја, Ана, Јадранка, Бранко, Станко, Видо и ја. Већ је било касно кад смо кренули на починак. Ноћ је била врела. Сан на очи никако да дође. Чини ми се заспао сам негде око поноћи. Око два сата по поноћи неко закуца на врата. Отворим. Испред врата стајао је Трипо. "Што се десило, да ме будиш, такорећи у цик зоре?"

– Устани, морамо хитно нешто да урадимо. И узми купаће гаћице!

– Хоћу! – рекох.

Иако смо сваке ноћи док смо се шетали изводили којекакве несташлуке, због којих се тада могло заглавити у затвор, ни на крај памети ми није било јасно, што ме то ноћас снађе.

Кад смо стигли до риве, Трипо рече:

– Уђи у мој моторни чамац! Сада ћемо све ове барке одвезати и повезати за мој чамац и одвући на пучину према Прчњу. – Како је рекао, тако је и било. Ноћ је била тиха, али много топла. Море као уље. Чамац је лагано грабио напред. Барке су клизиле по морској пучини за њим.

Кад смо стигли на сред залива, одвезали смо све барке од Триповог моторног чамца, а његов чамац гурнули до њих. Скинули смо одећу и запливали према обали.

На обали смо се обукли и пешке продужили ка Котору. Зора је већ пукла. Почело је да свиће.

Ујутро се дигла страшна галама и вика. Нигде барки, мало су се назирале према Прчњу.

УДБ-а и ОЗНА предузеле су све да се ти "саботери" открију. Свако је на свакога сумњао. На мене и Трипа, нико. УДБ-а и ОЗНА радиле су данима, месецима и годинама да пронађу "саботере", али нису успели ништа да открију. Барке су враћене власницима. А ко је све ово закувао остала је тајна.

После овога Трипо и ја једно време се нисмо састајали, за сваки случај. После пар година ја сам отишао на студије у Београд, а Трипо је остао у Котору.

Прошло је од тада скоро педесет година.

Пре неки дан зазвони ми телефон. Јавља се Трипо из Котора. После уобичајеног ћакулања, упита ме:

– Сећаш ли се оне ноћи, када смо оне барке одвукли на сред залива?

– Сећам се, као да је јуче било. – одговорих Трипу.

– Па што не напишеш о томе једну причу?

– Написаћу – рекох.

И ево те приче, која нас је у то време могла коштати главе.

А то је, заправо, била обична шала, на коју данас скоро нико не би обратио пажњу.

Али онда... Онда су то била друга времена.

ТЕЛЕФОНСКА СЛУШАЛИЦА

Биле су то давне педесете године. Ја млад, жељан знања, дошао у Београд. На студије. Како доћи до стана појма нисам имао... Али сретох неке своје познанике, који ми рекоше: "Ако немаш нигде, дођи у Студењак. И ми смо тамо. Његова су врата за све нас увек отворена!" Тако је то у то време заиста и било. Ко није имао где и ко није имао кога свога у велеграду, трчао је у Студентски град. А Студентски град био је сиротињска мајка.

Ушао сам у једну собу и легао на празан кревет. Нико ме није питао ни ко сам, ни шта сам, ни код кога сам дошао. Важило је правило: ко пре кревету, његов кревет. Остали, који су касније долазили, спавали су на патосу, ормару...

Једног дана понудили су ми да радим као портир. Плаћало се нешто мало преко Студентске задруге, али се добијао дом и бесплатан ручак и вечера. Одмах сам пристао. Бар ћу бити сит, а и место ћу добити, макар на папиру.

Дом је био стар. Грађен по принципу руских касарни. Некомфоран, али имао је душу. У портирници није било чак ни телефона. Дужност ми је била да контролишем "сумњиве типове". А "сумњиви типови", били су скоро сви, па и ја сам. Правио сам се луд, а често и слеп. Једног дана, портир који ми је предавао дужност, донео је једну стару телефонску слушалицу, без гајтана и апарата. Нашао је негде у смећу. Узео сам слушалицу и меркао студенте, који су брзо пролазили покрај портирнице, плашећи се да им не затражим домску легитимацију.

И тако је почело.

Кад приметим неког сумњивог студента, изгу-

бљеног, као што сам и сам био, позовем га и кажем му:

– Колега, веза за вас – и пружим му телефонску слушалицу, без гајтана, кроз шалтер. Тада, наравно, није било мобилних телефона.

Студент је узимао слушалицу и узалудно викао:

– Ало, ало, ало...! – С друге стране жице нико није одговарао. А и ко би, кад у портирници није била инсталирана телефонска веза. И тако из дана у дан. У том измотавању, време ми је брзо пролазило. Скоро да сам заборавио због чега сам дошао у Београд. На факиш нисам ишао. И то је тако трајало, све док неко није обавестио управника дома о овом измотавању. А ја управника нисам познавао.

Једног дана наишао је управник. Ни слутио нисам да је то он. Био је у поодмаклим годинама, вероватно пред пензијом. Доста стар, изнурен и споро се кретао. Изгледао је уморно, као да је тог часа сишао из воза. Помислио сам да је то деда од неког студента. Позвао сам га и рекао:

– Друзе, телефон за Вас – и пружио му телефонску слушалицу кроз шалтер.

Друг је узео слушалицу. Није говорио као остали: "Ало, ало, ало...", него се само насмејао и рекао ми:

– Колега, ја сам управник дома!

Не знам како сам у том тренутку изгледао. Али знам да сам био цео мокар, иако је напољу било доста хладно време. Рекао ми је да пођем са њим до канцеларије. И кад сам сео преко пута, управник ми рече:

– Од данас нећеш више радити као портир! То што радиш је неозбиљно, иако је морам признати мени мало симпатично. У овом времену лепо се нашалити и мало насмејати. Нећу те истерати из дома. Само ћу ти узети ову телефонску слушалицу, да и други портири не би то исто радили.

И тако су се завршили моји први портирски

дани у Студентском граду.

После тога навалио сам да учим, да надоместим оно што сам изгубио. Тек тада сам схватио да нисам дошао у Студењак, да се завитлавам, већ да учим. Завршио сам факултет на време, и кад је стари управник одлазио у пензију, мене су поставили за новог управника дома. У дому у коме сам некада изигравао портира.

РЕКЛАМА

Улазим у продавницу мяса и сухомеснатих производа. Наумио сам да купим једну чајну кобасицу. Обожавам њен укус. А кад нема укуса добар је и мирис. И облик јој није лош. А дужина? Па што је дужа, то је боља. Она ме подсећа на време кад сам био млад.

У продавници све чисто. Чистије но у апотеци. Нећу вам рећи која је то продавница, да се не би помислило да покушавам да је рекламирам. Знате већ какви су зли језици. На плафону лустери и огледала. Са стране, по зидовима, такође, огледала. У стакленим витринама огледала и скупочене сијалице. Роба свежа и лепо аранжирана. Цене на видном месту. Ту су и специјалне ваге, на којима купац чита тежину и износ који треба да плати...

Рекао бих вам где се налази та продавница, али се плашим да ћете рећи да је рекламирам. Зато је боље да ћутим. Тако ћу бар и ја имати мало злата. Особље предусретљиво, у бело обучено, па имаш осећај да се не налазиш у месари, већ у операционој сали, не дај Боже. Једино су цене папрене. (Додуше, ни операције нису јевтине).

Купих чајну кобасицу. Једно парче деведесет седам динара. Просек плате скоро. Скупа, али лепа. Верујем и укусна. Волео бих да се у то уверим. Да је пробам. Но знам да ми се та прилика неће пружити, јер ме код куће чекају унучићи. А унучићи, ко унучићи – радознали. Воле кад им деда нешто купи. Али, не дају деди да окуси. Вероватно се плаше да му не позли. Можда због холестерола, можда од шећера. Кажу, ни за срце није здрава. Ни за бубреге... Али за децу, нема боље хране. Још кад је деда донесе. Онда је много укуснија.

Знам да вас копка да вам кажем где се налази та продавница. али вам нећу рећи. Најбоље би било да је

сами потражите.

Платих деведесет седам динара и упитах благајницу:

– Госпођице, а имате ли аспирина?

Љубазној касирки ово би смешно па одговори:

– Немамо још, али ускоро ћемо имати.

На столу, поред благајнице, прочитах: "Мркојевић", продавница бр. 1. Нећу вам рећи улицу и број. Па ваљда знате где је Тржни центар на Новом Београду. Више вам ништа нећу рећи, да се не би користило у рекламне сврхе. Не очекујете, ваљда и кобасицу да вам купим.

ПРОСТАТА

Тетка је купила лубеницу. Било је у њој више од десет кила. Не знам како је на рукама донела. Да сам је ја носио, чини ми се да бих се опучио.

А био је врло спаран дан. Тежак за све. Врућина да цркнеш. И најздравији овакво време тешко подносе. Како ли је тек хроничним болесницима?! Не бих волео да сам у њиховој кожи.

Напунио сам каду хладном водом и спустио лубеницу у њу. Ту је стајала најмање два сата. У међувремену, тетка је позвала комшинице, да се почасте и освеже.

Од мушкараца само сам ја био присутан. А женске чељади, што млађе, што старије, било је десеторо. Али лубеница је велика и биће довољно за све.

У два сата, на сто јада, извадио сам лубеницу из каде. Ставио сам је на сто и почео да је режем. Чинило ми се да сечем печено прасе. Све су ме жене узбудљиво посматрале. Просто су пиљиле у моје очи. Осетио сам да сам главни. Знао сам да нисам био за бацање. Али сам схватио да оне нису мене желеле. Желеле су лубеницу.

Кад је лубеница почела да пуца по резовима, њихове очи су се удвостручиле. Лубеница је била свежа и врло слатка. А још хладна!

Кад смо почели да гутамо кришке, престало је свако ћакулање. Свако се забавио о свом послу. Нико ме више није гледао. Погледи су им били приковани на друге кришке, које су их мамиле са стола, ту на дохват руке.

– Не одбацујте семенке, већ их једите са лубеницом! Семенке су много здраве. Користиће вам код простате.

Жене су занемеле и престале да жваћу. Тетка је била најбржа на језику и рекла:

– Ја мислим да жене немају простату!

– Имају, имају; како да немају, тетка! Само што је код жена простата много мања и ређе оболева.

Остале жене су ме сумњичаво гледале. Али ја сам био упоран. Доказивао сам и немогуће. На крају су се разишле и отишле својим кућама, уверене да и оне имају простату.

Сутрадан ме позвао теча телефоном.

– Је л' бре, што си јуче завитлавао тетку?

– Онако, шалио сам се – рекох.

– Једва сам је убедио да она нема простату. Замишли, поверовала ти је. Била је убеђена да си у праву, с обзиром да зна да си врло озбиљан, а и да се разумеш у медицину.

После тога су неке комшинице дошле до мене. Приметио сам да су биле доста озбиљне. Скоро љуте. Нису ме гледале као претходног дана. Одговарале су на моја питања службено, само онолико колико су морале. Да ли су биле љуте што немају простату, или што су населе на моју шалу, ни данас ми није јасно. Али ја сам и даље био упоран. Убеђивао сам. Нисам жалио себе. И даље сам био страшно озбиљан.

На крају је једна комшиница пошла код лекара и питала:

– Докторе, да ли ја имам простату?

– Не, госпођо! – одговорио је лекар. – Жене немају простату.

После тога, жене су презриво на мене гледале. Али не мари. Купићу ја опет лубеницу, и то ону која лечи од белих бубрега, па ћу их поново позвати. Верујем да ће доћи.

Лепој и слаткој лубеници, поготово лековитој, тешко је одолети.

РУПА НА САКСИЈИ

Мој теча је геније. Он је први успео да открије рупу на саксији. А десило се сасвим случајно, на балкону наше комшинице. Мора се признати, рупу није било лако наћи. Поготово на тој висини. На двадесетом спрату, ееј!

Теча је данима на томе радио. И не само данима, радио је и ноћима. Чак и у међувремену. Углавном, кад је комшиница била на балкону, а тетка радила ноћу, у болници, као медицинска сестра. Теча је био веома вредан и није жалио ни труда, ни времена ни себе. Требало се истаћи и нешто пронаћи. Иноватори су били на цени. Постати иноватор – то је био национални престиж. Уосталом, мало је данас људи, који нешто нису пронашли. И ја сам на нашем степеништу пронашао кликер. На неки начин, и ја сам постао иноватор. Тај кликер сам поклонио мом другару, који је становао у истој згради са мном. Кликер је био стакленац. Леп и округлог облика. Мало необично за кликер. Знао сам да није мој. Знао сам да није ни течин. Ни теткин. Ни наше комшинице. А верујем да није био ни мог другара.

Мој теча морао је да уложи додатни напор. Како физички, тако и психички и интелектуални. Почео је полако. Као киша око Крагујевца. Натенане. Све около наоколо, па на мала врата. Купио је све уџбенике из хортикултуре. Данима је обилазио пијаце и продавнице у којима се продају саксије. Изучавао их је, загледао; удубљивао се и размишљао. Купио је камеру и двоглед. На балкон је ставио огромно огледало. Припремао се као прави научник. Како као прави? Па, он је, заправо, и био. Често, онако преморен од претераног размишљања, истрчао би на балкон да протегне уд(ове). А балкон је био заједнички. И течин и наше комшинице. А знао је да се, испред комшиничиног прозора, издужи као парип и да

зарже као прави пастув. Тада би се комшиница уплашила и, у пицама или полугола, излетела на балкон, да види откуд коњи на њеној тераси.

Може се рећи да је и она била заинтересована за иновације. Изгледа да су се нашли. Идеје су им биле сличне, скоро идентичне. Брзо су се, уз кафицу, спријатељили и почели да праве план: како пронаћи рупу на саксији. Били су убеђени да је откриће близу. Требало је само пружити руку. И опипати га. То је изискивало велику храброст.

То на факултету нису учили, па су морали прелиставати страну стручну литературу. А и до ње се тешко долазило. Радиле су тимски. Данима и ноћима. А циљ им је био заједнички. Рупа! Рупа на саксији! И кад су се најмање надали, теча је узвикнуо: "Еурека!" И почео тешко да дише. И комшиница је узвикнула: "Еурека!" И видио узбуђена, и она је почела тешко да дише. Вероватно због висине балкона. Тамо горе је разређен ваздух.

Кад је теча пронашао рупу, одмах је и затворио. Поклопио ју је шаком. Да му не побегне. А после је ишло све као по лоју.

Касније, кроз неколико месеци, испоставило се да то течи није био први проналазак. Он је пре десетак година радио исто тако на једном пројекту. И тада је исто пронашао рупу. Била је затворена. Такоређи блиндирана. Али је о томе теча ћутао као заливен. Вероватно није хтео да се истиче. Било га је, изгледа, срамота.

Проналаском друге рупе, теча је стекао велику популарност. А ускоро и развод брака. Тетка није могла да му опрости нову научну авантуру. Иако је и она сама изводила експерименте, док је ноћу дежурала у болници. Ипак, на неки начин, била је љубоморна на течин успех. Жао јој је било што то нису заједнички радили. Зато је и била увређена, јер је и она имала богато искуство у

истраживачком раду.

Ја сам био мали, али сам се стално мувао горе-доле. Хтео сам и ја да опипам рупу. И мени је она била веома интересантна. Без обзира на године.

После развода теча је почео да ради сам. И бележио је успех за успехом. Пронашао је и проучио многе рупе. За огромни научни успех, добио је и највеће признање. Постао је академик. А то није мала ствар. Бити академик за рупе – на саксији. И то још у свом кабинету, на балкону. Па још на двадесетом спрату, где јастребови шестаре као кондори над Андима, а голубице носе јаја.

То ретко ко, за живота, доживи. А и касније, вероватно. Јер рупа је, ипак, рупа.

ЗАШТО ОПАДА НАТАЛИТЕТ

Сви говоримо о наталитету великим устима, а мала уста остају празна. Више нам људи умире, него што нам се рађа. То се стручно каже: већи нам је морталитет него наталитет. Добро је да нам је нешто веће. Неки кажу да је то због тога што је секс постао споредна ствар. Па није ни чудо. Ко ме год кажете: десило ми се ово, десило ми се оно. У овом свету свашта се дешава. Свак одговара: "Баш ме боли она ствар!" То прелази у епидемију. Стога нас је све мање и мање, иако се о сексу доста пише, то људи избегавају да читају.

Све, досад предузете мере, за подизање наталитета, потпуно су се опустиле. Данас се једино може подићи притисак. А може и адреналин да скочи, али од тога не настају деца.

Телевизор је преузео улогу кауча. Уместо да кауч шкрипи, телевизор прича бајке. А наши људи воле приче о вампирима и вештицама.

А и овај фудбал, одбојка, кошарка, па и тенис, превршили су сваку меру. Те голови, те сетови, те кошеве, те поени. Нико да гурне гол испод њебета. Да убаци лопту у кош без коске...

Бик у арени, кад добије копље у леђа, не може ни приближно да урликне, колико може наш посматрач, испред ТВ екрана, кад падне гол.

Међутим, треба понекад и разумети те младе. Опхрвани су животним проблемима, као што су туче за опстанак, дрога, шверц, крађе, ленчарење, незапосленост и друге корисне ствари. Они ће, секс, као потребу за опстанак упражњавати касније, кад буду у пензији. Тада ће имати више времена за те ствари.

Дотле ћемо морати да измислимо неке нове машине, које ће правити децу, како бисмо опстали на овој нашој планети српској.

ПЕНЗИОНЕРИ И НАТАЛИТЕТ

Ту, надамак града, налази се парк. Пун зеленила, цвркута птица, шумова водоскока у фонтанама, ситног звоцкања штиклица по бетону, полупразних контејнера и клупица. На клупицама се излежавају пензионери. Протежу се као стари смуклови и по цео дан буље у шаховске табле или играју домина. То треба забранити. Има послова у овој земљи, које нико неће да ради, а пензионери су искусни. Они сваки терет морају да изнесу на својим плећима, ако мисле да спасу ову нацију. Они су, уистину, зачетници сексуалне револуције, коју нису довели до краја. Е, не може тако. Него, ствар у шаке, па на посао. Доста је било издаја и дезертерстава.

Они су схватили да су све послове на овој земљи обавили и да ће зато своју старост проживети у изобилју и благостању. Да је једина њихова дужност и обавеза да дижу два прста и да гласају. А све остале удове и екстремитете су опустили, као да живот није пред њима.

Ретко ћете данас видети пензионера, да усред бела дана, го голцијат јури улицом, или парком, за неком црнком или плавушом. Неки чак иду дотле, да вуку штапове уза се, у знак одбране, ако их нека лепотица нападне.

И ова сида чуда чини. Неки пензионери, иако искусни сексуални манијаци, испадеше кукавице. Плаше се да не оболе, па све чешће употребљавају презервативе. Али се и ту појавила невоља. Испоставило се да нико не производи презервативе који одговарају пензионерима. Или су велики, или широки. Тек ниједан не ваља, јер брзо спадну. Боље би било да мисле на наталитет, него на сиду. Од сиде могу само да умру и ништа више. А то и није нека велика штета.

Минут је до дванаест. Старкеље, гасите светло, скините мрак с очију и спасите нам популацију. Ко ће други, ако нећете ви, мушкарчине, са толиким сексуалним искуством?!

СВИЊСКО МЕСО ОД ЛУДИХ КРАВА

Субота је. Сунце извирило испод небеске капе, па упекло. Напољу је као испод сача. Ја изашао да мало прошетам. Кажу добро је за срце. Боље него *dilkoran*. А и нема га по апотекама. Једино се испод руке може набавити.

И тако, шетајући поред бувљака, наиђем на једну месарску радњу. У излогу поређани сви могући месни производи: шунке, кобасице, шваргле, цигерице, бели бубрези, виршле, чварци, сланина, ехинококуси, уши, папци, репови, и којекакви други рестлови и прирепци. Мислим, све. Чак и оно што нисам поменуо.

Боже, каква месна литература!

А пљувачне жлезде не издржаше. Пљувачка поче сама да пури.

У другом излогу – иста литература. На врагима црвеним словима пише: "Свињска полутка са француском обрадом само 150 динара". Мало се изненадих. Знам да је свуда килограм меса преко двеста динара. Шта је сад ово? Извадим марамицу, обришем наочаре и поново упиљим поглед у оно што пише. Установим, заиста пише: "Свињска полутка са француском обрадом само 150 динара". Срце ми заигра као да је чуло драгачевске трубе. Окренем се, па право унутра.

– Не знам да ли грешим, али чини ми се да пише да је кило свињске полутке код вас 150 динара?

– Тачно је! Нема грешке. У праву сте. И то са француском обрадом!

То ме мало збуну. Мислим се: како са француском обрадом, јер ја знам то се код нас обрађује. Нису, ваљда, Французе доводили да им обрађују полутке. Зато у недоумици упитах:

– Да ли је то, можда свињско месо од лудих крава?

– Ма какви?! Није. Таман посла. Ово је право свињско месо.

– А да ли је од лудих крава? – био сам упоран.

– Ма, каквих лудих крава, господине?! Ово је права свињетина од домаћих свиња.

– А има ли ово месо какве везе са лудим кравама?

– Колико знам, нема – рече месар и потеже сатару.

Ја се најежих. Неки жмарци ми прођоше кроз иши-јадикус.

– Шта сте оно питали? – упита месар и поче да витла оном сатаром.

– Нисам ништа питао – рекох. – Само сам свратио онако, да видим каквог меса имате. – А гледам у ону сатару. И све ми се чини, уместо месара, да је преда мном некакав једнооки киклоп са буздованом. Зној ме обли. Руке почеше да се тресу као да ме шчепа Паркинсон, а у глави – нека мутна плима.

Примети то месар, па ме упита:

– Шта вам је, господине? Изгледа да вам је вруће? Од чега?!

– Од сатаре, мајсторе. Изгледа да је сатара – српске обраде и да се добија цабе.

– А да ли бисте сад мало меса од лудих крава? – упита.

– Не, не. Не бих, нипошто! – рекох. – Знате, ја сам на дијети, па ми је доктор забранио свињетину, без обзира од које је животиње. Није битно да ли је то месо од лудих крава или паметних бикова, јер се од свињског меса добија холестерол.

– У праву сте, – рече месар. – Холестерол је опасан. Нарочито ако је прављен од сатаре.

– Опасан, опасан – климао сам потврдно.

Више ништа нисам питао, само сам полако на петама ишао натрашке до благајне, и све време мотрио

на сатару.

На благајни, љубазна касирка упита:

– Шта сте одабрали, господине?

– Ништа, лепотице. Само сам свратио да питам имате ли свињско месо од лудих крава.

– Нажалост, више немамо. Што је јутрос стигло, продали смо. Навратите сутра, али раније, око десет. Тада обично стиже хладњача.

Месар са сатаром крену према каси.

Ја излетех напоље као зрно из танцаре, а срце, само што није искочило, уместо зрна. Зато закопчах сако, за сваки случај. Али бљесак сатаре и даље је витлао испред мене. На сто јада окренух главу и пођох кући.

Чим стигох, попих шаку bensedina и би ми лакше. Кад сам се сутрадан пробудио изгледао сам као нов.

ЛОВАЦ

Ех, "кад сам био млађан ловац ја", то је било страшно. Ма како страшно? Било је ужасно!

Једно јутро, напуним ти ја троцевку правим мецима, а ћорке оставим за ноћ, па право у шуму. Размишљама, онако недовољно будан, да можда још и дивљач спава. Успут зевам и зурим да видим хоће ли ми штогод у уста улетети. Горе, изнад мене, прелећу неке тичурине. Толико их има да Сунце не може да протне своје зраке до земље. "Па до ђавола – мислим ја – шта ће над овом планином толике тичурине?!" То је много и за извоз у Италију.

Размишљама даље: "Тичурине нису дивљач. За мене је дивљач само оно што трчи на четири ноге, осим крава, свиња и остале репате стоке, која се лови кад комшија није код куће".

Подигнем ја пушку увис, тек толико да им претим и покажем им да имају посла са једним ловцем, кад ти се оне подигоше небу под облаке.

Мени као да свану. Прекрстих се два-три пута за сваки случај. Веле: ваља се. Таман да ударим трећу крстачу, ја ти налетим на јато јаребица. Будне. Али им очи још крмељиве. "Нека, умићу их кад их будем пекао" – помислим ја, па нанишаним и онако насумце опалим. Једном, двапут, трипут, па потрчим да покупим ловину. Кад, оћеш, шипак! Нема ништа. Јаребице су биле излежене из мућкова. Па тако и ја добих мућак.

Кад зађох мало дубље у шуму нагазих на вука. Наслоних се на један пањ, па кренем да блејим у небо. Кад ме чу, избуљи очи у мене и промумла:

– Узалуд изиграваш овцу. Повраћао бих кад бих те појео. Ни моја те вучица не би оњушила, – то рече, па замаче у шуму.

На једном пропланку угледах срну са ланетом. Срна се излежавала на каучу, а лане сисало прву јутарњу белу кафу. Подигнем пушку, али се сетим да могу разбити ланету шољу, па неће имати из чега да пије белу кафу. Те ти ја спустим цев.

Најзад, решим да се врнем. Да не мрчим пушку без преше. Само, како ћу? Обећао сам мојима добар улов.

Дан пролази. Некакав ветар ми фијуче кроз цев. Негде далеко расту огромни јелени и кошуте. А ја полако поскакујем с бубуља на бубуљ, па преко једног крепитог мостића, упадох у пијацу. А на пијаци, нема шта нема. Кобасица, мушница, пршута, шваргли, кокошака печених, сира, памидора... Јутрос да сам дошао, не бих избројао за седам дана, шта све нема. Пипнем се за цев. Ни пребијене паре! Пипнем за други. Још мање. Пипнем за трећи. Напипам фишеке. На самом крају пијаце један јадо продаје суве укљеве.

– Ада, чоче, пошто би ми прода два кила сувих укљева? – питам ја.

– Теби, вала, иако си толико уловио, даћу по двајес.

– Може ли за четири фишека од ловачке пушке?

– Може, како да не може, само ако нијесу ћорци.

– Ја сам ћорке оставио код куће. Требаће ми ноћас, за лов по кревету; него мери.

Човек измери два кила сувих укљева. Узе фишеке, па зажди кући.

Кад стигох, деца се обрадоваше. Жена се разве-сели. Поскакује око мене и љуби ме у вратне жиле, честитајући ми на добром улову. А мени, као да свану. Ни сам нисам знао до сада колико сам велики ловац. Па ми дође нешто мило. Те ти и ја почех да цупкам по кући.

Наједном, жена се присети нечега:

– Отишао си, у цик зоре, да уловиш зеца, а уловио си суве укљеве?!

– Јесам – рекох – али сувог зеца нигде нисам нашао. Па, боље и суве укљеве, него празна цев до обарача.

– Боље, боље – рече жена и оде да пржи укљеве, надајући се, после вечере, бољем улову.

СМИЦАЛИЦЕ

Често сам носио у џепу Шаинове паре. Паре које нису имале баш никакву вредност. Њима се није могла избрисати ни прошлост, ни дочекати будућност.

Становао сам у једном интернату. Ту сам се и хранио и спавао за џабалука. Све је држава дотирала да не бисмо ишли на протесте. Требало је, дакле, бити привржен режиму, па се могло очекивати и бела кафа од птичјег млека.

У интернат су навраћали и други и трећи људи, пензионери најчешће, који су касно стизали до контејнера. Овде су куповали бонове за исхрану и изигравали господу.

Ја сам се осећао као код своје куће. Често сам изводио разне зезалице, да ми живот не би био монотон. Сећам се, увек сам имао по џеповима попрличан број оних Шаинових педесетохиљадарки. Приликом узимања хране на служавнику испустио бих по неку новчаницу лепо савијену да се не види да је Шаинова. Она би пала на мермерни патос и убрзо неком запала за око. Ја сам са стране кибицовао, ко ће први да их здипи и стрпа у џеп.

Била је то права уживанција. Људи су носили своје платое и на њима порције пасуља, или каквог другог јела, и као случајно се сагињали да поправе пертлу на ципели или да ухвате мачка за реп, да би дрпили безвредне паре, мислећи да су марке или нека друга страна валута.

А онда, кад би добили празно место за столом, крадом би вадиле новчаницу среће. Међутим, убрзо би им се мењало расположење. Почели би да псују и да пљују.

Да не би били до краја преварени, ти срећници

су, приликом враћања платоа са посуђем, и сами испуштали нађени новац, и стајали са стране, како би уживали у туђим радостима, које су се претварале у муке.

Неочекивано, једног дана сам нашао десет немачких марака. Од радости сам добио инфаркт. Хитна помоћ је брзо дошла – после још једног инфаркта и блокаде леве преткоморе.

На прегледу, лекар ме обрадова. Каже да је ствар врло озбиљна и да је питање дана... Уз осмех, кога сам увек имао у изобиљу, упитам:

– А је ли, докторе? Реците ми, молим вас, да ли ће ме ово моје срце, овако оштећено, служити док сам жив?

Доктор се замисли изненадном питању, па одговори

– Хоће, не брините. Док сте живи и срце ће вас служити.

– Е, то је важно. Касније ми није ни потребно.

Иако сам атеиста, верујем у докторе. Сада не бринем, без обзира што живим од данас до сутра, шта ћу са срцем. Важно је да још увек могу да спустим понеком ону девалвирану Шаинову пару.

Од нечега се мора живети. Ако не може од здравог срца, може од зајбанције.

МАЈА

Ја сам ти чудо од ђетића, јадо мој! Кад се скинем у купаће, на плажу, па се бачим са оне трамбулине у море, сви ми се диве. Ђевојке радознало, а ђетићи завидно. Чујем их само како шапућу: "Мора да му је отац био билдер, кад је оваквог момка могао да набилдује."

Морам признат да ми је то мило чут, иако мој отац нема ни два разреда основне школе, а камоли неку билдерску.

Кад се појавим у дискаћ, не знам на коју банду да се обрнем. Сви пиждре у мене. А кад почне музика, настаје прави стампедо. По десетак ђевојака сјури се на мене. Моле ме да играм.

– Не могу – кажем. – Ја не знам да играм.

А играм ка соко. Нема те игре коју ја не знам напамет. А о ђускању да и не зборим. Њега сам прво научио, још онда кад смо правили мастику и вино. Ђускајући, једном сам поломио под, и између штица пропа на доњи бој и наставио да ђускам.

Мука ми је, некако, јадо мој, играт само с једном цуром, а остале оставит на ћедило да чезну. Нијесам навика да будем себичан. Или све или ништа.

Али, кад дођем дома надокнадим. Пуштим радио до даске, па удри док не побијеле очи. Онако, сам самцијат. А бољи сам но на фестивал. Тада нико не буљи у мене. Нико ми не шаље пољупце. Нико ме не тапше по рамену. Нико ми не гледа у шлиц. А ја ти опучим до даске. И Бог те веселио.

А увече, прије но што прошетам ривом, добро се налицкам и лијепо обучем у нови вештит. И док шетам, гледам крајичком ока, како у мене нишане оним својим буљавим фералима.

Ја ти таде подигнем главу, јадо мој, и не видим

никога сем звијезде Данице. Само пазим да не угазим у какву рупу, па да уганем што или да сломим наочаре са сребрним стаклима.

Једне вечери, шетајући ривом, изненада ми притрча једна ђевојка. Притрча и рече:

– Ја сам Маја.

– Знам ја да си ти Маја, но не питаш мене, да ли сам ја Паја?

Она се само насмјеши и ухвати ме испод руке. Таман хтједох да јој кажем:

– Маинај ме се, ђевојко, живота ти – кад, оћеш врага, нешто ме штрецну испод лијеве ожичице и иза десног пјата. И куд ћу, шта ћу, предадох се без опаљеног метка.

Ето, тако ти је то, јадо мој, па ћускај и шетај ривом у сребрним наочарима. Сад не видим ни бијелу мачку осим моје Маје, која је негђе далеко у бијелом свијету и чека ме да ћускамо заједно.

КОНТЕЈНЕРИ

Ја сам ти има среће. Испред солитера, ће стану-
јем, поставили су нов контејнер. А како ми прозор гледа
на ту страну, ја сам ти поваздан на прозору. И чим
примијетим госпође да носе пуне канте, ја одма потрчим
низ скалине и стигнем међу првима, да покупим кајмак.

Неки дан сам наша двије конзерве. Неко их је
купио за кућног љубимца, па му се нијесу допале. Стога
су их бачили. Додуше, нијесу биле пуне, али су ми
добродошле. Биле су прва класа и врло укусне. Због тога
често зажалим што нијесам пас или мачка. Ала бих крка,
као некад, док сам био професор.

Каткад пронађем и коју кост, коју су пси допола
оглодали, ка да су знали да другу половину оставе
мени. Тада ми то добро дође. Права уживанција. А и за
супу је добро. Гала ручак, као за државни празник.

Кад се осјетим мало боље и кад је љепше вријеме,
узимам свој стари штап, па се полако прошетам до
контејнера испред студентског ресторана. Тамо има
свега и свачега. Ка у драгстору. Можеш да бираш: ово
оћу, ово нећу. Само треба поранити у девет зора и стићи
први. Тамо се често, у лименим кантицама, нађе супа,
коју су скупљали по столовима од вечере или ручка.
Тако, уз кости и бачену парчад хљеба, свега ти је доста.
Добра нека супа. Боља од ове наше савске воде.

Ако затворе народне кухиње, општина ће мора-
ти да набави још контејнера, како би хране било за све.

Поред хране, нека господа баца у контејнере:
чарапе, ципеле, панталоне; а каткад се нађу и покоје
старе гаће. Тако се човјек може пристојно обући и обути.
Каткад се нађу и стари чаршави, поломљени кревети и
столице, па чак и стара ћебад; па све то добро дође да се
понесе дома и намјести, а чељад се радује, ка да је

намјештај купљен у "Симпу".

Контејнери су наш спас. Да није њих, не би било ни нас. Па би, можда пропали и избори.

Сљедећи пут ћу гласати само за ону власт која буде у контејнере уграђивала хладњаке да се храна не поквари.

Ако овако наставимо да живимо, пензионери немају шта да брину, јер док је контејнера, биће свега.

КОД БАБЕ

Требало је да пођем код бабе, да је обиђем, но ми се није ишло. Али кад мало боље размислих, закључих да, ипак, морам поћи. Одавно је нисам видео. А баба је баба, без обзира што је баба. Друге немам.

Знам да је сваког дана све старија, и да је већ једном ногом у рупи, али, зато је она најмање крива.

У социјалном су одредили једну просторију, у којој пале свеће и Бога моле да све бабе одапну. А ни дедама не мисле боље. Не знам прави разлог, али све мислим да је то због превеликих пензија, које оптерећују државни буџет.

Да бих умирио савест, узех цвет маслачка и почех да бројим: хоћу – нећу. Најзад, испаде "хоћу". Значи – мора се поћи код бабе.

Сетих се да моја баба много воли бомбоне. Гута их као мама bensedin. Кад су јој вилице у чаши, воли да их сиса. Тада се не плаши зубобоље. Иначе, задњи зуб јој је испао пре десетак година. Јадница! Изгледа да их није редовно прала три пута после јела, јер је само једанпут имала да једе дневно.

У првој продавници упитах шармантну продавчицу:

– Госпођице, имате ли бомбона?

– Имамо, господине, како да не. Колико желите?

– Па, по могућству, једно кило. Још ако имате оне гумиране.

– Како ви желите, господине.

Платих бомбоне, па – пут под ноге.

Чим ме је баба приметила, одмах ме препознала. Али јој је знатижеља приковала поглед за кесу. Приметих то, па рекох:

– Бако, донео сам ти бомбоне. Оне гумене, знаш,

које ти највише волиш.

– Није требало да се трошиш, – одговори – могао си и неке јевтиније. Или лизалице, на пример.

Отворих кесу и да бих јој показао како су добре, прво се сам послужих, а затим, понудих и њу. Уједном приметих: она се љутну. Чинио сам се мртав-хладан. Поћутах мало, па рекох:

– Бако, узми. Узми и ти једну. Нисам их донео само за себе. Узми. Ти знаш колико те волим.

– Не једу ми се – мрзовољно одговори бака.

– Узми, бако, бар пола бомбоне – рекох.

– Ни пола – одговори мргодно.

– Онда бар помириши, да видиш како лепо миришу.

Баба поче да се тресе, иако је било веома топло.

– Нећу ни да помиришем. Поједи их све сам, изелице! – сиктала је баба. Затим, уђе у кућу и затвори врата с треском.

Ја остах на тераси и завукох се у кесу с бомбонама. Нисам из ње излазио док нисам и последњу смазао. А онда, кренух кући, све мислећи: "Како је лепо водити рачуна о старим особама, па макар биле и рођене бабе".

РЕЦЕПТ

Потребно је узети две металне посуде од по четири литра. Опрати их и обложити чистим новинским папиром, најбоље "Борбом". У први лонац треба сипати пола литра минералне воде, два тврдо кувана јаја, један морски краставац, мало петрусина и два литра рици-нусова уља. Ту смесу добро измутити миксером и додати две шаке соли, лист лорбера и два грама бибера.

Одмах после пола ноћи кренути ка обали реке. На два метра, од воде, поставити оба лонца. Од лонаца до реке направити два путаћа, по могућности левом руком да би се рибе лакше и без предрасуда кретале. Затим се лагано удаљити од посуда педесет до шездесет метара и добро се сакрити у мрак или жбуње, или иза своје сенке. За то време престати са дисањем, јер су рибе осетљиве на звучне вибрације.

Око два сата после пола ноћи, рибе ће осетити мирис хране и почеће неприметно да излазе из реке. Доћи ће до судова да се добро наједу, а после ће да полажу икру. Опијене оштрим мирисом минералне воде, и после полагања јаја, рибе се окрену на леђа, и протегну колико су дуге и широке, одмарају се и намигују на југовину.

Кад се добро одморе и надишу чистог ваздуха, оним другим путаћем враћају се у воду. При томе добро пазе да их ко не примети и не пријави полицији, јер немају купаћи костим.

Сада треба четвороношке поћи до посуда. При томе треба пазити да се земља не додирује ни рукама ни ногама, већ само трбухом. Посуде пуне јаја затворити. По могућности их треба обесити око врата или иза средњег ува и понављати шапатом: "Биће пара од пазара".

Прво кило кавијара оставља се за породицу. За прављење гулаша, паприкаша, пуњене паприке, сплачина за свиње или за палачинке. Друго кило носи се на пијацу или на бувљак, да се прода. Обично се у левој руци носи мачка у цаку, а у другој – кавијар. И овом приликом, успут се понавља: "Овај мој кавијар једе само њ. в. цар". И тада ће сав свет са тржнице разграбити кавијар.

Кавијар треба паковати у новинске фишеке, тежине до 10 грама. Један грам кавијара кошта 1 дм. Кога приметимо да бије бригу на весеље, њега можемо одрати и другом валутом.

У лов на кавијар иде се два пута месечно, и то кад је тешко време. Кад имате висок притисак на неком дрвету или солитеру, или кад је спарно или много вруће, уколико се грејете на термоакумулациону пећ. А може и по јакој киши, поледици или снегу, нарочито ако је температура бар десет испод нуле. У случају падова и прелома костију, зарађени новац можете уложити као мито лекарима не би ли вас оспособили за нове преломе и нова подмићивања.

Ако сте пензионер скратићете себи досаду, а ако сте још увек у радном односу, скратићете радни век.

Посао је лак и не захтева много енергије, нити додатну концентрацију. А да се исплати, исплати се!

КИНДЕР ЈАЈА

Осетих да ми крче црева. Појма немам зашто, кад сам, прошлог петка, баш добро јео неку покварену кавурму, бачену поред контејнера. Мало затим, поче и да боли. Не да боли, него увија, малтене ко Гружанин бркове. Уплаших се да не добијем ситносрећкавитус. А то на послу не би било ни мало пријатно, нарочито ако се још и осећа она покварена кавурма. Кад ми следећи пут квркну танко црево на дванаестопалачној кривини, сетих се да је гладно, па ме опомиње као мобилни телефон на буђење. Боже, што је добро имати танко црево! Увек звони кад је време ручку.

Кренух према ресторану. Ту је близу. Нема ни двеста метара. Ресторан леп, чист, уредан. Храна разноврсна и укусна. Скоро све џабалука, јер држава изводи неке политичке финте и дотира све, скоро до динара. Ту негде на самим вратима сретох пријатеља. Он је прва кутлача ресторана. Дуго година радили смо заједно.

Приђосмо шанку. Ја узех топли оброк и као десерт добих сок. Пријатељ узе руку куварице, и као десерт доби пољубац.

Седосмо за сто и навалисмо као пометени на гладне вукове. Не зна се ко је боље почистио свој тањир. Као да су били у машини за прање посуђа.

После ручка одосмо до оближње продавнице. Требало је унуцима да купимо киндер јаја.

Накривим ти ја шешир, укрстим поглед, избле-савим лице и упитам:

– Да вам кокошке нису снеле које киндер јаје?

– Нису, али имамо.

– Јесу ли ваша, домаћа?

– Нису – рече – али су скоро набављена.

– А јесу ли свежа?

Продавац потврдно климну главом.

– Могу ли добити два комада, па ако се деци не свиде да их вратим.

– Не можете их вратити. То не практикујемо. Киндер јаја нису космодиск па да га можете вратити ако вам не одговара.

– А имате ли тај космодиск?

– Немамо, – одговори.

– Штета. Дајте ми онда та два јаја.

Даде човек, без речи, Ја искривим уста још више. Упиљим погледом у њих. Лепо изгледају. Само су мало наборана. Би ми мало сумњиво, па упитах:

– Све ми се чини да су стара. Видите како су наборана. Скоро су једном ногом у гробу.

Сада продавац укрсти поглед и искриви лице, па одговори:

– Господине, сва су киндер јаја таква. То нису права јаја.

Нисам хтео да га питам од какве су ћурке, али се направих луд па упитах:

– А има ли унутра жуманце и беланце?

– Ви, изгледа, правите шегу са мном? Или не знате каква су то јаја? Схватите! То су јаја, али опет, нису јаја. То не носи перната живина. То се прави у фабрици.

– Знам, знам. И мој Мићко каже да се млеко прави у фабрици иако га носи крва.

– Е, ова не носе ни краве, ни петлови ни кокошке, него купите, ако хоћете, па ћете их ви носити.

Узех она два јаја. Исправих поглед. Доведох лични опис у ред. Па почех да мућкам оним јајима.

Пријатељ се смешкао, јер је препознао неког шерета из младости.

– Шта се смејеш? Нисам мућкао општином, ни срезом, ни државом. А шта мислиш да сам, колико бих тамо мућкова нашао. Овако носим ова јаја у Шумице, својим унучицама, нека мућкају. Нека се уче од малих ногу. Тако ће ваљда научити како се опстаје у животу.

КУМ НИЈЕ ДУГМЕ

Недавно сам био код кума на селу. Одавно се нисмо видели. Можда има двадесет година. Знао сам да је имао неких проблема, у кући, па нисам баш био расположен за проблеме.

Чим ме је видео одмах ме препознао. Рече ми да се ништа нисам променио, сем што су ми године смежурале и остариле лице. То ме јако обрадова што се нисам променио. А то за смежурано лице, није важно. Живе и смежуранији од мене.

Него, паде ми на ум кума. Све сам ћошкове прегледао, и кауче и испод фотеље, али ње није било. Видим ја да је кума окренула други лист и да сада чита житија неких других светаца.

Пошто се пријатељски изљубисмо, као прави кумови, кум рече:

– А што ми, куме, не јави да ћеш доћи, да се припремим и да те дочекам како доликује? Јер код нас је кум – кум, а не дугме, како се вели.

– Знаш, куме, хтео сам да те обавестим, али сам се плашио да ти не позли од радости. А знао сам да лекара у селу нема.

– Мило ми је да си дошао после толико година. Ни бившој ташти се толико не бих обрадовао.

– Верујем ти, куме Стојадине! – рекох убедљиво, а нешто ме штрецну испод лопатице.

– Одох ја у село да купим једно теле, да ово прославимо.

Таман да кажем: "Какво теле, море? Немој да се трошиш", – кад он већ измаче преко врата. Али, после петнаестак минута, се врати само са сицимком у рукама.

– Шта би, куме Стојадине? Побеже теле. Видим остао ти само конопац у рукама.

– Ништа, куме. Све нека жгољадија, зубе да поломиш. Па нисам хтео да се брукам и да купујем тако мршаво живинче за мога кума. Јер кум је светиња, а не дугме.

– У праву си, куме – рекох гласно, а у себи помислих: "Ни светиње нису више што су биле, а камоли кум".

– Ја сам ти, куме, постао ловац, најбољи у селу, – промени Стојадин тему разговора. – Ето, пре неки дан сам уловио фазана од петнаест кила.

Одгризох по језика да се не бих насмејао, али климнух главом, у знак одобравања.

– Па зар има толиких фазана у овом крају – упитах једва чујно.

– Има, куме. То ти је аргентински фазан. Код њих фазани служе као код нас голубови писмоноше. По њему ми је рођак из Розарија послао поруку. Али ја то нисам знао док га нисам убио. Тек тада сам је нашао фазану испод крила. Покушао сам да га вратим у живот, али враг је однео шалу.

– Па шта уради са толиким месом, добри мој куме?

– Продао сам га, куме, и купио трактор. Видиш како се смеје испод трема.

– Богами, ловачки, куме. Да сам јуче умро, данас би ме сахранили. Него да не бих сада умро, одвези ти мене тим трактором до аутобуске станице, да ја идем кући.

– Немам горива, куме, а бих радо.

– Добро, куме, кад набавиш гориво, тада ћу ја бити у Розарију, па ако имаш какву поруку, дај да ти је однесем, пошто си фазана упокојио.

– Немам. Само им реци, да је фазан добро и да је код мене научио да оре, па се сада не би вратио у

Аргентину да му дају пола Буеноса.

– Хвала ти, куме. Одох ја. Па ако се не видимо, чућемо се. А ти се бави и даље ловом. Можда ћеш уловити вршалицу, косачицу и дреш. А и оно теле можда ће да порасте и да се здебља до тада. Одмори се и немој да се трошиш на кума, јер кум није дугме. Ајд здраво.

Одох уморан, жедан и гладан и дочекан као код кума. Јер кум није дугме.

МЕКЕТАЊЕ

Кад сам био мали, чувао сам козе. Било их је десетак. Све су биле лепе, шарене, миле. Свака је имала своје име. Имале су и јариће, који су лепо мекетали. Уз њих сам и ја научио да мекећем. И то лепо, нежно, као да сам био право јаренце. Био сам обдарен за мекетање. Као да сам завршио нижу музичку мекећу школу. Из мојих гласних жица извијали су се неки мелодични, али необични мекећи тонови. Наравно, ја тада о нотама нисам имао појма. Али кад бих замекетао, чобани су се одушевљавали и предвиђали ми лепу будућност, а јарићи су се гласно одазивали, као да се смеју. Али од будућности – ништа. Никада нисам постао ни коза, ни јарац, иако сам се осећао снажан, као да имам рогове на глави, и мушко – као да носим тоболац.

Касније, кад сам оставио козе и, на неки начин, постао свој човек, опет сам мекетао. Наравно, био сам обзрив. Водио сам рачуна да нема кога у близини, да не би когод помислио да сам заиста коза или јарац. Мада јарац мекеће некако другачије. За такво мекетање нисам имао довољно слуха. Па зато и нисам покушавао да га имитирам. Јер, за мене је јарац увек био јарац, а козе сам поштовао на други начин.

У животу су ме многи музли. Баш као козу. Иако нисам имао виме, све док прошле године нисам отишао у инвалидску пензију. И сада, нити сам коза, нити јарац, већ најобичнији пензионер, који је мислио да ће мусти државу. Али, врага! Држава и даље, музе њега. Ваљда, због тога и даље мекећем, а све у нади, да више нећу морати да чувам козе.

Кад ми нешто није по вољи, ја укључим мекетаљку. И кад ми је нешто по вољи, ја опет – удри у мекетање.

Понекад размишљам, шта је са мном. Па, онда, после силног замарања мозга, схватим да нисам баш морао да се толико напрежем. Остарио сам и исћућао, па где год погледам видим само козе. Козе на телевизији. Козе на улици. Козе на паши. Па ко не би мекетао?! Једино се разликују од оних мојих, што се од њих не може добити млеко.

Боже, како су оне моје козе имале лепе и дугачке сисе. Радовао сам се, гледајући их, као и моја стрина, која их је са уживањем цимала, покушавајући да из њих истисне и последњу кап беле течности. Али време брзо прохуја, као трен, као сан. Док си рекао "сиса" нема више оних дугачких сиса. Ове данашње козе су упртиле све неке чипаве, па још и силиконске. Да Бог сачува. Немаш зашта да уватиш, а камоли да помузеш.

Сада мекећем само два пута месечно. Сваких петнаест дана. Кад ми поштар донесе пензију. Кад чује козји глас, поштар само начуљи уши као ловачки пас. Све ми се чини да је и он некад био козар као и ја.

Кад чује како ја мекећем, он се слатко насмеје, а уста рашири од ува до ува, као отворени новчаник, очи исколачи, скоро престане да дише, све чекајући нећу ли му дати напојницу. Помислим: "Ево, и овај ме музе", али не шкртарим. Увек одвојим да може да купи литар млека. Чим прими напојницу сав се озари и пун неке тихе сете, подвије реп и крене даље, у живот, да музе, све док има коза на улици.

КОЛИБРИ

Изашао сам да се мало прошетам. Природу сам одувек обожавао. У њој сам се осећао као код своје куће. Можда и боље. Отишао сам ван града да се надишем чистог ваздуха. Хтео сам да гледам зелена поља пуна разноврсних трава и прелепих мирисних цветова. Да уживам у непрегледним засадима сунцокрета и њиховим прекрасним цветовима, који се према Сунцу окрену и пркосе му својом лепотом.

Очаран лепотом природе, сео сам на стари пањ. Гледао у подне и сањарио.

Одједном, сасвим изненада, изнад моје главе пролете јато прекрасних сићушних птица. У почетку сам мислио да су то мали тићи, који су се тек излегли, или мало већи лептири. Били су заиста мајушни. Не већи од средњег прста. Јато је било велико. Бројало је преко хиљаду птичица. Прекрасне шаре њиховог перја подсетиле су ме на најлепше боје папагаја из Јужне Америке, са којима сам се често, у машти, играо.

Лагано сам се приближавао пољу сунцокрета, на којим су великим цветовима прилегли и навалили да сишу цветни сок. Мало чудно, али те малене и прекрасне птичице, имале су изразито дужи језик од осталих птица. Из њиховог лепог кљуна, језик је извиривао и палацао, и купио сок из цвета као мравојед мраве. Изгледа да им је језик служио за све, као сурла слону, сем за летење. Прелетали су са цвета на цвет, вертикално се дижући и слећући, попут хеликоптера. Поље сунцокрета повијало се као под налетом ветра. Својим лепим бојама украшавали су цветове, иако је цвет најлепши украс природе. Помало су ме подсећали на дугине боје, на ведром плавом небу.

Кад су се насисали цветног сока, одједном,

попут ветра, као по команди, сви су се у један мах дигли у ваздух. И полетели. Осетио сам само благи тихи ветрић од њихових крила. Одлетели су на неко друго цветно поље, на неко друго место, где су их очекивали цветови пуни снова.

Јато је у ваздуху изгледало фантастично. Као нешто што се једном у животу види и никада не заборавља. Разноразне боје измешане са плаветнилом неба, давале су незамислив и незабораван колорит. То је било нешто најлепше што сам у животу видео. Ни сањао нисам, да ове мале птичице шареног перја, тако лепо изгледају.

Овај доживљај дубоко ми је остао у сећању. Мислим да ћу га се сећати док сам жив. Зато и пишем ову причу да и ви осетите лепоту, онако како сам је ја осетио.

Сада је ред на вас, да покушате, уз помоћ бујне маште, да себи дочарате свој најлепши дан у животу. Јер свако од нас има своје колибре, које треба неговати да не би прерасли у лешинаре.

КИКИ

Кики је веома интелигентан. Дупло је паметнији од свог комшије Мргуда. Просто је невероватно да пас може да поседује тако висок степен интелигенције. Њу је, изгледа, наследио од свог оца, уличног цукца, који је вешто обмањивао и надмудривао градске шинтере. Још да је Кики учио школу, ко зна докле би догурао...

А комшију Мргуда није подносио. Истини за вољу, ни Мргуд њега. На Мргуда је лајао, чим би га осетио, пре но што би га угледао. Лајао је као на непријатеља, а не као на комшију. Једном је и скочио на Мргуда, али га није повредио. Није га чак ни огребао. Али се комшија толико уплашио, да су му зашкрипале ногавице. А питање је да ли се само уплашио. Јер кад је Кики осетио воњ, побегао је главом без обзира.

– Не плаши се, комшија! Кики не једе покварено месо, – тешио сам Мргуда. Али, он није веровао. Чак би се рекло да се мало и на мене наљутио. Мислим, заиста, није имао разлога. Кварно месо! Врло важно. Мој Кики једе само свињску шницлу. Али воли и ћевапе. Док си рекао: "ћевап", у стању је да поједе кило ћевапа.

А за Мргуда не може да се каже да је свиња, без обзира што навали да рокће чим се свали у кревет. Од његовог роктања комшилук ноћима не спава. Сви мисле: неки подземни НАТО буши зидове.

Но, и поред тога, Мргуд је тужио Кикија. Било је у суду мучних сцена. Дошла је и телевизија. Кики је позирао и слушао. А кад је судија свршио, устао је, оњушио га, подигао ногу и покушао да плати таксу. Судија је то приметио и хитро скочио на сто. Тако се спасио туширања.

Кад се мало ситуација смирила. Кики је два пута лануо. Хтео је да каже: "Ја не признајем овај суд! При-

знајем само суд мог чопора!" Тако се то могло протумачити, јер је за све време суђења имао изузетно рожање и јаку ерекцију, на шта су му могли позавидети судија и поротници.

На крају сам платио казну, јер Кики није имао ни пребијене паре.

Од тог дана, Кики више не лаје на Мргуда. Сад Мргуд лаје на Кикија. Па очекујем да ће опет бити суђења. Али, овај пут ће Кики да тужи Мргуда.

ЖИВОТ СЕ ПОНАВЉА

Кад сам се родио, одмах сам почео да дишем. Први уздах ме заболоо, па сам навалио да плачем. Да би ме смирила, мама ме је ставила поред себе, у кревет и почела да ме љушка. После ме је љуљала на рукама, јер ми тада нисмо имали љуљашку. Касније су ми купили креветић, којег су звали колевка. У њој су ме највише љуљали. Изгледа ми да је колевка била јефтинија од љуљашке.

У почетку сам сисао мамину сису, јер тада нисмо имали краву. Кад сам поодрастао, хтели су да купе краву, да сисам, али смо се преселили у солитер.

У школу сам ишао да научим слова, како бих мами и тати читао новине.

Кад сам завршио основну школу, натерали су ме да завршим и средњу. А кад сам завршио средњу, морао сам још да учим. Тако сам завршио и факултет, који ми није много користио у животу. Ни мени ни мојим родитељима, јер када сам им могао бити од помоћи, њима више моја помоћ није требала.

У то време моје друштво је навалило да се жени и удаје. То је, изгледа, тада било у моди. Да их не бих издао и ја сам им се придружио.

Кад су ми се родила деца, терао сам их у школу, као мене некад, моји родитељи. Али кад су завршили школу, добили су станове и напустили кућу. А ја сам опет остао сам, као кад сам се родио.

Сад немам љуљашку. Немам ни родитеље. Немам ни колевку. Ни краву. Никоме не читам новине. Не знам да ли дишем и да ли живим, иако станујем на десетом спрату, јер нико неће да ми каже ни "Добар дан, комшија".

Сам устајем. Сам се обучем и прошетам... Још увек знам и да се сам вратим кући.

Раније сам знао, кад легнем да спавам, колико сам спавао, јер сам имао сат. Сад ни њега више немам. Продао сам га за два кила сувих ребара, која већ две године по мало глођем. Морао сам, јер сат нисам могао глодати.

Примећујем и да сам остарио, иако немам огледала. И њега сам продао, да платим комуналије и струју. Мало сам и подетињио, иако то нико не узима за озбиљно. Никога није брига што сваке недеље купујем по један литар млека, и сисам на цуцлу, сваки дан по неколико капи, да би ми дуже трајало.

Тако ми пролази дан за даном. Стално нешто очекујем, али, никако да се сетим, шта?

КАМЕН

Погледао сам на сат. Било је шест и десет. У седам ме чека предавање. Морам да пожурим. Никад се не зна кад ће наићи аутобус. А своја кола немам. Спремих се наврат-нанос и кренух. Прођох прво степениште. Било је доста мрачно, јер су сијалице већ биле покрадене. Погледах увис и учини ми се као да се наоблачило. Или је можда то плафон био такве боје. Боје облака. Прођох и друго степениште и једва стигох до излазних врата. Крочих на кућни праг. Испред самих врата се напеналила некаква картонска кутија, прелепог облика. Мало округла, личила је на некакву лопту. Погледах лево, па десно. Видим – нема никога. Нигде живе душе.

Као да ми сама нога, пође. Замахнух ногом из петних жила и шутнух кутију...

А јаооооој!

Ударац је био јак, а бол неиздржив. Само што се не онесвестих и што се не скљоках крај кутије. Учини ми се да су ми све мождане вијуге попуцале. Покушах да савијем ногу, али нисам могао од бола. На сто мука направих два-три скока као врабац. Погледах у кутију испред мене. Кад, у њој, велика каменчина. Вероватно су то деца наместила подвалу чика Баксузу, који им сваког дана цепа по једну лопту, зато што галаме испред солитера.

Таман размишљао о томе, кад, ето ти је комшиница.

– Комшија, шта вам је, побогу?

– Остао сам без ноге, изгледа – једва прозборих.

– Како? Па вама виси...

– Знам ја – рекох. – Знам да ми виси, али бих волео да не виси и да не боли.

Жена заврте главом и оде својим послом, а ја се

наслоних на зид и би ми лакше. Затим, као жаба, одскакутах, али уназад. А био сам кренуо до интерната, да одржим предавање на тему: "У женске собе се не улази са мушким намерама".

Предавање поучно. И добро сам га спремио. Прочитао сам много стране литературе, јер код нас, на ту тему, можеш да држиш предавање, само очигледно.

Али ствар је пропала. Шта да се ради? Морам се некако лифтом довући до стана. Од предавања нема ништа.

Окрећем бројчаник на телефону. Тражим интернат. Одлажем предавање за идућу недељу. Ваљда ми тада више неће висити.

ПРЕВРТАЧИ

Превртачи су обично голубови. У овом случају није реч о њима. Пре би се могло рећи да је реч о кукавицама. Јер голубови - превртачи то раде импресивно. У високом лету, нагло изведу финту, која занесе, засени, очара... То су пируете под плаветнилом небеске капе.

Кукавице не лете високо. Оне знају само за туђа гнезда, како би у њих утопиле своја јаја. Али, људи - кукавице, или ти кукавци, поред јаја желе да утопле и друге екстремитете. Они се дигну високо и лебде изнад свих. Само лете и лете. Цело небо јс њихово. И звезде. И Велики Медвед. Њихово је и Сунце и звезда Даница. Они газе по Кумовој Слами без стида, и за чудо, не пропадну. Кад је густо, онда се приземље на њима својствен начин. Али само привремено. Они су, у ствари, превртачи. Носе јаја али у празно. А кожурице потурају свракама. Испод пазуха, или испод витих ребара.

Недавно, кад се ветар подигао, облаци замутили, кад се некима смркло, кад су почели громови да љуљају, а муње да осветљавају небеску тишину, људи-кукавци, приземљили су се. Плашили су се громава и Громовника. И у страху су слетели на земљицу. Тек да је омиришу. Да виде на коју страну опет да полете. На коју банду да пренесу гнезда и снесу јаја из којих ће се излећи крилати кукавци са оштрим очњацима и дебелим тртицама.

Превртачима је најважнија задњица. Није важна ни страна, ни грана. За то их, у најмању руку, боли уво за прислушкивање. Не задњица. Задњица је стуб света. Њу је важно сачувати уместо образа. Да би сачували задњицу, они лагано прелећу из банде у банду. Наравно не обзирући се на образ. Задњица је много важнија. Образ трпи погледе пролазника, а задњица ужива у свили и кадифи. Она је отпозади, да не види шта се тамо ради.

Без задњице се не може. Без образа може да се прође.
Данас поготово.

Ако опет загусти, ако опет почну олује и громови, ако се узбуркају морски таласи, ако запрети свети Илија - Громовник, ако муње осветле небеске просторе... превртачи ће опет, уосталом као и увек, прелетети из једне банде у другу, прелетети из једне странке у другу, и учиниће све што могу да сачувају своју тртицу. Јер превртач без тртице није превртач. А да им није тога, у шта би се клели, кад образа немају?!

АНГИНА

Становали смо у Новом Београду. Имали смо леп и комфоран стан. Са нама је често био и деда. Он је имао засебну собицу. Није могао да се одвоји од унучића, иако је имао кућицу на периферији града.

Једног јутра, негде око три сата, деди је позлило. Почео је да се зноји и да осећа јаке болове у пределу грудног коша. Одмах смо позвали хитну помоћ. Но, напади су били све јачи. Пружили смо му неопходну помоћ, док хитна не стигне. Дали смо му и лекове.

После четрдесетак минута, стигла је и хитна. Лекар су установили да деда болује од *angine pectoris*. После указане помоћи стање се смирило. Дедо је био дисциплиновани болесник, па су се напади све ређе понављали.

Сутрадан звао ме кум. Некада је са мном студирао, али на другом факултету. У медицину се није разумео. Рекох му:

– Дедо ми је добио *anginu pectoris*. Било је густо. А била је и хитна помоћ.

– Не брини ништа – рече ми кум. – И ја имам *anginu pectoris*, имају је и моја деца, и моја супруга. Проћи ће то. Ретко данас ко, у овом прелазном периоду, да нема *anginu pectoris*, – а затим додаде:

– Да није јео сладоледа?!

– Није – рекох, а непријатно ми да му објашњавам да то није обична ангина. Мислио сам да, као факултетски образован човек, толико зна.

После два дана кум се поново огласи преко жице:

– Деца је нестала *angina pectoris*. Још је помало имамо ја и жена. Тешко гутамо. Али и то ће проћи. Како је деди? Да ли је бољи?

– Није – рекох.

– Добро, добро, проћи ће. Само нека избегава хладну воду, из фрижидера, и сладолед – рече кум. Тада и ја рекох:

– Добро, добро. Хвала ти, куме, на интересовању и савету.

Тако смо успешно апсолвирали ову болест. Куму је остало још само да докторира, па ћу га позвати да помогне деди кад му буде лоше.

БУБЕ

Одувек сам много волео бубе. Нарочито бубарусе или бубашвабе. Уживао сам гледајући их како брзо претрче преко кухињског пода. Замишљао сам да су бубарусе Индијанци, а бубашвабе каубоји. А понекад су ми личиле на партизане и четнике. Само што нису имале браду.

Кад бих сео на кухињски под, спазио бих како зачас шмугну испод фрижидера или шпорета. Чини ми се да су биле брже од Брзог Гонзалеса.

Једно јутро устао сам рано, да попијем млеко. И шокирао сам се кад сам у њему приметио бубашвабу, како лагано плива од једног до другог краја шоље. Изгледала је као да је на тренингу. Пиљио сам у њу, све док она није почела у мене да пиљи. Тада сам се, морам признати, уплашио, јер нисам знао шта ми мисли. Стога, од тада, бубе не могу очима да видим.

Тага је сутрадан, на пијаци, купио неку креду и неку пасту. Али, од тога није било никакве користи. Зато сам решио да узмем ствар у своје руке.

Кад сам остао сам у кући, узео сам татину ваздушну пушку, и почео да кокам једну по једну. То је потрајало цело пре подне. А онда ми се десила незгода. Један "метак" одбио се од кухињске плочице и разбио стакло. Зато сам оставио пушку и узео повећи татин чекић и наставио да "сређујем" бубе. Тако сам, од умора, и заспао.

Кад ме мама нашла, на патосу, да спавам, одмах ме је одвела код лекара. Лекар ми је преписао много лекова, али ниједан од њих није био смртоносан за бубашвабе. "Требало је пробати неко убојитије оружје" – мислио сам, и почео сам да читам своје приче бубашвабама, наглас.

Од тада, у нашем стану, нема ниједне бубашвабе, бубарусе, или какве друге бубе, која би на мене крљештила своје непријатне очи.

ПРОСЈАК

Била је субота. Иако се нисам најбоље осећао, морао сам поћи до гробља. Хтео сам да обиђем место где су сахрањени моји најмилији. Близу гробљанске капије нагло ми је позлило. Пао сам. Вероватно ми је, при паду, пао и шешир.

Не, знам колико сам био у несвести, али кад сам дошао себи, замало се поново нисам онесвестио. Мој шешир је био испред мене, а у њему – доста ситниша. Ваљда су пролазници мислили да сам просјак, па су удељивали онолико колико су могли.

Иако у невољи, насмејао сам се, устао, обрисао одело и ставио паре у џеп.

При повратку са гробља, сву ту ситнину, спустио сам у шешир првог просјака, на кога сам наишао.

БАКИНЕ ПИТЕ

Бака је испекла пун плех пите са сиром. Онако реш, како ја волим. Навалио сам на врућу питу, као обучен на голог. Смазао пола плеха и попио скоро литар јогурта. Било ми је криво, што не могу више, па сам легао да спавам.

Бака је, у међувремену, испекла лењу питу и питу бундевару. Ваљда је очекивала још гостију. Кад сам се пробудио, пробао сам обе. Појео сам по десетак парчића. Биле су изванредне. Бака се крадом крстила, али ништа није рекла. Шта ћете. Побожна жена.

После јела, осетио сам неке грчеве у стомаку. Посумњао сам на стомачни грип. На брзину сам се обукао, поздравио са баком и отишао код лекара. Као тежи болесник, ушао сам преко реда. Докторка ме је саслушала, прегледала и насмејала се.

– Ма, није теби ништа. Ти си само од три пите, у стомаку, направио четврту, од које ти је мука.

Невесео, вратио сам се кући. Било ми је криво што не могу да пробам ту четврту питу, коју сам направио у стомаку.

– Шта ти је, злато моје? – питала је бака кад ме је поново видела на вратима.

– Ма није ми добро, бако. Болестан сам.

– Ајде ти, душо моја, лези. Сад ће теби бака да скува чај, да се презнојиш и да оздравиш.

Послушао сам и убрзо заспао.

Кад сам се пробудио, био сам покривен са три ћебета. Бака је упалила нафтарицу, тако да се од врућине није могло дисати. Био сам сав мокар.

– Бако, – рекао сам – па ти си и од мене направила питу. Видиш ли на шта личим: мокар и печен.

Бака ме помази по глави и рече:

– Сунце бакино, сад ти је много боље. Устани да поједеш парче пите са орасима. Само сам је за тебе пекла.

Сутрадан сам ишао у школу. Играли смо утакмицу против старијих разреда. Мој тим је победио, а ја сам био најбољи играч на терену. Ваљда због пите.

ТЕТКА

Кад сам био мали, имао сам врло лепу тетку. Није била више млада, али су се и даље многи просиоци утркивали, ко ће пре да је запроси. Тетка је имала добру душу и никога не би одбила, али је мој тата све одбијао. И тако је тетка и даље остајала код нас, иако је оном млађом страном ударила о ледину. Кад је тата, на крају, схватио, решио је, ипак, да тетку уда. Тако сам ја добио течу.

Тетка нам је завршавала све послове у кући. Највише је волела да музе краву Шарику. Села би испод њеног вимена и са уживањем потезала њене набрекле сисе, све док не би извукла и последњу капљицу млека.

А кад би дунуо ветрић, истрчавала би испред штале и окретала се у круг, све док јој тај несташко не подигне сукњу преко главе. Тада ми је била најслађа, јер, испод сукње, никада ништа није имала.

Кад се теча код нас преселио, све је остало по старом, осим што више нису долазили просиоци. Само сам ја био љубоморан и на течу и на Шарику.

Једнога дана догодила се незгода. Окрећући се, тетка је пала и поломила ногу. Лекари су јој, уместо партиципације, узели део ноге. Тако да јој је остала краћа. То је за њу био прави шок. Нестало је оне њене веселости и несташлука. Али је и даље уживала док је музла Шарику.

Више се није вртела на ветру. И никада, после тога, нисам знао има ли или нема ишта испод сукње.

А течи, као да је тек тада свануло. Била му је дража, него икад пре.

Пошто ја то нисам могао да гледам очима, отишао сам у варошицу, на даље школовање. Али сам се радо сећао моје тетке и краве Шарике, а још радије ветрића и гаћа, без којих је моја тетка изгледала као богиња на месечини.

ФИФТИ-ФИФТИ

Скокнуо сам до продавнице, да нешто купим. Кад је требало да платим, видим да ми у џепу нема новчаника. Мора да је остао у другом сакоу. И таман хтедох да вратим све, што сам већ био узео, кад једна симпатична девојка, која је била поред мене, рече:

– Ма немојте враћати. Ја ћу вам позајмити паре.

– Хвала вам – рекох – вратићу вам чим се видимо.

Отада је прошло петнаестак дана. Ње нигде. Као да је отпутовала. Као да је у земљу пропала. Тражио сам је свуда. Чак и тамо где је нисам оставио. Али, ње није било ни тамо.

Једног јутра, журио сам негде, као воз за Устипрачу, кад, она испадне. Не из воза, већ онако, испред мене.

– Госпођице, – рекох – молим вас, да вам вратим онај новац.

Девојка приђе. Узне паре. Преброја и рече:

– Сад смо фифти - фифти.

Ја се наћох у необраном грождју, јер нисам учио тај страни језик, али зачас преведох, као да значи нешто овако: "Злато моје". Или "љубави моја". А можда и "Лепи мој, зекане!" Зато навалих на њу са удварањем. Чак јој и састанак заказах. Није се нећкала. Пристаде на све. Ја зинуо од среће. Нигде ваздуха да удахнем.

Не прође, после тога, ни месец дана, ми се венчасмо. Прво смо добро живели – од љубави, а после, од оно мало новца што смо имали. Кад остадосмо и без љубави, и без новца и без посла, она ми рече:

– Фифти - Фифти, Сунце моје, овако се више не може. Морамо се развести.

На суду сам замолио судију да ми дозволи да је пољубим у оба ока, да не би видела моје две сузе на лицу. Изјурио сам из суднице и изгубио се у гомили.

Од тада су прошле многе године, и многе сузе кануле и тужне и радоснице. У некој измаглици, шетао сам Кнез Михаиловом и одједном чух како неко рече: "Фифти - Фифти!" Окренух се, растерах измаглицу, и спазих испред себе њу. Загрлих је обема рукама. Нисам је пуштао из загрљаја све док ми се нису осушиле две сузе, које сам од радости изронио.

Рекла ми је, после, да се удала и да срећно живи, али да ме још увек воли и да не може без мене да живи.

Сад Бога молим да се опет разведе, па да будемо фифти - фифти, како бих је опет запресио.

СУДБИНА

Отиша ни је ђедо Богу на истину, у сто десетој години. Фиштило га срце, ка метак. А није ми био рође-ни ђедо, но сам га ја тако зва. Ђедов одлазак ожалостио је све његове исписнике, а породицу завадио због имања.

Омрка је здрав ка дријен. За вечеру је изио два плъата бијелога зеља, комадину кастрадине, по кила слани-не и попио двије оке вина. Увијек је пио само црмнички "Вранац". Хтио је још да пије, но му баба није дала.

Зборила му је: "Јагошу, јадан не био, много си и ио и пио. Провалиће ти се цријева. Не дам ти ни капи вина више. Прснућеш ка Благоје од сурутке. И сам знаш да послије вина треба да попијеш двије таблете вијагре. Требаће ти за ноћас."

Јагош је био дисциплинован. Научио је то док је носио униформу. Као борац учествова је у биткама на Пљевљима и око Ливна и Дувна. А био је и на Сремском фронту. Демобилиса се одма послије рата. Они озго су га поставили за пријесједника земљорадничке задруге. По природи био је тих и миран. Хтио је свакоме да помогне. Зато је за кратко вријеме стека симпатије града и околине. Људи су му се дивили и поштовали га. А то му је пријало.

На сто седми рођендан река је: "Нећу више да будем пријесједник. Нека ту функцију преузме неко мало млађи. Ето, има вас од осамдесет, деведесет, сто година. На млађима свијет остаје".

Како је река, тако је и било. Али је послије иша са састанка на састанак, као савјетник. И увијек је његова била пошљедња.

Има је изузетан апетит, на који су му многи могли позавидјети, али нијесу, јер је био ауторитет. Мога је камен да самеле. Какав је био на дјелу, такав је био и на јелу.

На испраћај, у вјечну кућу, му је дошло пола града. Сви су га жалили, али нико сузу да пусти. Његова супруга, баба Грдана, обукла је црнину до кољена. Војска му је одала посљедњу пошту са три плотуна. Али их он, изгледа није ни чуо, јер ни оком није мрднуо, камоли брком, којег су му били обријали, да љепше изгледа. Чим је сахрана обављена, баба Грдана је поклонила, његовом ратном другу, Пастуву, двије шкатуле вијагре.

Пријатељи су били доста сенилни, па није чудо што су почели Јагоша полако да заборављају. Једино је баба Грдана, сваког првог и петнаестог у мјесецу, посјећивала његову вјечну кућу, јер је била бацила око на једног омлађег попа. А ни ђакон није био да се бачи.

Исписници су му подигли споменик. Испод његовог имена и презимена, великим словима, написали су сва своја имена. Нека се зна ко је заслужан. Птице ће слијетати на споменик и пјевати. Па нека пјевају свијема. И заслужили су.

Сви ми на овај свијет долазимо у госте. Неко се задржи дуже, а неко краће. На крају, свако мора да оде. Некоме прије, а некоме касније, али свакоме кад-тад пукне самодава. Против судбине се не може. Тако нам је речено, само треба сачекати свој вапор.

ЧЕТКИЦА ЗА ЗУБЕ

Пошао сам код сестрића да га обиђем и да будем код њега неколико дана. Ужелео сам се и њега и снаје. Али унучића највише. Са собом сам понео све што ми је било потребно. А богами, и понешто непотребно. Нека се нађе. Злу не требало. Наравно, поред осталог, понео сам и четкицу за зубе.

Време је брзо пролазило у игри са унучићима.

Но, све се више ближио дан мога повратка и раста-нка са унучићима. Знао сам да ће ми тај растанак тешко пасти.

Једно вече, пред одлазак, у разговору са сестрићем и снајом, о свему и свачему, дође ми да кажем:

– Кћери моја, што не средиш оне четкице за зубе у купатилу? Све су разбацане по полици. Ја нисам понео са собом своју, па сваки дан користим по неку коју тамо нађем. А волео бих, док сам овде, да само једном перем зубе.

Одједном, као да је ударио гром из ведрa неба. Снаха само што се није онесвестила. Одмах је отишла у купатило и узела све четкице и бацила их у канту за смеће. Није ми било пријатно, па рекох:

– Снајо драга, шта то радиш?!

– Ево, бацам ове четкице којима сте ви прали зубе. Сутра ћу купити нове. Купићу и вама једну, само вас молим да више не перете зубе нашим четкицама.

– Ама, снајо, ја сам се само нашалио. Ево да видите... – и пођем до собе да донесем своју четкицу. – Имам ја четкицу. Само својом четкицом перем зубе.

Није вредело. Све су четкице већ биле у канти за смеће. Свако убеђивање је било сувишно. И сестрић је покушао да је уразуми и да јој докаже да је то била обична шала, али све је било узалудно. Снаха је остала у

уверењу да сам ја свим четкицама прао зубе.

Сутрадан се спремих за повратак кући. Унуци се окупише око мене да ме спрече. Сестрићу не би пријатно што одлазим. А снаха се подругљиво смешкала.

– Морам кући. Чекају ме послови – рекох. – Али знај да сам се оно синоћ нашалио.

– Верујем вам, верујем. Не мари. Све су те четкице већ биле дотрајале. Купила сам друге. И за вас сам купила једну. Следећи пут нећете морати да се служите нашим.

Поздравих се са свима и кренух у неверици да једна обична шала може толико да кошта.

АВЛИЈАНЕР

Последњих дана нисам се најбоље осећао. Лекар ми је рекао да се придржавам његових савета и, уз то, предложио бар два сата шетње дневно. По могућности у ноћним сатима. Тако и радим. Изађем из стана око двадесет два сата и шетам до пола ноћи.

У то доба, осим мене, улицама и парковима парадрају кућни љубимци и њихове газдарице. Газде ређе шетају. Они изучавају, гледајући преносе из Скупштине, како се треба понашати у друштву.

Некада су наши стари у кући држали мачке, а у дворишту керове, да чувају кућу. Предање тврди да је држање мачака веома корисно и да продужава живот. Мачка има природни инстинкт и увек легне чавеку на оболело место или на место које је предиспонирано за неке промене. Извуче са тог места негативну енергију и човек, такорећи, преко ноћи оздрави.

Једне ноћи, шетајући у касне сате, сретнем једну дивну госпођу са псом. Не знам ко је лепши, она или пас. Упитах је, тек толико да нешто питам:

– Госпођо, да ли је то ваш пас?

– Јесте – рече госпођа – како да не.

Осмехнуо сам се, јер сам знао да није њен, него да му је она само власница.

– А да ли је добар?

– Јесте, да бољи не може бити. Само маше репом, и кад је гладан и кад је сит.

– Да ли је то гренландски јазавичар или алпски зечар? – Настављао сам са својим провокацијама.

– Ма, не, господине. То је обичан авлијанер, без педигреа.

"Пружим обазриво руку да помилујем авлијанера, а он ми се очеша о панталоне, покушавајући да ме

запиша. Ја се вешто измакох, па туширање, које је било намењено мени, издржа газдарица.

Одједном ми госпођа постаде нешто сумњива. Зато направих финту. Кобајаги, испадоше ми неке паре из џепа. Госпођа се, пре мене, сагну да их покупи, авлијанер то искористи па покуша да је помази позади. Она га одгурну ногом, тако да му црни и бели бубрези заменише места. Затим ми приђе, дајући ми покупљене паре, и ухвати ме око врата. Ја, нећкајући се тобож, сагох главу на њене груди. И док ме љубила по врату успео сам да посисам пола литра млека. Кад је проценила да сам сит, цмокнула ме је у образ и одјурила према Сави.

Једва сам чекао сутрашње вече. Нисам ни вечерао, већ сам, онако гладан, изашао у шетњу. Приметио сам је на стотинак метара. Ишла је уздигнуте главе, поносно, као права госпођа. Подсећала ме на јахту, која плови мирним водама Медитерана. Прилазио сам јој скоро трчећи, насмејао се и рекао:

– Добро вече, драга госпођо!

Успут сам помиловао пса, који ме, као по договору, попрска. Госпођа ме само одмери од главе до пете и брзим кораком продужи према Сави. Није ме ни поздравом удостојила. Остао сам сам и попишан. Нисам могао ни да се покренем, а камоли да нешто кажем.

Често сам, касније, о овоме размишљао. Нисам могао да смислим ни шаљиво ни озбиљно решење овог догађаја. Једноставно сам остао на констатацији да је ово само терапеутски случај, који је настао из уобразиље оног лекара који ми је саветовао да ноћу шетам.

КУМА С БРАДОМ

Никада нисам био кум. А нудили су ме моји пријатељи, бар десетак пута. Али, морам признати, плашио сам се свега тога. Плашио сам се и сватова. Чуо сам да се на свадбама свашта дешава; почев од ричинусовог уља, које сипају у јело, па до праве пуцњаве, од које страдају бубне опне. Зато сам се од тих ствари држао подаље.

Неки моји другари купили мобилне. Ја нисам имао толико пара, па велим сам себи:

– Пусти браду, јадан. То је бар бесплатно. Кад могу гори од тебе, што не би могао и ти?

Тако и учиним. Пустим браду, и то велику. Црну као угаљ. Али, она брзо поче да седи. Чинило се да сам сваку другу длаку офарбао у бело. Сви кажу да ми лепо стоји и да се одлично слаже са белом кошуљом. Од тада ми се многи јављају. Чак и они који ми се никада раније нису јављали. А има и оних који ми се поклоне и кажу сасвим озбиљно: "Љубим руке, оче!"

Ја се са сваким поздравим, рукујем, и увек кажем нешто лепо и духовито. Неки мисле да сам поп, а неки да сам књижевник. А ја, нажалост, нисам ни једно, ни друго.

Али, не лези враже! Једно вече, на кеју, заустави ме један млад и стасит господин, и рече:

– Драги пријатељу, сутра се женим. Молио бих те да ми будеш други кум. То је нешто што и стари сват. Али без икаквих обавеза. Само да дођеш као сведок да потпишеш. И наравно, да после пођеш са нама на ручак. Кумство се не одбија. Молим те!

Куд ћу? Шта ћу?! Пристанем.

Сутрадан се окуписмо пред општином. Дадох личну карту и, после десетак минута, уђосмо унутра. Кад се заврши први део церемоније, и кад први кум потписа, ја се узбудих. Срце поче да ми туче као да се ја венчавам.

У то чух матичара како рече:

– Молим куму, да и она приђе да се потпише!

Ноге ми задрхташе. Обли ме неки хладан зној. Побелеше ми и остале длаке на бради. Пипнух се за сумњиво место. Кад осетих да сам ту, скупих снагу и кренух напред.

Мој долазак свечаном столу изненадио је матичара. У сватовима прсну смех. Ја искористих прилику и рекох:

– Знате, ја сам кума. Кумица, с брадом, – и утањих глас. Салом се проломи грохотан смех. И матичар се насмеја, па рече:

– Никада до сада нисам видео куму с брадом и толиким брковима. Да су само бркови, па ајде де.

– Ето, сад сте видели, – одговори му младожења. Ја приђох. Потписах. И тако постадох кума с брадом.

ГРОБАРИ

Одувек сам волео да се шетам по гробљу. И као средњошколац, а и касније – док сам студирао. Обилазио бих споменике познатих историјских или књижевних личности, па бих потражио згодно место или клупицу где бих могао да седнем и навалим да учим. У немој тишини, где се чују само цвркути птица, најбоље се учи. Понекад бих жалио што нисам на месту неког некада познатог војсковође, јер не бих морао сада оволико да бубам.

И сада, иако ређе, прошетам се гробљем. Најчешће када треба да обиђем моје најмилије, који су овде сахрањени. И обично срећем, као и некада гробаре. И што ми је најчудније, чим ме примете, нешто ме гледуцкају, као да нешто од мене очекују.

Једног дана чак ми је и пришао један гробар. Занимао се где станујем и имам ли доста пријатеља исписника.

– Па свратите са друштвом до нас. Не плашите се, ми не уједамо – рече ми, смешкајући се гробар.

Би ми мало непријатно. Схватио сам на шта је гробар мислио. Касније сам чуо да је он власник гробља и да му је оно главни извор прихода. На крају му пружих руку и мало мрзоволно рекох: "Ћао!"

– Не "ћао" него "до виђења" – рече ми пријатељски гробар.

Од тада на гробље више не идем.

НОСТАЛГИЈА

Дошао је из села у град. Одмах за њим дошли су и његови родитељи. У селу су добро живели. Гајили су стоку и земљу обрађивали. У граду су купили велики стан са два огромна балкона, на осамнаестом спрату једног солитера. Изнад њих је било само небо. Кад су у селу продали стоку и земљу, носталгија је учинила своје. Никако нису могли да се навикну на градску буку. Али његовој мајци је синула идеја: да купи козу. Муж и син су то једва дочекали.

На једном балкону направили су малу шталицу, а на другом посадили детелину. Купили су и кокошке. Петао их је свако јутро у цик зоре будио, уместо будилника.

И носталгија је нестала као руком однешена.

ПОСЛАНИК

Одувек сам желео да постанем посланик. Док сам био дете, на то су ме наговарали дека и бака. Касније кад сам завршио средњу школу, тата и мама су били упорни. Чим сам дошао са одслужења војног рока ни сам нисам жалио труда. Почео сам да пишам низ ветар, завлачио сам се политичарима у гузу, постао сам љигавац, полтрон, лицемер, дволичњак... а много сам и лагао. Виђенијим људима поклањао сам девизе, а осталима позајмљивао паре без камате. Једном високом функционеру са Дедиња даривао сам младу козу, јер он још није намеравао да стане на луди камен.

Али све ми се то на крају исплатило. Данас седим и уживам. Ждерем, спавам и баљезгам у скупштини за велике паре. Још имам и имунитет, Кад пожелим повећају ми плату. А за народ ме заболе она ствар. Нећу да вам кажем која, јер сам културан човек.

МАЧКАР

Била је то харизматична личност. Малог раста, здепаст, трбушаст и кочоперан. Уздигнуте главе, без погледа, гегуцкао се на своје две криве ноге и по ходу подсећао на патка или можда међеда. А био је предводник великог стада. Кад Он заблеји, све његове овце блеје као луде. Овце су га много волеле и свуда следиле. Биле су му верне. Све док се једног дана један ован није изблејао: "Наш мачкар има и чопор мачака!" Паметније овце биле су шокиране и забезекнуте овим сазнањем. И почеле су да га напуштају. Нешто овнова остало је и даље уз великог Мачкара, али су га и они, један по један, напуштали, па се стадо све више осипало. Велики Мачкар, као и неки његови верни овнови, у почетку нису били обавештени шта се са стадом дешава, све док га и последњи ован није напустио. Кад је остао сам самцијат, било је већ касно да ступи у неку коалицију са неким другим стадом. Па је пун неког њему својственог разочарења у себе и своје овце, почео да се загонетно смеши неочекиваној слободи. Био је сит и себе и свога живота, па је решио да се врати својим мачкама. Овце су га брзо заборавиле, а мачке једва дочекале, јер су сада знале да је опет само њихов. Велики Мачкар наставио је да живи са својим олињалим мачкама, све док се није и сам олињао.

И тако су срећно и задовољно живели у напуштеној викендици до краја живота.

СТАРОМ ПЕСНИКУ

Зора тек беше сванула. Огласи ми се мобилни телефон. Јавио се Кале:

Одмах долазим, ујела ме змија!

После неколико минута, седели смо на клупици у паркићу. Заврнуо је рукав. На мишици леве руке виделе су се две свеже ране. Мислим да је то био ујед белоушке, јер шарка и поскок не живе на овим просторима.

Донео сам ти моју нову књигу: Лажитрава и Чумине козе. Прочитај посвету!

У посвети је написао:

*Драгом Митру, једином живом брату, Милорад
Л. Калезић, књижевник.*

*Хвала Ти, мој Кале, а сад идемо код дежурног
лекара да применим серум против змијског уједа. За сваки
случај!*

Од свих недаћа које су га пратиле током живота био је јачи. Једино од инфаркта није. Тај удар био је фаталан за Старог Песника.

О, Милораде, верујем да и сада, одозго из свемира посматраш и шеретски се осмехујеш, док читаш ову кратку причу, коју сам о теби написао.

СЛИКА

Време је било да већ једном средим тај стан. И бацам све оно што ми више није од користи. А тога је било на претек.

Узео сам неколико великих кеса. У њих сам трпао све старо, што сам годинама скупљао. Изненада, међу том старудијом приметим слику. Била је то црно-бела фотографија. Ставих наочаре да је боље видим:

– Па зар је могуће? То сам био ја! Давно, пре педесет година. Кад сам имао двадесет и нешто. Млад, леп, стасит, пун живота и наде. Време срећно – студентско. У трену као да ми задрхташе руке, а колена почеше да клечају. Изустих једва чујно: "Боже, кад прођоше тих педесет година? Као да се ветар поиграо са њима, као да се бура поиграва са таласима на пучини."

Док наслоњен на штап гледам црно-белу слику сузе ми овлажише лице. Био је то жал за животом који се никада више повратити не може.

ПОРЕЗ

Морао сам хитно до општине да видим шта је са тим проклетим порезом. Знао сам да напољу дува јак ветар, али нисам знао да је баш толико хладно. Цича зима. Чим сам изашао из зграде, бркови ми се замрзнуше, а коса накостреши. Нисам смео напред ни корака. Полако, наврх пета вратио сам се до стана. Запалио нафтарицу и наслонио главу на млаку пећ. Бркови и коса почели су да се краве. Пошто сам се мало згријао, ставио сам шубару и бркоштит, обукао кожне гаће и тако заштићен, изашао поново напоље. Напољу је била страшна поледица. Преко ње сам милио као преко крова. После дугог чекања и смрзавања на станици, стигао је аутобус. Мислим да је то била седамдесет тројка. Био је пун као шипак али сам се ипак уз сто мука некако угурао у њега и успео да станем на једну ногу. Као рода. Аутобус је лагано клизио по леду, заносећи се час на леву, а час на десну страну, као да се напио ракије. Када сам стигао до Општине већ је био крај радног времена. Службеници су напуштали општинску зграду, а ја сам се морао, онако укочањен вратити кући необављена посла. Али упоран сам ја. Покушаћу опет. Јер тај проклети општински порез морам да платим, пре него што умрем. Да ми после општинари не преврћу кости и траже паре, које су већ потрошене за моју сахрану.

ФАРМЕРКЕ

У последње време све чешће сам носио фармерке. У њима сам се најугодније осећао. Могао сам да седнем где хоћу и како хоћу, а да ми за то нико не замери. Пријатније су, пријањају за тело, уз то се и не пеглају, мање прљају, тако да су у одевању право откриће. Али при куповини сам био несмотрен па уместо са дугмићима, купио фармерке са рајфешлусом. И због тога ми се чешће дешавају непријатности. Чим се сагнем рајфешлус се отвори, и онда ми излети она будала из гаћа. Тада се осрамотим ко нико мој! Иако најчешће на брзину повучем рајфешлус на горе, ипак деси се понекад да присутни све виде, како ми се на шлицу отворио "прозор у свет". Још кад се у душтву нађу и женскиње, настаје права спрдачина. Тада ми не преостаје ништа друго, него да се кисело насмејем и полако, вратим одакле сам дошао. Да не кажем у ... материну, срамота ме је, а и пристојност ми то не дозвољава. Због тога сам решио да шлиц зашијем, без обзира што ће ми то представљати нову муку и нове непријатности. Нарочито кад ме потеря велика или мала нужда, али шта се ту може... Боље и да напуним гаће него да ми она будала гледа кроз шлиц као магарчина кроз двоглед. Тако ћу, надам се, једним ударцем убити две муве, иако нећу ниједну појести. Јер муве не волим ни у супи. Мислим да ће ми тако савест бити мирна. А то ми је најважније. Сада могу као јагње да спавам и сањам слатке снове.

ЕРЕКЦИЈА

Кад сам био млад нисам знао шта са Њим да радим. Знао је да се умуси, заслинави и укрути. Није ми дозвољавао ни корак да искорачим. Морао сам руком да га стиснем да ми не побегне. На коју год страну света да се окренем, Он је био први. Увек испред мене. Као од шале могао је пуну флашу пива да пребаци преко моје главе.

Али временом и Он се мењао. Био је питомији, док се није потпуно опустио. Сад морам да га молим да устане.

И године су, изгледа учиниле своје.

А некада сам мислио, да ће ми Он доћи главе.

ТЕТКА

Када се удала моја тетка, тати је свануло, а маму као да је и Сунце огрејало. И тетка је била срећна, само сам ја био тужан. Тетка ми је била као рођена пећ. Увече бих легао поред ње, а она би ми одмах гурнула ногице између својих, а ручице између две сисе које су јој висиле до пупка. И све да ми буде топлије. Посебно је волела што дубље да ми сакрије палац од леве ноге. А грејала ме је боље него шпорет, кад мама пече палачинке. Уживао сам у њеном загрљају, али не верујем да је и она у мом. Сада се ја смрзавам у кревету, док теча ужива са мојом тетком као бубрег у лоју. Његови прсти ноћу нису хладни, а моји само што се не укочане. Иако имам и тату и маму, без тетке се осећам као теле без краве. И више кукам за њом него за мачићима које су ми бацили у реку. Иако имам и пећ и шпорет, које је мама скоро купила на кредит, мени је страшно хладно и у души и у срцу, јер ми они никако не могу тетку заменити. Зато једва чекам да порастем, па да пронађем неку другу тетку, која ће бити врућа као што је била моја тетка, па да јој се завучем између ногу, да ме загреје, да ме стопли, макар се вас истопио као снег у месецу мају. А можда и у јуну.

СЕЋАЊА

*Др. Митар Митровић: СЕЋАЊА, приче,
(Рецензија)*

Књижевник Др. Митар Митровић на свом стваралачком стаблу, овом књигом, учртава још једну грану, која га по први пут оглашава као прозаисту.

Сам наслов књиге може нам помоћи да препознамо пределе којима ће нас водити овај стваралац. Још ако знамо да је он аутор десетак књига афоризама и епиграма за децу и одрасле, као и десетак књига песама, тада ће нам бити јасније да у рукама имамо, најчешће, хуморескна сећања на време проведено у временима несигурним, једносмерним и недефинисаним.

Ако покушамо да следимо географске путеве ауторовог кретања, онда ћемо имати прилике да се прошетамо од Студентског града у Београду, преко Вепрограда, Хаваја, Пепељугине, па до Тунгузије.

У сваком од тих, нама добро познатих места, што из литературе, што из свакодневног преживљавања, Митар проналази типичне моменте за које до сада нисмо знали.

Кад то стави у причу, онда дода мало алегорије, неколико капи оног невремена из времена у коме је живео, две-три кашичице хумора и шаку сатире. Све то меша док не почне да нас штима за очи, тако да нам сузе крену од смеха.

Приче повремено одају карактер мемоарске прозе или ауто-биографске одломке ауторовог живљења, али шта се ту може када има срећу да живи са Меркурцима и да удише мирис кучећег меса испод сача.

Хтели бисмо да вам кажемо, ако некада пролазите кроз Студентски град, па вам понуде телефонску слушалицу, немојте је узети, јер, ни у време бежичних телефона, ова нема контакт.

Ако ли се, пак, нађете у аутобусу, прво видите да ли је аутор негде око излазних врата, па онда питајте за пролаз.

Имате ли, можда, папагаја, који је преживео

НАТО агресију, можете га предложити за народног хероја. Никад се не зна у којим операцијама је учествовао.

Белог лука се одреците још на пијаци. Ни у башти да га нисте посадили, а камоли појели па кренули у народ, ако нисте јаки "као пастув".

Метке нипошто не гутајте, а презервативе пробаци кад дођете кући, а не у продавници.

Ви, који се бријете, обавезно обријте оба брка, ако не желите да личите на коња.

Ако сте, пак, председник немојте спавати са телеграмима подршке, уз обезбеђење телесне гарде, али обавезно прочитајте причу: "*Совуљага и Кукавац*".

Али, нису све приче у овој збирци ведрога и веселог духа. Има једна тужна, по њој ова књига и носи име – "**Сећања**".

Сећања на људе који "су дошли са камена" и завршили факултете. "Било их је свуда: на радију, телевизији, у новинама" да би једнога дана иако "никада никоме зло нису нанели" били прегажени камионом, кога су зли људи натоварили песком, мржњом и смрћу.

Срећом, у овој књизи нема много "злих људи". И ако их има, аутор их је оденуо огртачима кројеним од хумора и сатире, па се надамо да ће у њима и умрети од смеха или од стида, ако се не поправе, или ако не осете да се та прича баш на њих односи.

Ево, дакле, књиге коју можемо понети на путовање, на одмор, у спаваћу собу, или на плажу, и одабрати једну ведру причу која ће нам променити расположење и растерати свакодневне бриге и енигме.

Препоручујемо је издавачу и сматрамо да је одабрао рукопис вредан пажње.

Милорад Калезић, књижевник

СЕЋАЊА

Прича:

Посвећена Веселину Бошковићу и његовим друговима, који су погинули од злочиначке руке прошле године на Ибарској магистрали.

Дошли су са камена, а одлучили су да остану у граду. Волели су тај свој камен, чврст, стамен, сигуран, али им је град био интересантнији. На камену су се лепо осећали, као код своје куће. Он им је био колевка, на њему су прво прогледали и угледали свет. На њему су учили и прве кораке, али им је град био занимљивији, привлачнији и бољи за живот. Камену су се увек могли вратити. Чекао их је као неког свог, рођеног, неког без кога се не може.

Дошли су да уче, иако су већ тада доста знали. Дошли су да стекну звање и своје већ солидно знање да оплемене. Сместили су се у граду у коме су становали студенти слични њима. Тај град је највећи град младости на Балкану. Давно је грађен. Одмах иза "оног рата". По принципу старих руских касарни. Тешко се у њему живело. Код газдарица још теже. Собе скучене и ко зна када окречене, а да о реновирању и не говоримо. Постељина дотрајала и ко зна када опрана... Спавало се на патосу, орману и на балкону. Срећан је био онај који се увече дочепао кревета.

Било чијег. Али сви су били задовољни. Дом је имао душу, али праву, ону младалачку, праву студентску. А они нису много тражили. Само кров над главом. За храну су се сналазили. Радили су преко Студентске задруге. У то време Нови Београд је цветао. Растао је као печурке после кише. Тешкоће су лако савлађивали. Младост је била на њиховој страни. Одлучност и упорност, такође. Поред

студија бавили су се и спортом. Карате, цудо, шах, као и друге борилачке вештине. Били су и за то посебно надарени. Убрзо су бранили боје свога града, републике, државе... Било их је свуда: на радију, телевизији, у новинама, а највише у Студентском граду, без кога нису могли. Били су срећни, а још и млади.

Често су навраћали код мене. Био сам им управник. Долазили су ведри и насмејани. И скоро увек заједно. Као да су браћа. Пуни неке топлине, коју су од куће донели – из завичаја. Марљиви и добри студенти, а још бољи људи. На време су завршили студије. Факултет им није био препрека за врхунске резултате које су постизали у спорту. Њихов брод је пловио под пуним једрима и лако секао таласе. Ишли су напред. Пловили по узбурканом мору, као да је била бонаца. Тешкоће су биле лакше од камена. Остајале су иза њих, а они хитали. Само напред! Када су завршили студије, опростили су се од града у коме су становали. Постали су своји људи. Академски грађани. Тражили су своје место под сунцем. Под капом небеском. Брзо су стицали положаје. Горштачка интелигенција долазила је до изражаја и давала преимућство. Низали су се врхунски спортски резултати. Радо су се сећали Студентског града и у њега навраћали, кад су год могли. Радовали су му се као својој кући.

Једног дана кренули су колима на пут. Луксузним. Нису ни слутили да је то пут без повратка. Томе су се најмање надали. Ишли су сигурни у себе, као што су, уосталом, увек и били. Никада зло никоме нису нанели. Добро су чинили увек, када су били у могућности. А били су! Људи су им били захвални, а они задовољни. Неко је знао за њихов пут... и јавио крвницима. Љубоморни и зли људи, које туђи успеси боле, направили су заседу. Иза окуке. Замку! Агента! Камионом пуним песка, да би био сигурнији. Да би све изгледало као

саобраћајка. Да би се све забашурило и брзо избрисало... Као несрећни случај, као пребрза возња... непажња. Камион пун песка их је чекао, а за воланом искусни криминалац. У заседи иза кривине. Кад су се приближили на неколико метара, крвник је кренуо камионом. Чуо се страховит ударац. Равница је одјекнула, као њихове планине у завичају. И ништа више. Завладао је мук. Тишина. Мрак је пао усред дана!

Нису стигли до места где су се упутили. Отишли су на небо. У Легенду. Да из вечних ловишта, посматрају овај несрећни свет пун подлости, мржње и ништавила.

САН

Једно јутро позва ме секретарица.

– Да ли бисте хтели поћ мало на одмор?

– Па, ја сам одмор већ искористио!

– Није важно – рече секретарица.

– Спремили смо за Вас карту и обезбедили нешто девиза. Сутра крећете на пут.

– Лепо од Вас – реках секретарици.

– Ићи ћете на Хаваје једно месец дана.

– Да се јавим директору – упитах секретарицу.

– Не, нема потребе. Он је у великој гужви. Па кад се вратите...

На брзину се спремих. У Београду је увелико већ била зима. Сутра изјутра бануо сам код секретарице, која ми даде авионску карту и две хиљаде долара.

– Срећан пут и лепо се проведите!

– Хвала Вам и поздравите директора – одговорих.

Узех такси па правац аеродром.

Путовао сам лепо и без икаквих проблема.

На Хавајима ме дочека Сунце, голишаве жене, музика, пуне плаже, препуни хотели...

Ух, али се овде лепо живи, помислих. Проводио сам се, као никада до тада. Потрошио сам доста, али водио сам рачуна да ми доста и остане. Требаће, гадна су времена. Купио сам летње одело и све што ми је било неопходно да изигравам правог центлмена. Дуго сам размишљао зашто је директор био тако великодушан према мени, чиме сам ја то заслужио... Уосталом, закључих, он је ионако веома добар човек. Често је ван земље. Највише летује на Хавајима. Обично иде са целом породицом, наравно све о трошку предузећа.

Време ми је брзо пролазило у излежавању, шетњи, купању, брчкању у мору и у разгледању лепоте живе и мртве природе. Нисам ни осетио кад пролете тих

тридесетак дана. Имао сам повратну карту. Секретарица се о свему постарала.

Раздужих се у хотелу, предах кључеве, дадох и мало напојнице, онако, да се види ко сам, поздравих се на рецепцији и кренух ка аеродрому.

Кад стигох у Београд дочека ме зима. Снег нападао пола метра. Путеви такорећи непроходни. Гмижемо, а не летимо. Срећом стан топао и загрејан. Парно грејање као у најбољим временима.

Онако црн и задригао од јела и уживања, пожури да се јавим на посао.

– Ја стигао – рекох секретарици.

– Како Вам је било?

– Одлично – рекох.

– Види се. Добили сте лепу боју. А и као да сте се мало поправили. И хвала вам на разгледницама. Заиста су прекрасне.

– Поправио сам се мало – рекох. – А и одморио сам се, па чак и наживао. Никад нисам веровао да се тамо у тим капиталистичким земљама тако добро живи. Просто сам се фрапирао. Па, њихово море није ништа лошије него наше. Чак је топлије и чистије. А о услузи и да не говорим... Да се јавим директору и да му захвалим на свему што је учинио за мене...

– Нема потребе – рече секретарица. – Њега су пре неки дан стрпали у затвор. Али дошао је нови... Он нема времена сада да Вас прими. Покушаћу сутра...

– Хвала – рекох. – И пожурих до своје канцеларије. Успут сам размишљао. Ово ми је било као лутрија. Можда је директор знао да ће га ухапсити, па је хтео на неки начин да ми захвали на оданости и труду који свакодневно показујем... Ко зна какав ће бити нови диша... Хоће ли бити бољи или гори, видећемо.

Зазвонио је сат. Тргнуо сам се. Био сам у кревету. И тек тада сам схватио, да су то били пусти снови. Али лепи...

МЕРКУРЦИ

У Тунгузији, у месту Ђене-Ђене постоји предузеће које се зове "Меркур". Рећи ћете, ништа необично. Па и није необично. Предузеће као и свако друго. Бави се прерадом рибе и искоришћавањем нуз производа у бижутеријске сврхе. Захваљујући "Меркуру", Ђене-Ђене, постао је град из снова. Смштен на самој обали Тунгузијског залива, изложен страховитим ветровима, навече изгледа као бисерно острво, а изјутра као златна шкољка, кад га златно-сиви сунчани зраци обасјају са свих страна и скину му поледицу са кровова. У Ђене-Ђене, рибе се прво улове, а после пакују у конзерве, али мртве. Остатак од очишћених риба, а посебно крљушти и делови репа, користе се за израду каденица, огрлица, наруквица и другог украсног накита. Празна рибља цревца се користе за прављење гулаша али и за прављење изванредних рибљих кобасица. Много су укуснија од псећег и пацовског меса, која су овде на високој цени. Предузеће броји неколико стотина висококвалификованих Меркураца, разних професија, почев од риболоваца, па преко крљуштара све до директора. Питао сам једног радника:

– Господине, шта сте ви ?

Одговорио ми је као из топа, кратко и јасно:

– Ја сам Меркурац! – Није рекао ништа о професији. Није рекао, чак, ни да је мушко, ни да је муж, ни да је отац, ни да је син, ни да је стриц... А, баба, знам да није, иако је имао ситне брчиће, као моја покојна тетка од мушке стрине.

Питао сам га даље: "Да ли си се родио као Меркурац или као Марсовац?"

Рекао ми је: "Кад сам се родио, нисам био Меркурац! Меркурац сам постао кад сам се запослио у "Мерку-

ру"! Нас Меркураца има преко пет стотина и сви смо мушкарци. Женску чељад у "Меркуру" не запошљавамо!". Питао сам: "Зашто?!".

– Па, зато што жене не могу бити Меркурци – био је категоричан мој саговорник.

Убрзо после мог разговора са овим позамашним Меркурцем, око мене се окупило неколико стотина крупних Меркураца. Иако је било прохладно време и снег полако падао, сви су имали на себи кратке вунене мушке панталоне, које су биле нешто дуже. Опет сам им поста-вио питање:

– Зашто носите кратке панталоне и зашто су оне нешто дуже, чак испод колена?

Одмах су ми одговорили: "Кратке панталоне су практичне за риболов, и веома су у моди, јер се испод њих види Ахилова пета, која представља украс мушког тела. А испод колена су због тога, што је сваки Меркурац природно обдарен са оним стварима, које наслућујете, а можете и да приметите. Ако случајно та стварчица про-вири испод ногавица да види околину, може риба да га зграби и да га живог прогута. Као мамац!".

Одмах сам се прекрстио, помолио Богу, погледао око себе и срећом приметио, да имам довољно дугачке панталоне и да ми се мамац не види, нити извирује испод ногавица. Схватих и ситуацију у којој сам се нашао, па пожурих да се поздравим са другарима Меркурцима. Уз срдачно руковање које је доста дуго потрајало, гледао сам их право у зрикаве очи, зажелео им много успеха у риболову и природним обдареностима, да их што успешније искористе, за добро своје и своје отаубине, а они су ме испраћали бурним аплаузима. Био сам свестан, колико ћу им у животу недостајати, али морао сам ићи, и то што пре. Кад сам се окренуо да им још једном махнем руком, запрепастио сам се и веома непријатно

изненадио. Меркурци су ми и даље аплаудирали, али не рукама, већ оном стварчицом, са којом их је природа богато наградила. И успут су пишкили један другоме у ципеле.

Опет сам се прекрстио, скочио на тротинет и као без даха одјурио да што пре стигнем кући. И, ево, стигох, и чим стигох, одмах реших да ово што сам у мислима доживео, напишем и пошаљем. Надам се да није много неукусно, а мало је и смешно, али шта се ту може.

Ако се и ви случајно одлучите да пођете у Ђене-Ђене и Тунгузију, припазите се, јер Тунгужани нису тако наивни, а нису толико ни луди, не бар онолико, колико ви мислите да јесу. А да су луцкасти, луцкасти јесу! Али има и горих од њих. На пример, није важно...

КУЧЕЋЕ МЕСО ИСПОД САЧА

Паса је код нас увек било. Нарочито по селима. У последње време и у граду престиж се почео мерити по псима. Свака имућнија кућа имала је кера. Обично расног са педигреом. Да се деца занимају, а нису били на одмет ни газдарицама. Све док није наступио дан "Д". Тада се већ није имало од чега живети. Нити крај с крајем саставити. Па су наравно, на удару били први пси. Одједном су преплавили Београдске улице и паркове. Гладни, почели су нападати и људе. Шинтерске службе имале су пуне руке посла.

А онда су стигли Они. Прво их је било десетак хиљада. Да би се за пола године број попео на педесетак хиљада. Незванично се сазнаје да их данас у Београду има скоро осамдесетак хиљада. И сваким даном их је све више и више. Само гмижу као мрави... Највише их је у Новом Београду у блоку 70, где су кажу и добили своју четврт. Од њих иде шверц на све стране. Нема продавнице у блоку 70 да те из ње не гледају косе очи...

Њих је у Београду све више и више, а кучића је по улицама и парковима све мање и мање. Додуше, нигде још званично нема псећих месара, али да псеће месо иде као алва, иде. Кућни љубимци замркну, али не освану. Кажу да је у њиховој земљи псеће месо исто што и код нас јагњетина испод сача. Месо од мачака, као и месо од пацова и мишева, су код њих исто, што код нас срнетина или месо од зеца. И ако се овако настави, ускоро се лавез по нашим улицама и парковима више неће чути, а псе ћемо опет моћи видети само у зоолошком врту или код баке и деке на селу.

Шинтерска служба ускоро ће затворити своје капије...

Али шта ћемо кад нестане паса...

СТРАНКЕ

Кад бих имао десетак синова, сваког бих дао у по једну странку. Шетао бих као господин без штапа и гледао у подне. Пушио бих лулу као Хемингвеј, а не као Моника Левински и гледао бих у народ с висине. Пишкио бих у златну гуску и јео врапчиће на ражњу, док им не досади. Пијуцкао бих црмничко вино и тражио у њему истину. Носио бих лептир машину до пупка и трегере да ми не спадну гаће. Водио бих пса да залије бандеру и чекао да бандера пролиста. Писао бих песме и на њима шетао небом под облаке. И док бих се гегуцкао на живот бих прдуцкао. Не бих псовао режиму све по списку, него само председнику. Јер риба, од главе смрди, а познато је да се од репа чисти. А народ је као стока, боље рећи као овце. Иду за овном као смрт за бабом. Ован као и сваки ован. Само блеји...

Али немам десетак синова, него само два. Таква су била времена. Они узалудно траже посао по својој земљи, али од посла ништа. Што би рекао господ Бог: "Мало морген!". Сад сви гладујемо од моје пензије. А земља нам је изгледа отишла дођавола. Али и власт ће ако Бог да за њом.

ЈАДО МОЈ

Не знам да ли се ти мене сјећаш, јадо мој. Ја сам ти из Пепељугине. Отац ми је био народни 'ерој, а ђед 'ајдук. Највећи 'ајдук у Пепељугини. Имао је скоро два и по метра. Кад иде планином као да иде брдо. Сунце заклања. Такав ти је био мој ђедо, јадо мој. Кад га виде полицајци, а прије њих и жандари, бјеже један преко другог, да им слом не пукне. Жао ми је што ми ђедо није жив. А и тата је морао да умре, не од смрти, него онако.

А ја сам ти наслиједио доста и од ђеда и од оца. И од мене се сви боје у Пепељугини, јадо мој. Ја сам из рата донио на тарацу велики топ и окренуо га према граду. Па сада ако крену са војском на мене, биће "Бјеж'те ноге, поли вас гузица!".

Видиш, колики сам. Имам и ја преко два метра и сто двајест кила. Сви мисле да сам кошаркаш. А могу да поједем цијело јагње. И то не полако, него одмах за објед. Кад ја почнем да једем, јадо мој, мува се чује како зуји, а сви у мене гледају као да сам вук. А и јесам вук, само вук на двије ноге.

Ниђе ти не радим, откако сам доша из војске. А и што одма да радим. Што ће ми то, кад још могу бити мало свој? А право да ти речем, јадо мој, на мене не би смио нико да повиши тон, а камоли да викне. Не бих дозволио. Ни због ђеда, ни због оца, а Богоми ни због себе. Чини ми се да бих га одмах самлио ка зрно шенице.

Купио сам ти овај мобилни, јадо мој. То ти је чудо од технике. Па сад не морам звати као некад са брда на брдо. Са овим мобилним, могу звати и Београд. И да ме чују ка ође. Само викнем: "Ође Мргуд!". А они са друге банде, вичу: "Ђе си Мргуде, дико наша! Ђе си, легендо?!".

А сад сам ти доша да купим диплому. Кад је други купују, што да је и ја не купим. Али су они бољи

од мене. Кажу, не можеш више као некад бити министар, ако диплому немаш. А знам и да пишем и да читам. Научила ме војска, јадо мој. Ево, три 'иљаде марака, биће доста за диплому Правног. И Бог те веселио. Па да, ако да Бог, постанем брзо министар. И да онда дођеш крај мене, да те запослим и да ти помогнем. Бићеш ми секретар. Ако Бог да и срећа јуначка. А оће, светога ми Василије.

Ајде здраво, јадо мој. И да дођеш на гусле и ракију... и на визиткарту. А биће и сувих смокава и приганица...

ИДЕМО НА ЊУМА

Био је то прави летњи дан. Сунце је подигло своју небеску капу, па зажарило са свих страна. Вруће је као у котлу. У хладу преко 40°C степени. И асфалт се топи. Не може се дисати. Нигде ветрића да мало расхлади. Лишће већ пожутело као да је октобар, а не половина августа. Морам хитно до града да нешто завршим. Посао не сме да трпи, а људи могу, ко њих шиша. Аутобуса нема већ пола сата. Нигде дрвета, печемо се на сунцу, као на роштиљу. Ову припеку тешко издржавају и здрави, а камоли болесни и старији.

Напокон, ево аутобуса. Али пун је к'о шипак. Једва се угурах. Тискамо се као рибе у конзерви, али без уља. Зној и смрад терају на повраћање. Пипам где да ставим и другу ногу. Да је случајно не ставим у нечију торбу, пуну парадајса. Не успевам. Засад имитирам роду. У аутобусу се не може мрднути, толико је пун. Као да је у њега ушло све оно што није отишло на море. Боже сачувај и спаси нас од оваквог превоза.

До мене две госпође. Обе и младе и лепе. Приљубиле се уз мене као да очекују групни секс. Једна плавуша са гргуравом златном косом, а друга црнка, као да је дошла са Хаваја са одмора. Мало, мало, па баце поглед на мене. Погоде ме, али не осећам бол, него неко пријатно опуштање, без обзира на време. Не обраћам пажњу на њих, јер ми није нидочега. Обузет сам својим проблемима, којих имам на претек. Чух кад плавуша рече: "Пази се, он је депарош! Велика лопужа, ја га добро знам!". Црнка одговори: "Ко би рек'о, а изгледа као господин?!". "Од господе се данас треба највише пазити. Они су навикли на паре, а пара нигде" – рече плавуша.

Би ми веома непријатан овај разговор. Тим пре што је био и доста гласан, па су га и остали чули, исто

као и ја. Погледах их онако с висине. Оне одмах притиснуше своје ташне уз груди, спремне да их бране по сваку цену. Ја и даље стојим мирно, као незаинтересовано и правим се луд. А срце само што ми не искочи. Покушаше да се пробију ка излазу, али без успеха. И даље су причале о мени. Наравно, ништа лепо. А мени криво, јер их никада очима нисам ни видео. Вероватно су ме заменили са неким лоповом.

Чух поново плавушу: "Он је из мог комшилука. Сви они краду где стигну, а највише по аутобусима. То је лоповска породица. Сви се од њих плашимо!". Хтедох нешто да кажем, али се предомислих.

Кад аутобус стаде, плавуша упита: "А кудећемо саде?". "На њума" – рече црнка и сиђоше. Ја остах окружен погледима. Једва дочеках следећу станицу да сиђем, иако је било још доста да се возим до куће. Окренух се, онако махинално, а чини ми се маса буљи у мене. Тако се, ето, деси, да и ја постадох лопов, иако се од лопова плашим као мачак од вруће каше.

У АУТОБУСУ

– Господине, да ли сада силазите? – питала ме старија госпођа на излазним вратима аутобуса, док је аутобус још био у покрету.

– Не, драга госпођо. Не сада, него на следећој станици, кад аутобус стане – одговорио сам госпођи, исто тако љубазно.

– Срам вас било. Како вас није срамота. Па ја знам да ви не силазите сада, док је аутобус у покрету – повишеним тоном и нимало љубазно рече ми госпођа.

– Па госпођо, драга, ја сам само одговорио на ваше питање. Чему толика вика, чему повишен тон? То не приличи вашим годинама, а рекао бих чак ни вашој култури?!

– Е, ви ћете ме учити култури. Сељачина, дошао у град, па заузео место мојој деци. А не зна ни где је шупаљ. А што се година тиче, нисте ни ви тако млади. Обична дртина. Ни длаци на тој главурди немате. А о култури и да не причам. Добро је ако знате и да се потпишете. Погледајте се мало боље, изгледате као пундравац!

Ово ме мало и увредило, иако је у њеној срџби било можда и мало истине. Помакао сам се мало у страну да госпођа може да сиђе и рекао:

– Госпођо, не желим да одговарам на ваше неумесне речи, чак бих рекао и увреде. Изволите па сиђите, чим аутобус стане!

Госпођа ме гурнула са пуном торбом парадајза, стала испред мене, мрко ме погледала и нешто прогунђала себи у браду.

Кад је госпођа сишла, сишао сам и ја. Кад ме приметила, видно се узнемирила, можда чак и уплашила.

– Ви хоћете да се бијете! – рекла је госпођа.

– Не, драга госпођо! Доста је што ме други бију.

Немам намеру да им у томе помажем!

– Сељачина! – сиктала је госпођа и продужила.

Ја сам наставио да идем, али у другом правцу.

И, ево, стигох кући па реших ово што ми се данас десило да напише и да пошаљем уреднику. Верујем да ће објавити.

А да ли ће ово прочитати госпођа из аутобуса или неће, баш ме брига. Усталом, ко је шиша!

ПАПАГАЈА ЗА НАРОДНОГ ХЕРОЈА

Наш комшија Срето има папагаја зове се Лале. Није то обичан папагај. То је, бато, Какаду! Купио га Срето у, стара добра времена, на репу нама драге несврстане Африке. Лале говори наш језик као да је овде рођен, а псује као староседелац Балкана. Има тридесетак година, не рачунајући оно што је летео бос. Леп је, ведар је, весео је и пун себе као пуњена птица.

Кад је било густо, кад је НАТО напао нашу лепу земљу, папагај Лале био је перјаница отпора. Гледао је непријатељу у очи и шлиц. И није га се плашио. Све време провео је као извиђач на балкону. Није бежао по подрумима, нити подземним склоништима, већ је мирно са балкона из свог кавеза. посматрао непријатељске авионе и њихове пројектиле, мудро размишљајући и псујући им све по списку. И док смо се ми тресли од страха и зиме, он нас је храбрио и пружао нам моралну подршку да издржимо до краја, а и дуже. Није директно учествовао у ратним операцијама, већ је више био позадински ратник. Ратник-обавештајац.

И издржали смо. Победили смо много јачег противника и морално и на бојном пољу и свакако. Ако смо који педаљ земље и изгубили, за то смо ми најмање криви. Крив је агресор и његова кукавичка армада, која уместо да се повлачи, осваја туђе територије...

Због изузетног поносног, јуначког, мудрог и нада све храброг држања за све време напада НАТО-а на нашу земљу, предлажем да се папагај Лале одликује орденом народног хероја. Он је то пре заслужио, него многи који су се крили по мишјим рупама и пацовским каналима, широм наше лепе, порушене, а како телевизија тврди, сада изграђене и обновљене земље.

Што се Хага тиче, Лале нема никакве везе са њим.

Чак ни телефонске. Није учествовао директно у ратним операцијама, па му тај међународни суд зликоваца и НАТО плаћеника не може ништа. Уосталом, он признаје суд, само своје пернате партије и ничије више. А суд Хага и остале судове, непријатељски настројених земаља и судове њихових плаћеника, који би хтели да Лалету ишчупају перје па да се стрмоглави са двадесетог спрата у провалију без повратка никада неће признати док је жив, а ни после тога.

Сви они који имају нешто против Лалета, нека дођу да му плуну под реп, а за узврат Лале ће их покакити по глави и опсоваће им све по списку, по неколико пута, а и више.

БЕЛИ ЛУК

Увек устајем рано, без обзира да ли идем на посао или не. Сат не навијам. Чак ни кад негде даље путујем. Он је код мене уграђен негде у мозгу. Зато ми будилник толико и смета. Од његовог тика-так не могу ни капке одморити, а камоли заспати.

Јутрос сам још раније устао. Такорећи у цик зоре. Рачунао сам: док се обријем, умијем, обучем, обујем, кренем... сачекам аутобус, па на пут... проћи ће најмање три сата. А општина отвара своја "велика" врата у осам. Треба стићи раније, међу првима, да много не чекам. Знам да је тамо увек гужва, као на бувљаку. Свима нешто треба... На крају, ипак стигох. Мало касним, али шта ћу? Погледам кроз стаклена врата: хол пун. Као да није општина, него шипак. Кад пре стигоше толики пензионери. Боже ме сачувај...

Службеница млада, лепа, елегантна, витка у минићу стоји на степеништу. Као да је сердар са сабљом. Не дозвољава никоме да крочи на спрат. Бар засад. Кад ће не зна се... Ваљда кад јој кажу. Чека се да службеници попију кафицу, телефонирају, испричају виц или сан... А народ? Ко народ шиша. Нека чека! Нису они ту, ради народа, него ради себе...

Стадох покрај степеништа, покрај шалтера. Наслоних се лактовима и почех да се протежем и да зевам... А помало и виркам. Испод минића шарене се гаћице. На гаћицама као падали лептирићи са дугим крилима. Долетели онако уснули на цвет да огреју душу и да се надишу милине... Док ми у мислима вијоре гаћице, лептирићи и цвет, лепотица се на степеништу узнемири. Поче да се врпољи. Као да је, напала мува, или не дај Боже обад. Наоблачило се онако лепо и симпатично лице. Поче да сикће. К'о да бљује ватру:

"Неко је од вас јутрос јео белог лука. Сва општина смрди! Није у реду, људи. Па ми овде остајемо до три после подне. Ко ће овај смрад издржати?!". Мало застаде, па још повиси тон: "Стока! Баш права стока, пензионерска".

Сви се погледасмо. Нико ни да зуцне. Непријатно свима. А кривац неће да се јави. Прави се луд. Ја се мало удаљих од лепојке. Сада већ не онако симпатичне, каква ми се на први поглед учинила. Као да сам се мало преварио. Не гледам више у њу, као у Бога. А ни испод минића. Пођох до краја ходника. Успут се помало смешкам, али пазим да то нико не примети. Да ко не каже: "Ево, овај полудео. Смеје се као луд на брашно". Зато ставих руку на уста за сваки случај. Као да ме боли зуб.

После десетак минута опет се приближих степеништу. Таман хтедох нешто да изустим, чак сам и зинуо... кад она дрекну: "Сва општина смрди! Ово се издржати не може! Није вам ово земљорадничка задруга, него општина!".

Као да осетих да ме нешто штрецну. Полако вијугам до другог ћошка. Само да сам што даље од степеништа, на коме стоји хајдучица са шареним гаћицама у које сви буље.

Срећом шалтери се у приземљу отворише. Службеници из њих извирују као из мишјих рупа. Узех марамицу, ставих је на уста и притиснух... Као да ме зуб заболое. Замолих госпођу за уверење. И на моје велико изненађење, све би готово за неколико минута. Пружајући ми уверење, запита ме: "Зуб!?" – "Да, да, – рекох – Зуб!" – "А да ли је ваш?". – "Мој је чини ми се, али нисам сигуран!". А притискам марамицом што могу јаче, због лука... "То је страшно" – рече службеница. – "Ја се плашим од зуба, као од змије. Али шта се може... Издржаћете ви то, види се да сте јаки као пастув!". И

намигну ми. Мало се не онесвестих. Онако збуњен, захвалим на уверењу, подигох шешир у знак поздрава и кренух ка излазу. Кад изађох из општине, као да ми свану, као да ми испаде камен из бубрега...

Јуче сам ручао пасуљ. Синоћ, такође. А пасуљ без белог лука, није пасуљ. Набокао сам се пасуља и белог лука. Али то је било јуче. Ни слутио нисам да мирис белог лука може толико сати истрајати. "Од сада ћу припазити – мислим се у себи. – Преко дана да, али увече, не, никако!". А и вама саветујем: Кад идете у општину за каква уверења, можете бели лук само носити у цепу, али о јелу нема ни говора.

Осврнем се кроз стаклена врата. Лепотица још увек стоји на степеништу. Имитира Богородицу. Гледа у оне који су остали и никако јој не успева да пронађе, онога ко се тако дрзнуо, најео белог лука и усмрдео општину.

А да је смрдело, заиста је смрдело.

ДУЛИЋИ

Увек је седео испред портирнице трећег блока Студентског града. И махао репом у знак поздрава. Студенткиње су се њиме одушевљавале. Мазиле га и пазиле. И редовно му доносиле храну и воду. Често и млеко, а понекад и колаче. За спавање се сналазио по ходницима. Није се жалио. Било му је лепо. Код студената се, ипак, осећала мала љубомора. Жао им је било што понекад нису били на његовом месту, јер толико њежне љубавне изливе од својих девојака никада нису добијали. Да ли из неког пијетета, или ти поштовања, и они су Дулићију махали, али не репом... него онако, кад су били у друштву својих лепотица. Мада се примећивало да су у тим тренуцима били нешто много напети.

Дулићи је био много леп. Ни црн ни плавушан, него онако, нешто између. Увек чист са белим зубима, које никада није прао, а који су се сијали као код наше несврстане браће. Средњег раста, складне спољашњости, симпатичан, паметан... Лепе коврцаве длаке, која се пресијавала, без бркова. Без педигреа, али није био авлијанер. Неки крижанац, али племенит, што би рекли хемичари: златно куче. Тих, миран, повучен. Поштовао је кућни ред, па није лајао ни кад му се лајало. Волео је женске сукњице и увек је био спреман да лизне девојкама бутине... и да помирише. Вероватно, поштовања ради.

У то време управник дома био је Душко. По њему смо му и дали име Дулићи, иако нису били ни у каквом сродству. Душко није волео Дулићија. На неки начин, сметао му је, па га је чак и прогањао. Дулићи је ценио и поштовао "свога управника". Увек му се мазио уз ногу, али никада није ни покушао да подигне ногу да га запиша. Напротив, редовно му је махао репом. А

Душко је махао ногом, кад год би му се пружила прилика, па је тада Дулићи тражио спас у оближњем жбуњу. Но, време је урадило своје. И Душко се полако навикавао на Дулићија. Постали су на неки начин "пријатељи", додуше не, кућни. Када би наишли Дулићи је бежао главом без обзира, јер је био шинтерима кост у грлу. Душко је све више схватао да је Дулићи једна фина псећа душа, па је одлучио да га однесе у своју викендицу. Кад је једно јутро дошао са својом старом шкодом, коју није опрао откако ју је купио, да Дулићија одвезе, Дулићи је једноставно нестало. Нигде га није било! Да ли је Дулићи предосетио управникове намере, па му се у село није враћало, то је остала тајна. Зна се да онај ко једанпут попије гутљај Савске воде, углавном, остаје у Београду заувек. Нема те силе која би га вратила у место из кога је дошао. Да ли је и Дулићи тако размишљао, не знамо. Од тада Дулићија никада видели нисмо. И свима нам га је било жао. Једино студенти његовом нестанку нису придавали никакву пажњу. Претпостављам да је и у овом случају била чиста љубомора.

Ето, после три године сетих се Дулићија и написах ову причу. Ако је Дулићи прочита, надам се да ће схватити колико нам недостаје, па ће се вратити да нам као у стара добра времена, маше репом. Јер без њега и његовог репа, морам признати, и сам осећам празнину у души, а и шире. А тек његови симпатизери у Студењаку, а о Душку и да не говорим.

ДНО

Сваке ноћи тражио је дно. И то по неколико пута. Био је упоран. Дно по дно. А дно је било дубоко. Никако до њега да дође. Шансе су му биле мале. Тако-рећи никакве. Није одустајао. Радио је по целу ноћ. И из ноћи у ноћ. Године су тада биле на његовој страни. Али дно је било све даље од њега. Кад чује сат да у зору затандрче, он онако бунован ускаче у панталоне, и ципеле. Па на посао. Никада није каснио, нигде. Па ни на посао. Канцеларија му је била сва у фотељама, али не на расклапање. Неки рустик стил. А и шта би му? Извали се на фотељу и телефонира. Другог посла није имао. Такво му је било радно место. С времена на време попио би и кафицу. Али, чим примети да се ближи фајронт, трчао је кући. И на ручак је стизао на време. А за ручак: поховани батачићи, преливени ђаконијама. Женица млада и слатка. Могла би му ћерка бити. Лепа. У мини сукњици. Испод ништа. Док халапљиво гута залогаје, мисли на посао који га чека. Има добру бургију. Шведски челик. Није нова, али као да јесте. Никада га није издала. Креће на посао. Нема времена за одмор. О спавању не мисли. Почине да ради. Буши и само буши, али дна нигде. Не може да га додирне. Опет буши. Подешава бургију. Води рачуна да не погреша. Јављају се прве сметње, али краткотрајне. Наставља да буши. Али опет ништа. Дна нигде. И тако данима, недељама, годинама... Па опет поново. Поново све из почетка. Дна и даље нигде. Једне ноћи нешто га штрецну. Као да се бургија откачила. Подешава бургију. Опет неке мање сметње. Гледа бургију... подмазује. Да није погрешао у брзини. Да није заменио рупу... Није. Све је у реду! Опет покушава да буши. Бургија не улази. О дну више и не размишља. Сутрадан

исто. Опет проблеми. Шведски је челик, али и године су. И бургија се иступила, од сталне употребе, остарила. Као да више није парче челика, него парче гуме. Истрошила се... Једног дана... Цап! Бургија удари о ледину. То га избаци из колосека. Није могао да верује. Па шта ће му живот без бургије. Шта му сада вреди висока квалификација. Шта ће сад? То је једино знао да ради. И био је прави мајстор. Зна да мора да се помири са судбином, а то није лако. Размишља: не може ни он вечито, а камо ли бургија. И њој једном дође крај. Позитивно закључује. Али што то да се баш њему деси? И то баш сад, кад му је рад најслађи. Кад има највише времена, кад је још у пуној снази. Није млад, то му је јасно, али воли тај занат. С њим се родио. У њему је био најбољи. Чувен на далеко. Шта сад да ради. Само да буљи, а од гледања нема фајде, срце пуца. На крају се мири са судбином. Као и његови другови. Схвата да је ипак остарио. Али да није стар. Не баш толико... да не може да прича и да се хвали, како још буши... Као некад кад је Бог помагао...

ГУДЕ, ГУДЕ

Гуде Гуде је један од наших највећих прасаца којег смо икада имали. Завршио је највише свињске школе у бившој и садашњој земљи. Докторирао је на теми: "Роктање као симбол опстанка". Магистрирао је на теми: "Ваљање у глибу као перспектива у развоју туризма". У низу научних радова вредно је поменути: "Ришкање у земљу и прављење рупа за сакривање у случају НАТО агресије", као и: "Скидање брњице као модног обележја". Постао је академик пре неколико година на Високој светској свињарској академији у Вепрограду.

Његови научни радови представљају основицу за бољи живот и срећнију будућност свих свињских породица у овом делу Европе. Гуде Гуде се поред науке бави политиком, као и певањем новокомпонованих свињарских песама.

Захваљујући његовој мудрој политици свињска популација је остварила запажене резултате у одгоју свињског подмлатка. Његове научне методе представљају фундамент на многим Европским свињарским универзитетима, па чак и у Африци, где нема ни једне свињарске установе, на којој се не изучавају научни радови господина прасца Гуде Гуде.

Веома је позната његова докторска дисертација: "Роктање као симбол опстанка". Она га је сврстала у сами врх свињске филозофије. Захваљујући овој научној дисциплини многи прасци постали су познати свињски филозофи, како у Тунгузији, тако и у целом свету.

Гуде Гуде је специјализирао на теми: "Ришкање у земљи и прављење рупа за скривање у случају НАТО агресије." Он се први код нас позабавио овом научном

дисциплином. Захваљујући њему ришкање је постало врло популарно, чак и забавно.

Његов магистарски рад: "Ваљање у глибу, као перспектива у развоју туризма", имао је велики одјек, нарочито у свињској медицини, где се блатом лечи реума, ишијас и неке кожне и алергичне болести.

Његов научни рад: "Скидање брњице као модног обележја", представља новину код нас. Брњица је била у моди, откако је постала свињска популација. Брњица као средство за улепшавање и услов за високо свињско друштво, годинама је спутавала свињу. Са брњицом у њушци, свиња се никада није осећала као права свиња. Гуде Гуде је успео да овај средњовековни оков, скине са свињске њушке. А он је често представљао и извор инфекције, па и опасност по живот.

Због свега горе наведеног дошли смо на идеју да Гуде Гуде, предложимо за помоћника председника Свињске владе.

У то име дижем ову порцију сплачина у здравље господина Гуде Гуде, а за срећу и просперитет свињске популације и још већи успех у политици, којој се све више у последње време окреће. Живео нам Гуде Гуде!

КОЊ

Лето се већ осећало у ваздуху. Приврућило. Скинусмо капуте. Мини сукњице улепшаше природу. Дан почиње чим сване, а Сунце запече, чим се појави. Све се теже дише, не због санкција, него од врућине. У превозним средствима као на шкрге, а скоро ништа боље ни у становима. Ко има клима уређаје, не осећа ову врућинштину. Срећа је што комараца још нема, па се прозори и врата отварају, ствара се промаја, која колико-толико освежи. Рибама је лакше. Оне дишу на шкрге, а и освеже се у дубљој води... А ја ни то немам.

Чим сам устао, обријао сам браду и један брк. Други оставих нек стоји, онако за семе. Да се бар по нечему разликујем. Моји другари ставили брњице. Окачили их на уши, о носу, па чак и испод језика. Да те Бог сачува, што би рекли данашњи комунисти. Поглед ми паде на огледало. Умало се не уплаших. Нисам себе препознао. Изгледам као неки криминалац, само што немам онолики златни ланчић. Питам сина: "Дејане, ко је, бре, ово у огледалу?!" – "Ја нисам" – одговори ми Дејан. – "А верујем да ниси ни ти, јер ти си у купатилу!". У праву је дете, мислим у себи. Бацим поглед поново на огледало, али полако да га не разбијем. Буљим ја, а буљи и онај из огледала. Кревелјим се ја, али се кревेलји и он. Шкрипнем зубима ја, шкрипне и он. Повучем себе за нос, он то исто учини... Боже ко је она мајмунчина, што ме јутрос имитира, размишљам у себи. Замахнем песницом да га ударим, замахне и он... Пуче стакло у стотинак комадића. Покупим стакло, полако приђем прозору. Видим комшија седи испод... Бацим му сву ту стакларију на главу. Чујем вику, завијање и псовке... Правим се луд, иако није потребно. Излазим из стана, онако важан. Комшија у крви запомаже. Прилазим и

пружам му прву помоћ. Он само што не уједа. Каже: "Нека стока, бацила ми ово на главу!". И показује парчиће од огледала. Ја се згрануо. Почех и ја да псујем. Мислим се: "Божју ти мајку, а где ти је култура. Каква је то стока која нема обзира ни према првим комшијама, а камоли према другим пролазницима. Не могу да верујем својим очима!" А стаклићи ми нешто познати... Кад се мало смири, комшија ми се захвали и упита: "Немаш једног брка?!". Убеђујем га да ми је други брк неко украо док сам спавао као јагње. Комшија не верује... Комшиница процвркута да је сада много подсећам на коња, а мој брк на коњски реп. Кад су деца ово чула, повикаше: "Ево коња, ево коња...!" Комшиница им се придружи у викању. Почеше и аплаузи. Ја узалуд покушавам да их смирим и да им докажујем чињеницама, да ја заиста нисам коњ. Да не знам да ржем, да не знам да бацам чифте, да не вучем кола, да немам седло, да ме нико не јаше... Не помаже. Кажу ми, да видимо, покушај. Спустих руке на земљу, а збунио се као пас кад запишава тарабу. Почех да идем четвороношке, почех да ржем и бацам чифте... Изгледа да сам их одушевио. Коња сам изванредно имитирао. Сви што се у међувремену окупише, повикаше: "Ево нашег коња, ево нашег коња!" Ја занемео. Појурих за децом. Комшије побегоше у своје станове, а ја захваљујући мојој новој куми, постадох коњ. Ни крив ни дужан. Сад ме сви зову само "Коњ". Име и презиме ми више не помињу. Као да није ни постојало. Мало ми је непријатно, како сад у овим годинама, да се на тај надимак привикнем? Иако је коњ и лепа и чиста животиња, паметан и човеков верни пријатељ, ипак је животиња, а ја то нисам. Ако је већ неопходно да добијем неки надимак, што да баш то буде надимак "Коњ". Па зар тај надимак већ није резервисан за политичаре, а ја се политиком никад нисам бавио, нити

се сада бавим.

Неки дан наиђе поштар. Дели, чова, пензије. Сви се окупише испред зграде. Примају пензије, смеју се, завитлавају... Сви су ту, осим мене. Кад је скоро све пензије поделио, поштар запита: "А где је коњ, да ли је горе?!". – "Да, горе је – рече комшија. – Мало пре сам га видео. Коњ је сигурно ту. И он очекује пензију!". Примих пензију и питам поштара, како да се потпишем. Он рече да то није уопште важно, а важно је да сте примили пензију. И задржа ми двадесетак динара од те цркавице коју примах. Као вели, нема ситно... "Ја на име и презиме више не обраћам пажњу. Мени је важнији надимак" – подругљиво се насмеши поштар. Да ли се смејуљиво због пара које ми је "здипио", или што сматра да ми надимак савршено одговара, није ми јасно. Било како било, ја од тада остах за све моје комшије, само коњ и ништа више. Сви остали знају моје име и презиме и даље ме ословљавају као некад: "Господине, С. П.". А за станаре моје зграде, ја остадох само коњ. А бар да има зоби, па Богом просто...

СОВУЉАГА И КУКАВАЦ

Откако се Совуљага удала за Кукавца, кућа им се напунила. Није то више било обично гнездо, него вила у најлепшем делу града. У шуми где славуји певају, а тетреби изводе љубавне чаролије. Где су се крагуји обрушавали, а кошуте играле по месечини своје чаробне игре.

Совуљага у црном, заскочила је Кукавца у црвеном. А задржала своје буљаво име. После митарења, Совуљага је променила боју свога перја, а Кукавац је начисто поцрнео. Излегла су им се три тића, три будућа криминалчића.

Совуљага је била и остала права вампируша. И ноћу и дању летела је с краја на крај шуме, обилазила гнезда, хватала пријатеље за пуне џепове, буљила, претила, шиштала, кљуцала...

Из страха да остану без ичега свога, Совуљаги су прилазиле богатије шумске звери и лешинари, а Совуљага их је радо примала у своју партију и богато награђивала: летњиковцима, положајима, предузећима, становима, телевизијом.

И тако их је купила за државну сићу, са којом је она располагала. Звери су јој за узврат љубиле табане, прале ноге у птичјем млеку, чешкали Венерин брег и миловали дртинасту гузу... И мало, помало, Совуљага одскочи као са трамбулина и постаде прва тица неба. Тица која слуша, вампируша која кроји судбину. Већ тада је сва шума и пашалук био њен. Птице више нису летеле, него су јој прилазиле понизно са даровима, мрави нису радили, јер су били на принудном, зечеви нису подизали уши, плашили су се да их не прогласе НАТО шпијунима, пчеле нису доносиле мед, јер им је било забрањено окупљање због могућих демонстрација, а лептири су се претварали у гусенице, да би лакше

пузали. Гориле и медведи постали су телохранитељи. Совуљага је изигравала Светицу, сви су јој се клањали и сви је молили, као да је недај Боже Мајка Божја. О њој су се писале песме и хумореске. А и она сама је понешто брчкала, да не заборави азбуку. О Кукавцу су сатиричари писали што су стигли. Никада сатира није била у толикој експанзији, као што је била за време док је Кукавац био кобајаги Бог и батина. Многи писци су у његово време, остављали своје костуре по тамницама за анатомске институте. У шуми се све радило по налогу Совуљаге. Кукавац је био краљ, али само на папиру, а права краљица била је Совуљага. Она је наређивала, а Кукавац је све њене наредбе сурово извршавао. А био је заљубљен у њене буљаве очи, до ушију.

И једног дана нестале шуме, попадале гнезда, угинуше птице, побегоше звери, нестале мрав и пчела, лептирићи поцркаше, цвеће увену, гусенице обрстише шуму. Пропаде земља, наста пустиња. Свуда беда и сиротиња, уместо песме, свуда кукњава, никоше гробови... Али Кукавац је и даље био краљ, а Совуљага краљица.

Кад осети ситуацију у којој се земља нађе, Совуљага натовари своја крила златним полугама и своје буљаве очи драгим камењем, а Кукавац напунио авионе златом и накитом, доларима и маркама, па нечујно напустише земљу. Одлетеше попут ластиног репа у северне крајеве Тунгузије. А нама као да свану. Хвала Богу отворисмо очи. Погледасмо испред себе и пружисмо корак у бољу будућност... која нас прими после педесетогодишњег мрака.

ОРАТОР

Кад сам био мали нисам знао што је то оратор. Тек много касније, кад сам завршио средњу школу, купио сам речник страних речи и почео да учим реч по реч. И тако сам дошао на реч "оратор". Писало је између осталог да та реч означава говорника, човека који добро говори, човека који лепо држи говоре и слично. А како је у то време језик био основица за напредовање, не само у служби, већ и у политици и свуда, а не мозак, руке и ноге, потрудио сам се да и ја постанем оратор. Али хоћеш, шипак! Ораторство је у генима, оно се наслеђује. А ја се нисам родио као такав. И док сам био беба, ја сам се дерњао и плакао, некако више стидљиво, а не онако мушки, као неки моји другари.

У то време имали смо много оратора, много више него радника. Постојало је и неко правило: Што лепше причаш, то брже напредујеш! Без обзира на школу коју имаш. Дипломом си могао да обришеш ону ствар. Она је била само парче папира. А право парче, налазило се у устима. Ако си знао оштро да говориш, да још боље критикујеш, још ако си био без милости, зачас си заузимао високе политичке и друштвене положаје. У томе су се посебно истицали они, који су скоро сишли са планина, људи који су такорећи до јуче чували козе. Они су увек имали јак и оштар глас. Вежбали су тај глас од малена, дозивајући се са чобанима са брда на брдо.

Ја сам од малих ногу навикао само да каким. И у томе сам се касније само усавршавао. А о дрању и држању говора и предавања, појма никад нисам имао. И увек кад је нешто требало да речем, увек сам замуцкивао. Они који су ме слушали, једва су чекали да завршим и да ућутим. Џаба ми је била сва школа коју сам имао. Аналфабети и курсисти били су добри говорници и они

су најбоље у животу пролазили.

Али сад се време променило. Откада је завладао приватни капитал, језик није више толико на цени. Сад се све више траже добри радници, а све мање оратори. Али док су до нас стигле те промене, прошло је много времена. Читав један радни век. Мене ове промене нису затекле у радном односу. Нажалост морао сам по сили закона у пензију.

И шта ми сад то вреди, што сам знао боље да радим, него да говорим? Баш ништа! Нико неће у овим позним годинама да ми понуди било какав посао. А од пензије се живети не може. Питао сам комшију да му шетам куче за било какву награду, али ме одбио. Каже: "Шта ако те куче негде повуче? Па да паднеш и још да ти болницу плаћам. А и дртина си, брате!".

Другим речима време ме је прегазило. Или сам се ја родио у погрешно време. Изгледа и једно и друго. И сад се то исправити не може. Једино да ме неко поново роди. А где наћи мајку која би ме поново родила? Таквих мајки више нема. Боље је да роде некога кога време неће прегазити. Некога ко ће се одмах уклапати у промене времена, односно у време које је пред њим.

А ја сам своје завршио. Бар на овом свету. А у други не верујем.

БУФАЛО

Био је то некад леп и пријатан момак. Висок, црн, густе гргураве косе. Пријатне спољашњости. Врло маркантан, нарочито за лепши пол. Девојке су застајале кад би га среле и окретале се за њим. Шта су тада мислиле о њему и о чему су сањале, то само оне знају. Он је био свестан своје лепоте, али се правио луд. Као да ништа не примећује. Дошао је негде са мора. Одлично је играо ватерполо и колико се сећам бранио је боје неког ватерполо клуба. Студирали смо заједно. Исти факултет, а становали смо у Студентском граду. По завршетку студија, једно време радили смо заједно у истој установи. Ја сам је одавно напустио, а он је остао и даље у њој. Напредовао је у служби и постао је управник дома.

Време брзо пролази. Док си ударио дланом о длан. Од тада је прошло двадесетак година. Син ми порастао. Завршио средњу и дошао да студира. Ја се тек тада сетих старог пријатеља и реших да га потражим. Вероватно је тамо... А и студентски дом ми треба за сина. Чим сам стигао до Студењака, почео сам да се пропитујем за Дулићија. Сви су га знали. Постао је и популарна, а сада и тражена личност. И тако стигох до дома и упитах секретарицу:

– Госпођо, могу ли до господина Дулићија?

– А имате ли заказано код Буфала – пита секретарица.

– Ма не, госпођо, ја бих до Дулићија. Ја Буфала и не познајем !

– У реду је, у реду је – рече секретарица. – Дулићи и Буфало, то Вам је један те исти човек. Знате, ми га сви овде зовемо Буфало. Чак и студенти...

– А могу ли онда до Буфала? – рекох.

– Можете, можете. Само да Вас најавим.

Сачекао сам неколико минута, док секретарица не процвркута:

– Уђите, господине. Буфало Вас чека.

Уђох у канцеларију која беше уређена сва у неком рустик стилу. Мој стари другар ме срдечно дочека. Видео сам да му је сусрет био веома драг. После неколико чашица вискија, упитах га:

– Па, бре, Дулићи, зашто те овде сви зову Буфало?

– Појма немам. Вероватно да помало личим на Буфала. Посебно откако сам остао без косе. Али навикао сам се. И не љутим се. Уосталом, име Буфало је одавно популарно, по Буфалу Билу – рече мој стари пријатељ.

Кад сам завршио све оно што сам у плану имао, Буфало ме отпрати до кола. Окрену се према дому и рече:

– Сећаш ли се колега, кад смо овде становали. Кад смо играли фудбал и ишли на базен да пливамо? Тада сам био главни, а не Буфало?

– Сећам се – рекох – свега. Али шта можемо. Ми одлазимо полако, а наша деца настављају тамо где смо ми стали. – А у очима ми нека сета...

Поздравих се са Дулићијем ускочих у кола и кренух. А сузе ми саме полетеше низ образе. Вероватно сета на време и младост која оста у Студењаку... Али не жалим. Син наставља мојим стопама. Њему ће Студењак бити, вероватно исто оно, што је некада био мени.

ШУЉЕВИ

Кажу да су шуљеви наследни, а стичу се и нерадом. Најчешће их добијају неке професије: шофери, конобари, стоматолози, фризери... Али данас их добијају и многи други који по цео дан буље у телевизор. За то време крвни судови у дебелом цреву дебљају, натичу и често шикљају, као да си вола заклао или неко домаће говече, свеједно.

На риви сам се нашао са некадашњим друштвом. После поздрава и дужег ћаскања, приметих да мој школски другар Мргуд Кркобабић, мало, мало, па почеша задњицу. У почетку ми то није сметало, а верујем ни осталима. Нешто касније, кад он настави са чешањем, рекох му: "Па, пријатељу, Кркобабићу, то што радиш није пристојно. Што си навалио на задњицу као смрт на бабу. Остави је да мало одмори, а да ми мало поразговарамо. Одавно се нисмо видели и овако окупили на Будванској риви. Некада смо били сваке вечери. Тада нам је све било лепо. Живели смо безбрижно, пролеће нам је било усред зиме, а руже су нам цветале током целе године".

– У праву си пријатељу – рече Кркобабић. – Али овај свраб је јачи од мене. Шуљеви ми не дају мира. Од свраба дошло ми је да се убијем. Заборавио сам и на себе и на друштво. Да ти ниси дошао, ни вечерас не бих излазио. Највећи део времена пролази ми у чешању. Користио сам разне мелеме, али без видљивих резултата. Користио сам и бели лук, длаке од магарећег репа, перце од јастреба, уље од бакалара, па чак и петролеум. Све сам панталоне уништио, а о гаћама и да не говорим. Ни кожне гаће ми више не могу помоћи.

– Не брини Кркобабићу – рекох. – Знам један стари рецепт који је користила моја баба. То је народна медицина. Она се преноси са колена на колена, а не с

лакти на лакат.

Мргуд се ускопрца и навали ноктима на задњицу као да није његова. Само што панталоне не поцепа. Жао нам га је, али схватамо да је свраб јачи од њега...

– Узећеш пет сланих срдела, пет ситно исецканих љутих папричица, шаку соли и мало петрусина. Кад то измешаш, свако вече и свако јутро овим мелемом намажи прво унутрашње а после и спољашње хемороиде. Тако ради седам дана и нестаће ти шуљеви као руком однешени.

– Хвала ти пријатељу мој, – рече Кркобабић. – Одох одмах да купим све што ми је потребно и да већ од вечерас почнем са овим мелемом. И Мргуд одјури са риве као бура са пучине. Ми остасмо још мало, па одосмо на починак.

Сутрадан по обичају раније устадох и кренух да прошетам ривом. На риви ни живе душе. Сунце излегло испод небеске капе и почело да пржи. Биће страشان летњи дан. Одједном као гром из ведре неба, притрча ми Кркобабић. Нисам успио ни добро да га видим. Само осетих страشان ударац у браду и скљоках се на бетон. Видех Сунце на заласку и све ми мрче пред очима. Кад мало дођох к себи, Кркобабић је још стајао изнад мене, као јастреб изнад пилета. Удари ме још два пута ногом и рече: "Ово ти је за папричице, а ово за сарделе и шаку соли". И оде.

Док сам полако устајао са бетона, присетих се ђачких дана. Кркобабић је био најбољи ђак у школи. Посебно му је ишла математика. Кад би наставница питала: "Колико је три пута четири?" Кркобабић је одмах знао одговор: "Дванаест", рекао би сав срећан што је први одговорио на ово тешко питање. Био је као компјутер. Компјутер на две ноге са два прста увис. Наставници су нам говорили: "Угледајте се на Кркоба-

бића. Од њега ће постати нешто!". Зато смо га сви ценили, а некима је било жао, што се и они не презивају Кркобабић. Наставница из физике нам је рекла: "И ја сам Кркобабић!". А посебно је наглашавала оно КРКО. Та нам је наставница била веома драга. А била је драга и наставницима. Иначе је била распуштеница, млада, лепа, љубазна... Наставник из физичког јој је рекао: "Вала, ако се ти одлучиш да промениш презиме у Крко-бабић и ја ћу променити презиме у Кур-чу-бић!". После тога наставница га је благо помиловала по панталонама, па се наставник начисто укрутио, као мртавац пред сахраном.

Кад сам се на крају ослонио на своје ноге и обрисао крв са лица, полако тетуралући се кренух до стана. Увече купих карту за Београд. У возу сам гласно размисљао: "Могло сам и без овога. Али што је било – било је!". Девојка што је седела поред мене, упита ме: "Да ли је било добро. Јесте ли задовољни. Да ли бисте још мало?". Па се пригучи уз мене. Рекох јој: "Не, не бих више. Много ми је било и ово. Али служиће ми бар ради сећања!".

Сваке године идем до Будве да се мало одморим. И опет се састаје наше старо друштво. Дође и Кркобабић. Мило ми га је видети. Батине сам одавно заборавио. Иако крцкамо седамдесету уместо ораха, остали смо као некада, кад смо млади били. Нисмо још подетињили. Иако се детињства радо сећамо. Кркобабић се и сада чешће почеше за задњицу, али на нови рецепт и не помишљам. Доста ми је било и онда. Тај ме рецепт скупо коштао.

СМРКЛО МИ СЕ ПРЕД ОЧИМА

Родио сам се Богу иза леђа. Бог се тада беше окренуо према Космосу. Кад се мајка натегнула, излетео сам као ђуле из топа. Само што се експлозија није чула. Мама је лакнуло, а ја се нисам ни заплакао. Бог се изгледа правио луд. А није требало. Приметим да се према мени неко шуња. Мало боље погледам, кад оно моја баба. Иако је раније никад нисам видео, лако сам је препознао. Личила је доста на моју маму. Носила је у руци маказице. Веровао сам да се спрема да ми одсече нокте. Али сам се грдно преварио. Осетих страховити бол и заплаках колико ме је грло носило. Кад се мало прибрах и погледах: Нема више пупка. Бака га је одфикарила. Помислио сам: "Ех, баба, баба, где баш мене нађе?". Али касније сам јој све опростио, због тога што је била веома фер према мени, посебно док сам лежао у колевци и био замотан као векна хлеба. На месту где ми је био пупак, остало је мало удубљење, величине динара, које и дан-данас носим као успомену и на пупак и на моју покојну бабу. Кад сам порастао, другарима сам показивао пупак и говорио сам им да су ме то Немци ранили. Покушао сам и у Савезу бораца. Имао сам чак и два сведока. Да сам био мало упорнији, данас бих примао борачку пензију.

Кад сам се родио, био сам релативно мали. А сада имам преко два метра. Растао сам као блитва после кише. Брзо сам претекао и деду и тату. Једног дана деда ми рече: "Кад ћеш, бре, да се жениш?". Ја сам се правио да га не чујем. А и слабије чујем на то уво, откада ме крмача за њега ујела, док сам био клиња. Али, деда је то чешће понављао. Тада бих се ја обично правио луд, иако то није било потребно.

Прошло је три године откако са дедом нисам реч

проговорио. А нисам ни могао, јер је деда баш у то време умро. Горио сам од жеље да некога питам, шта то значи: "Кад ћеш, бре, једном да се жениш?". Прво сам питао моју бабу, шта то значи. Баба ми је рекла да се она никада није женила и да јој је то мало познато. Маму нисам ни питао, јер сам знао да се ни она није женила док је била млађа. Зато сам одлучио да питам тату.

– Тата, бре, шта то значи: "Кад ћеш, бре, да се жениш?"

– Па ти с неба па у ребра – рече тата. – Откуда ти сад то?.

– Рекао ми деда – рекох.

– Како ти је то деда рекао, кад је он умро још пре три године – упоран је био тата.– Али, ипак сине, рећи ћу ти: "То значи да си већ одрастао, да си постао свој човек, да треба да ствараш породицу, треба да нађеш женску, као што сам ја нашао твоју мајку", – закључи тата.

Ја, тату изгледа нисам добро схватио. Онако, збуњен, нисам све добро ни чуо ни разумео. А стид ме је било да га опет исто питам без обзира што смо обоје мушко и што имамо шлиц на панталонама. Никако ми то није било јасно, како да нађем женску. Да је тражим на путу, да свуда пиљим не бих ли је где приметио. Али све ми је то било без успеха. И смешно и незахвално. А онда сам прижељкивао да ми се моја женска сама јави. Али, нико ми се није јављао, па ни женска. Тражио сам је чак и око дединог контејнера и не знам још све где, али од женске ни трага ни гласа. Зато се одлучих да поново запитам тату и да ми све то мало детаљније објасни, с обзиром да он има доста искуства са мојом мамом. Кад све ово тати рекох, он се мало насмеја, па настави: "Сине, женска није ни гумица ни фењер, ни дедин контејнер. Женска је живо биће, као

што си и ти. Она се не тражи улицама, него на игранци, у дискаћу, позоришту, биоскопу... Једноставно упознаш се са неком девојком која ти се допада. Тако смо твоја мајка и ја..."

Сада сам тату потпуно разумео. Све ми је било јасно. Зато га поново упитах: "А, ако ми се женска свиди, хоћеш ли ти имати што против тога да је ја доведем кући и да се са њом оженим?"

– Наравно да нећу, сине. Ко раније руча, има времена и да вечера – закључи тата.

И тако сам упознао моју Грозду. Грозда је била жена као и све остале жене. Све што јој је дао Бог, носила је са собом. Добро смо се слагали и свакога дана мазили. Водила је рачуна да јој неке ствари не зарасту, у чему сам јој ја несебично помагао. Била је много добра, само што није била оштроконђа, али за то она није била крива. Свако од нас има по неку ману, па што не би имала и Грозда. Живели смо као два голуба. Имали смо свега сем птичјег млека. А и њега бисмо имали да није било санкција и НАТО напада на нашу земљу, коју смо херојски одбранили и сатерали непријатеља у мишју рупу. А онда ми се десио мали преокрет. Кренуло ми низбрдо. Чим је прошло девет слатких месеци, у нашој кући закмечала је беба. Родила нам се девојчица. И Грозда ме тада скоро заборави. Сву љубав поклањала је девојчици, а ја сам био девета рупа на свирали. Само сам скакао, доносио што се донети морало. Био сам спољњи и унутрашњи момак. Прао, пеглао, па чак и јело кувао. Али оно што бих ја скувао, нико није хтео ни да окуси осим мене, чак је и куче окретало главу од јела којег бих ја припремио. Ни данас ми није јасно, због чега?

После свега доживљеног одједном ми се смркло пред очима. Нисам могао ни сумњати да би ме овако

нешто задесило. После толико узимања и давања, после толиких излива љубави, мажења и пажења, мојој жени је милије оно мало жгепче, него ја, њена узданица и маче, како ме из милошти звала. Откада ми се смркло пред очима, све слабије видим. Али још нећу код доктора. Чекаћу да ми дете порасте и ако Бог да да се уда. А то неће бити дуго. Још једно двадесет година. Кад наша ћеркица буде као ја и Грозда. Е, тада ћу и ја поћи код доктора, да ми одреди диоптрију. А можда ми тада неће ни требати, јер бићу старији, а народ каже што је човек старији, то боље види. И ја се надам да је тако.

ТЕЛЕВИЗИЈА

Само што сам отворио врата од стана, зазвонио је телефон: "Ало, овде Мргудица. Да ли бисте сутра могли доћи до студија? Намеравамо да снимимо једну емисију. Сетили смо се Вас. Одавно нисте навраћали... А и да се видимо".

– Нема проблема – рекох. – Само ми реците у колико сати?.

– У десет и тридесет. Али будите тачни, јер смо сваки минут испланирали!

– Не брините – рекох. – Доћи ћу бар пола сата раније!.

Сутрадан сам се спремио и дотерао. Као стари ауто, префарбан са новим пресвлакама. Телевизијски студио није далеко од мог стана. Отприлике четрдесетак минута. Знам да је негде покрај Саве, али се не сећам тачно где. Заборавио сам, јер већ пет-шест година нисам ишао у тај део града. Но без обзира на све, стигао сам на време. Чак и нешто раније. Одмах приметих промену: зграду су реновирали, чак и доградили. Сад је изгледала много лепша него раније. Хол велики као амфитеатар. Препун украса, фотеља, столова, лустера... А на самом крају, прелепа огромна фонтана. Вешто скривени рефлектори осветљавају капљице воде, које у снопу падају, па имате осећај као да је фонтану прекрила дуга са неба. Унутра пуно разних рибица. Пливају као у језеру, а безбрижне су као да су код куће. Зажалих што не понесох од куће прибор за пецање. А питање је да ли би ми вучјаци дозволили да пецам рибе ту, пред њиховим носом. Мало даље од фонтане два-три вучјака. Питам их за госпођу Мргудицу. Кажу ми она је "ту" и "тамо". Питам могу ли поћи "тамо" да је видим, ради неког договора. Кажу: "Сачекајте је ту. Ми ћемо је позвати!".

За неколико минута стиже Мргудица. Одмах сам је препознао. Глава јој је и даље била напред, а задњица позади. На два плава ока у глави, натакла је цвикере са великом диоптријом. У провидној, лаганој и лепој мини сукњици, са кривим и длакавим ногама, изгледала је прекарсно. Намазана, весела и сва уздрхтала, процвркута: "Молим Вас, седите. Ја долазим за двадесетак минута. Само нешто да завршим, што сам започела. О свему ћемо се брзо договорити!".

Сео сам у фотељу. Беше мекша од перјаног јасука. Удобна, комотна, лепа, сва од коже. Мислим се: "Мили Боже, овде је као у Рају".

После десетак минута нешто ми склизну у гаће. Изгледа да је опет гузно црево. Стара бољка. Да, да, то је оно. Вероватно и оно намирисало фотељу из снова, па провирило да је види. Полако устајем и питам вучјак где је тоалет. Идем до тоалета раширених ногу, између којих може комотно протрчати мало теле. Кад сам завршио овај интимни део посла и вратио се до фотеље, наиђе Мргудица.

– Седите, молим Вас – рече. Мени тешко да седнем, а непријатно да кажем о чему се ради. Али рекох: "Доста сам седео. Морам да протегнем мало ноге и да Вас погледам. Заиста сте дивни. А Ви у међувремену погледајте овај мој материјал!" – и пружих јој једну књигу и неке забелешке.

– У реду је. Лепо сте изабрали. Можемо одмах у студио – рече Мргудица.

Срећом у студију нема фотеља, само столице. То ме обрадова. Седох као господин. Јесу тврде, али ми од њих не прети никаква опасност и непријатност. Прекрстих ноге, иако сам атеиста. Брзо смо завршили планирани део посла. Све је ишло као "по лоју". Онако како је Мргудица планирала.

После ме отпрати до вучјака. Поздрависмо се као стари другари и ја отперјах кући.

Од тада не седам у фотељу. Јесте да су меке, јесте да су лепе, јесте да су удобне, али шта ми то вреди, кад сам на њих алергичан. Телевизија је телевизија, а моје дебело црево је моје дебело црево. А мени је много важније моје дебело црево, него Мргудицина телевизија. Мргудици сигурно није. Фотеља више није за мене, него за оне који имају тврђу задњицу. А ни телевизија није више оно што је некад била. Оваква, каква је данас, она је пре за оне којима је задњица напред, а глава позади. Јер је данас екран, нажалост, постао корида, на коме се надмудрују политички волови.

ОЗОНСКЕ РУПЕ

– Чуо сам, јадо мој, за неке озонске рупе.

– Ма, нијесу озонске, него законске!

– Знам ја за законске, њих има много. Оне су крај нас свуда у законима. Закони су нам потпуно шупљи. Ко швајцарски сир. А да није рупа у сиру, јадо мој, како би тај сир изгледао. Био би ко да ијеш репу. Него ти вељу, то су озонске. Чита сам у новинама.

– А јеси ли и виђа?

– Виђа их нијесам. Јесам, кад би лага. Али, цијело љето ти на сунце излазио нијесам, а о купању и да не зборим, ако не рачунам туш и каду. Ноћу сам шета, али не по мјесечини, но само кад је небо облачно.

– А реци ми, јадо мој, јесу ли те озонске рупе опасне, може ли се проз њи пропас, па пасти на неки други свијет?

– Кажу да су много опасне. Али се проз њи не може пропас, без ако шеташ по облацима. Од њи се, кажу, добија рак и још нешто грђе.

– Може бит морска звијезда!

– Каква морска звијезда, чоче. Није ти то море. Те рупе су ти горе на небо, за њи пређе нико није чуја, до Бога, Боже ми помози.

– Вала, кад уштедим коју цркавицу купићу карту за авион Биоград – Подгорица. Па, правац Тиват. Успут ћу читаво вријеме да посматрам небо, не би ли видио коју рупу, јадан.

– То можеш, бели, али не вјерујем да ћеш их виђет. Оне су високо, даље но до Цеклина.

– Мора да је то много далеко, јадо мој.

– Да није далеко, ја би се први попео и скочио падобраном, па кроз озонску рупу и то сам, самцијет. Не би се вала боја. Ја сам ти скака и са Бранковог моста, оно

кад смо и бранили од читавог свијета, али није ми пријатно да се љети купам. Све ми се чини да ћу пропас кроз озонску рупу у море и да ћу се налокат воде...

– Богуми се не ваља налокат воде ни пашчету, а комо ли јунаку.

– Него, можда би било боље да купимо двоглед, па да шњим по ваздан гледамо не би ли видјели коју озонску. И онако ништа не радимо. А гласање је већ за нама. Замолићемо ове наше да нам изнесу фотеле на вр солитера. И ко први види озонску рупу, његова је, слажеш ли се?

– Ко слаже, говно изио. А ко ју први види, његова је. А послије ћемо је дијелит ко браћа говна.

– А сад да идемо дома, па кад сјутра рано устанемо око подне или послије уре, право на солитер. На поса, но шта!

ЗАМЕНИК

Сезона је годишњих одмора. Свако негде жури. Неко тамо, а неко овамо. Чини ми се, увек више тамо. Неко се брчка, "неко нешто мути", а неко се и на сунцу жари. Оном морском или адском, а њих онако из моде зову "Адације". Ја – нигде...

Директор ми, у ходу, као свакој споредној личности у ланцу субординације, рече: "Ти остани, па ћеш касније!" Тон наредбодавни, шале нема. Ја испред њега, мали, обични створ, он, телесина, ко зна све чиме напуњена, свој невидљиви ауторитет истреса само на нас "мале". Гледам га испод шешира, испод кога вири прамичак заостале косе, толико да не жуља. Остатак сам изгубио већ поодавно, не знам ни сам када, али биће баш под притиском оваквих као што је он.

– Ти ћеш ме замењивати (настави промуклим баритоном), за време мог одмора, али води рачуна како ме замењујеш!? Посебно води рачуна о томе: да ли радници доручкују и да ли после јела бришу уста. То је важно да их научимо реду и култури, – рече ми директор помало поверљиво и одјури својим мерcedesом.

Ни слутио нисам да на мене пазе... Јест, богами, баш тако. И то му је ваљда по неким "правилима рада". Своју дужност обављао сам како сам најбоље знао и умео. А знао сам, јер ми није било први пут. Често је директор некуда одлазио, а мени остављао овако "важне и поверљиве задатке". Но, све се одвијало онако, како је било могуће: радници нису одлазили на доручак, па нису ни имали потребе да бришу уста. Ни ја нисам одлазио на доручак, јер нисам имао пара. О брисању уста најмање сам размишљао...

Плату не примамо већ трећи месец, а до шверца се тешко долази. И за то је потребна веза. Али и мате-

ријална база, бар за почетак. Моја база била је врло оскудна, чак и у интимнијем делу тоалета.

Прошло је месец дана, а можда и нешто више. Директор стиже са одмора. На први поглед, сви се као радујемо, а у себи мислимо: "Ма ко му ј... матер". Не мислимо ми на директора и његов провод, него на плату. Код куће ће чељад уши да нам одгризу.

Пошто се са свима поздравио, онако црн као да је из чабра изашао и задригао као да се само месиштем хранио, окрете се мени, уђе ми погледом под кожу, чак и мало дубље, па ће службено:

– Шта има ново?

– Ништа, ништа! – велим (згрчен још пре одговора), – све је по старом. Радници нису примали плате, нису ништа скоро ни јели, па наравно нису ни уста брисали. – Стрељам оком у њега, не бих ли проценио своју следећу стратегију...

– Знам, знам, све су ми већ реферисали!

Био сам мало изненађен, иако сам знао да има и тих који "неслужбено" воде рачуна о свему. Беше ми ипак драго, јер видим, води неко рачуна и о мени. Тај непознати, невидљиви "кућни шпијун" скинуо ми је камен са врата. Олакшао дијалог са претпостављеним. Па опет помислим: тешко је и таквима. Није лако бити "забадало у сваку чорбу", "љигавац", "шпијун", како их већ све не зову. Али без тога се никада није могло. То му је у "систему уграђено". То је нешто без чега се не може, исто као јело, само много слађе, основа за напредак, а нарочито за радничку контролу. Без тога "као да цвеће ниси ни заливао" или свећу палио за напредак у колективу. Као "хлеб наш насушни". Амин.

ПРИЈАТЕЉ

Пре неки дан, у касну ноћ неко закуца на врата. Није ми се отварало у то доба ноћи. Ипак, скупих своју урођену храброст, узех пиштољ, пређох оних пар корака до врата на прстима, па отшкринух... Толико да би једва миш могао да прође. Иако фигуру испред себе видим спљоштено, препознајем... Мој пријатељ из унутрашњости, кога нисам видео још из студентских дана. Пиштољ спустим на витрину, прогутам пљувачку, узмем ваздух, па изузим:

– Ооо, кога ја то видим! Е, кад бих ти рекао да сам те управо уснио, не би ми веровао.

Пријатељ ме гледа, види да булазним, али сигурно мисли: ноћ је, човек се пробудио из сна. А и нема куд у ово доба, па нека и прогута неку глупост. Нисмо имали много времена за разговор, јер је ноћ грабила ка зори, а ја рано устајем за посао. Само му онако, успут рекох:

– Све ти је у фрижидеру. Понашај се као код своје куће. Гледаћу да с посла клиснем раније.

Могао је да се понаша као код своје куће, јер је остао сам, а што се тиче фрижидера, нисам био сигуран да ли у њему има штогод. И таман што дремнусмо, zazвони сат. Четири сата. Посакасмо обојица. Помислим да је неко на вратима, па се сетим: погрешно сам навио сат. Пријатељ, очито немирне савести, узвикну:

– Ако је полиција, не отварај! Можда мене траже!

– Не брини, – кажем, – а љуљам се као пијан. – Да се не сетих да је у питању грешка у навијању сата, пао бих у несвест. Поново легнемо. Претумбам по мислима, а затим наставимо да тестеришемо дрва која смо већ начели.

На послу ми ништа није ишло од руке. Малерозан дан. Једва сам чекао да побегнем кући. Негде око

тринаест часова, одлучих се, па куд пукло да пукло. Рачунам, директор је већ сигурно измаглио. Има и он своје пријатеље и пријатељице за које му недостаје време. Данас је постала мода рећи "време је најскупље". Том тезом највише се служе џабалебароши... Но да гледам ја своја посла! Узмем торбу, ставим шешир и правац капија. Кад, на капији директор. Враћа се однекуд. Гледа као да је ухватио зеца у купусу, па онако надмено зауји:

– Где ћеш? Да није мало рано?

– Нигде, – процвилим снисходљиво. – Изашао да видим "оће ли киша".

Он изнад мене висок као бандера, тако ми се чини, а смех му тврд као камен.

– Ма каква киша, видиш да се од врућине не може опстати.

Враћам се у канцеларију као попишан. Директор остаде на вратима и гледа за мном. Као победник на бојном пољу.

Кад сам напокон дошао кући, предложим пријатељу да скокнемо до града, да се мало прошетамо. Он то једва дочека.

– Хајдемо до зоолошког врта, – рекох, знајући из искуства да је то најјефтиније извођење, а после тог умора, свако друго место сем кревета, не долази у обзир. Пријатељ се упеца на мој предлог. Тамо где он живи, таквог врта нема, а кад је последњи пут био... Е, то ни он не би могао да се сети. Не знајући какав разговор да заподенем, велим: "Добро је што ниси понео банане, појели би их мајмуни."

– Какве банане, какви мајмуни, – избечи се пријатељ. – Да сам их купио, ваљда бисмо их нас двојица појели, а не ови мајмуни!

Гледам пријатеља, а наум ми паде прича о Цига-

нима који су делили питу коју нису ни имали. Био ми смешан, али се уздржах и од смеха и од других коментара. После се прошетасмо Калемегданом, па онда пут Славије. Код "Лондона", предложих му да трамвајем идемо до Новог Београда. Баш сам се добро уморио. Њему ништа. Наиђе седмица. Једва се угурасмо. Дочека нас службено лице кондуктера:

– Молим карте!

Карту немам, па претурам дубоко по џеповима, не бих ли открио неки динар за карту. Једва некако истресох три динара. Више немам. Пријатељ ни динара, ћути и гледа у мене. Узмем једну карту. За другу нисам имао. Кондуктер види да смо заједно. И даље чека... Тајац... Одједном ми сине идеја: исцепам карту на пола и гурнем пријатељу једну половину у руке, другу половину задржим. Пријатељ занемео. Кондуктер разрогачио очи. Да му је неко опалио шамар не би се овако осећао.

– Да сам којим случајем умро, ово данас не бих видео. – Прекрсти се два пута и стаде мало даље од нас. Гледам ја у њега, а он у мене. Вероватно мисли да сам луд. Можда и јесам, али ово је била моја сламчица за спас.

Кад дођосмо до Сава Центра, предложих пријатељу да пређемо у трамвај испред нас. Он пристаде. Пожурисмо, али трамвај већ крену. Више није било времена да се вратимо у исти. И он је кренуо. Остасмо напољу, а кишица поче да ромиња. То ваљда разбистри пријатеља, па ми рече:

– Шта ово би?

– Ништа, изгледа да нам је лоше кренуло. Али, не мари, убрзо стижемо.

Тако је и било. Следећи трамвај дође брзо, те стигосмо кући.

– Како ти је било, – питам пријатеља, а избегавам његов поглед.

– Одлично, – каже, па настави:

– Добро се ти сналазиш у овом велеграду. Мени изгледа као лавиринт. Ја бих се изгубио још у зоолошком врту. Не бих знао да изађем.

– Не брини, – рекох. – Они би те на време пронашли и избацили. Ниси ти за њих. Ниси њихово друштво. И они бирају кога ће задржати, – изручих сав свој гнев на саркастичан начин.

– Вероватно, вероватно, збуњено је муцао мој пријатељ.

Претпостављам да је мој пријатељ пронашао новог пријатеља, или обилази Београд. Кад сам дошао са посла није био у стану, а није више ни долазио.

ГЛАВА У ПЕСКУ

епиграми

ЗЛАТНА ЗРНА У ПУСТИЊСКОМ ПЕСКУ

Рецензија збирке епиграма

ГЛАВА У ПЕСКУ Митра Митровића

Збирка епиграма ГЛАВА У ПЕСКУ Митра Митровића је његова пета сатирична књига. Претходне четири су запажене збирке афоризама: *Глава у чорби*, *Чорба у глави*, *Глава на пању* и *Краљевина кликера* (афоризми за децу). Ако имамо на уму и Митровићевих тринаест збирки лирске поезије, махом за децу, можемо слободно рећи да је пред нама писац са знатним и занимљивим опусом. Да не знамо да је сва та дела створио исти умственик, помислили бисмо да потичу од два врло различита аутора. И доиста, Митар Митровић као да има две душе. Лирска, прожета тананим осећањима и топлим колоритом, окренута је деци, озарена њиховим жагором и ведрином. Насупрот томе, у књигама за одрасле Митровић је жесток сатиричар – једак, циничан, црнохуморан...

Четири Митровићеве сатиричне књиге имају у називу симболичну и симптоматичну реч ГЛАВА. Једначина васколиког света своди се, по Митровићу, на једначину главе. Глава је чвор света, спиритус мовенс, Архимедова тачка ослонца.

Док су називи збирки афоризама варирали синтагме из нашег невеселог фолклора, ГЛАВА У ПЕСКУ је глобална метафора, светска капа на нашој глави. Метафора "Глава у песку" је ванредно нађена, боље рећи примењена метафора за наш однос према свету, та слика је више од метафоре, она се у нашем случају од фигуре претвара у илустрацију! Ми нисмо као ној, ми смо нојеви у људском обличју! Суочени са опасношћу опстанка, као једини пут спасења!

Епиграм је од памтивека био конкретна прича у стиху, најпре као надгробни натпис – био је, дакле, претеча епитафа, да би се током векова постепено трансформисао у стиховане записе све шире и све

ведрије садржине, приближивши се стихованој анегдоти. Зашто је ова литерална форма у стиху? У почетку у функцији епитафа, била је у знаку патоса како би изразила снажна осећања и трагику покојникових рођака. Пошто се у стара времена није знало за поезију у прози, патос се могао исказати једино кроз облик стиха.

Митровићеви епиграми, превасходно у знаку сатире, имају своје уже и шире адресате и по томе се уклапају у традицију епиграмике, али често, намерно и умесно, веома проширују значењску топографију, сежући до националних и чак глобалних орјентира.

Тежећи уопштавању епиграма, ширећи њихово значење до најдаљих кругова видика, Митровић обавља афоризацију епиграма. Многи његови епиграми су заправо стиховани афоризми. Проширивши тако видик до глобалних размера, Митровић је исписао обиље епиграма о свим темама и дилемама који нас заокружују данас, жигошући својим бритким описима и опсервацијама све оно и све оне који ометају, или чак спречавају (није мало ни таквих), да будемо један род (генс уна сумус?!).

У широком значењском пољу од наоко пукe констатације ("Где се дижу куке и мотике, дижи руке од те политике!"), до циничне оцене протагониста лоше политике ("Само кад умру неки људи, постану блиски родној груди."), од лежерног суочења са красном нам нарави ("Када је све потаман, волимо се сви, а кад треба помоћи, помози му ти!") до запитаности о људском лику уопштс – епиграм *Мајмунче пред огледалом* гласи: "Спопаде га страшна дрека, много личи на човека!".

Збирка епиграма ГЛАВА У ПЕСКУ Митра Митровића пружа нам двоструко задовољство – уживање у једној од најстаријих књижевних форми и моралну катарзу, помоћ да се усправимо и главу из песка окренемо ка звездама, ка чистоти мисли и делања.

Професор Витомир Теофиловић, књижевник

Митар Митровић "ГЛАВА У ПЕСКУ"

Потврдивши се у више књижевних жанрова Митар Митровић јасно показује да је прошло време "специјализације". Везивање за једну врсту исказа настаје у неку руку анахроно, јер је духу иманентно да увек тражи друкчије изражајне позиције и стремљења. Тако се, ево, аутор ове књиге окренуо епиграму као врсти књижевног израза. Епиграм трага за супстанцом, појмовног и значењског одређења. Значи да је подложен редукацији и симултанизацији духовног праска. У једном даху, каже се једна животна истина. А то је, признајмо, немали подвиг, тим пре што је код нас у скоро свим врстама израза, дескрипције доминирајући фактор, који мисао или идеју најчешће "развлачи" у празњишавост и монотонију.

Митровић је неуморан епиграмиста. И добар ткач на њеном разбоју. Његови епиграми нису виц-карошког типа. Он полаже много на духовну страну текста, боље рећи подтекста, чија се амплитуда креће од фино сачињеног парадокса до гротеске. Не само кад је реч о односу жене и мушкарца, него кад су у питању и друга питања животног калеидоскопа. Политика заузима средишно место у књизи. Она је схваћена као феномен који квари природу људи. Као таква изложена је иронијским атрибуцијама.

Сви су ови епиграми објављивани у разним листовима и часописима. С обзиром на њихову високу вредност, добро је да се обједине у једној књизи. Ако је до њиховог ранговања, можемо рећи да се налазе на високој вредносној скали.

На срећу то није само моје мишљење. И други критичари Митровићеву епиграмику сматрају врхунским досегом у тој сфери.

Београд, 8. јуна 1997. г.

академик Жарко Ђуровић,
књижевник

Ко је Србе
Завадио,
Лебац му се
Огадио!

БЕЗГЛАВО ВРЕМЕ

Луда кућа,
Црна листа,
Ноге тражи
Кишна глиста.

ФАРБАЊЕ

Ружичасте
Перспективе
Још су живе,
Ал' су сиве.

СА САСТАНКА

На састанку
Старо стање,
Увек исто
Блебетање,
Ко још слуша
Мудру главу,
Празна прича
Стиче славу.

КОМУНАЛИЈЕ

Ко редовно
Плаћа,
Остаје без
Гаћа.

САЗНАЊЕ

Да л' ће икад
Схватит он,
Да је давно
Пост'о слон?!

СВЕ ПРОЛАЗИ

Када будеш
Врло стар,
Минуће те
Она ствар,
Тада од те
Посластице,
Расту само
Зазубице.

МИРАН САН

Кад мирно заспиш
Све мирно сањај,
Ал' мафији се
И у сну склањај!

ЕВОЛУЦИЈА

Пас не бива човек
– Баш никако!
Од човека пас постаје
– Врло лако.

НАДАЊА

Чекајући
Нове газде
Прекопасмо
Старе бразде.

РАМПЕ

За слободу
Штампе,
Уклоните
Рампе!

ПОКОШЕНИ ИДЕАЛИ

За све ово
Да су знали,
Да л' би тако
Лако пали?!

НА КОНКУРСУ

Он проблеме
Тачно реши,
Све за тили час,
Комисија
Тихо шапну:
Тај није
За нас!

МАЈМУН ПРЕД
ОГЛЕДАЛОМ

Спопаде га
Страшна дрека,
Много личи
На човека.

КРАВЉА
ПИТАЛИЦА

Под пашњацима
Цела пространства,
А млеко стиже
Из иностранства.

РЕКЕТАШИ

Кад те сишу гњиде
Ко капљицу кокте,
У одбрану своју
Активирај нокте!

СРЕЋА

Многи су
Срећу,
Стрпали
У врећу.

ТРАЧ

Може се без
Мача,
А не може без
Трача.

КЊИГА

Књигу читам
Када имам хлеба,
А кад нема хлеба,
Књига ми не треба.

ПЕВАЧ

Правиш се да
Певаш,
Али само
Зеваш.

ПИТАЊЕ

Питала је
Разбигра:
Шта то беше,
Стварно, књига?

ПРОШЊА

Шешир без
Дна,
За срећу
Не зна.

ЛОВА

И дечји
Снови,
Сањају
О лови.

СТАНИ

Кад видиш да си
На губитку,
Не иди напред –
У нову битку!

ДЕМОКРАТИЈА

У скупштини
Усред мрака,
Надмећу се
Два лудака.

ПОЛИТИЧАРИ

Охладите им
Главе,
Да не
Поблесаве.

ВЕЛИЧАЊЕ

Откако је
Иза браве,
Почели су
Да га славе.

ЗАВРЗЛАМЕ

Може да буде,
Не мора да значи,
Али ће сигурно
Да вас закачи.

ЕКСТАЗА

На врхунцу
Лудила,
Свакоме се
Нудила.

ЕКОЛОГИЈА

Србија се
Сагињати неће,
Али мора
Да очисти смеће.

ПРВАЧИЋ

И принц
Из снова,
Научио
Слова.

ГАЗДА

Да би знали
Ко је газда,
Треба бити
Газда, вазда.

ПОЛИТИКАНТИ

Дошли су нам
Главе,
Они иза
Браве.

ЂАВОЛСКА ПОСЛА

Ко с ђаволом
Тикве сади,
Семенке ће
Сам да вади.

ПСТ...

Када дођу
Наши
И мрака се
Плаши.

ЗАНЕСЕЊАЦИ

Будале
Лове
Небеске
Снове.

ЕЛДОРАДО

Ех, мој
Јадо,
Кад ћеш стићи
У Елдорадо?

ТЕРАПИЈА

Боље је чешће
Најести се блитве,
Него стално
Читати молитве.

АЛАТ

Без
Алата
Не можеш
Бити тата.

СТРАСТ

И због
Страсти,
Почиње се
Красти.

БЛЕЈАЧИ

Сунце мање
Греје,
Оне који
Блеје.

КАРИЈЕРИСТА

Дипломице
О бандере,
Све прескачем
Баријере,
Стазом своје
Каријере.

ДИЛЕМЕ

Сад нам
И дилеме,
Стварају
Проблеме.

ЗРЕЛОСТ

Гласали,
Не гласали,
За пендрек сте
Стасали.

ПОРЕЗ

Порез на памет
Нико не плаћа,
Зато остају
Многи без гаћа.

РАДНИ САСТАНАК

Режи диша
Као псето,
На одлуке
Ставља вето.

ГОЛУБ МИРА

Голуб
Мира,
Памет им
Блокира.

ЛАФ

А био је
Прави лаф,
Док му није
Пуко гаф.

ПРОМЕНЕ

У програму
Иста тема:
Све се мења,
Сем система.

ИЗБОРИ

Сад ће
И бираче,
Почети
Да свлаче.

ЦВЕТАЊЕ

Због цвета
У коси,
Пола Босне
Проси.

ЧЕШКАЊА

Свака
Грешка,
По глави се
Чешка.

ПОСТМОДЕРНА

Мање пишки,
Више серни,
Бићеш ближи
Пост модерни.

МРТВО СЛОВО

Оставите
Сад на миру,
Мртво слово
На папиру.

БЕСМИСАО

Питамо се
Да ли ће неки људи,
Икада схватити
Колико су луди.

НЕПРАВДА

Неправда је
Као болест нека,
Пришуња се
И само те чека.

ОБЕЋАЊЕ

Човек који
Обећава
Не рађа се,
За бадава.

МОРАЛ

Због
Морала
Испаде
Будала.

ЛУДЕ КРАВЕ

Луде краве
Јесу за причу,
Из конзерви
Сад нам ричу.

ЛЕК

Биће за све
Лека
Ако се
Сачека.

ПРВА ЉУБАВ

Прва љубав
Нема цене...
Ал' после се
Због ње блене.

СИРОМАХ

Откако је
Сиш'о с ума,
Остао је
Без разума.

МУШКОСТ

Не губите
Моћ
Ни кад падне
Ноћ!

ЛАЖ

Кад језик све
Каже,
У наставку
Лаже.

ПОЛИТИКА

Кад се краве
Политиком баве,
Оно испод репа
Дође им до главе.

РОКАДА

Некада је предводио
Радничку класу...
А сада води
Краве да пасу.

ЋУТАЧИ

Људи који
Вреде,
Много не
Беседе.

РАМЕ

Неком треба
Раме за смејање,
А некоме, богме,
За блејање.

КРИЗА

Због кризе
У глави,
Човек
Поблесави.

СВЕ НА СВОЈЕ

Кључ
У браву,
А памет
У главу.

ПРОПАСТ

Чудо нас је
Спопало,
Све нам је
Пропало.

НАДМЕТАЊЕ

Неки се
Памећу
Исувише
Надмећу.

ПРАВНА ДРЖАВА

Политика је код нас
Изнад права,
Због тога народ
Боли глава.

РАЗУМЕВАЊЕ

Све би било
Музика,
Да је луђа
Публика.

СТАРОСТ

Све је тешко
Кад си стар,
А најтежа је
Она ствар.

НАДМУДРИВАЊЕ

Све је мање људи
Који нешто значе,
А све више магараца
Који се провлаче.

МАШТА

Дођите
У башту.
Да калите
Машту.

САОПШТЕЊА

Саопштава
Целом свету,
Усрао се
У кревету!

ВОЂА

Код овога
Вође,
Народ кости
Глође.
Зашто се
Намеће,
Кад га народ
Неће.

КАДАВЕР

Срце пуца
Као пруће,
Кад умиреш
У свануће.

ДИКТАТОР

Ко се њему
Супротстави,
Он га одмах
У цеп стави.

ДИЈЕТА

Некада смо
Царски јели –
И данас би
Кад би смели.

БУДНОСТ

Држите једни
Друге на оку,
Да бисте били
Увек у току.

СМЕЈАЛИЦЕ

Шарене
Лаже
Лаковерни
Траже.

ОТПОР

Вијуге вам
Пошашаве,
Кад вас своји
Забораве.

ПЕНЗИОНЕРСКА

Не може нам
Нико ништа,
Хранимо ее
Са ђубришта.

СНОВИ

Свако има
Свој сан:
Сан за ноћ
И сан за дан.

ПУТОКАЗИ

Себи праве
Пртине,
Политичке
Дртине.

УМНОСТ

Од неких су
И бештије
Паметније
И вештије.

ФИНАЛЕ

На крају
Баладе,
Брабоњци се
Ваде.

ГОВЕДО

Докле ћеш се
Човече
Понашати
Као говече?!

СКОРОЈЕВИЋИ

Мисле да су
Богови,
А никли им
Рогови.

КРИВАЦ

Млађарији
Крив је суд,
Маторцима
Крив је уд.

СТРАХ

Буре
У чаши,
Нико се
Не плаши.

НАДА

И шака
Јада
Бољитку се
Нада.

УМЕСТО ШТРАЈКА

Учим децу
Ока бистра,
Тражим плату
Од министра.

ПОСТ

Неки
Посте
И кад зову
Госте.

ИНТИМА

Тамне стране
Живота,
Покрива
Срамота.

СПРЕМНОСТ

Будите спремни
За брзи покрет
Спрема се
Преокрет.

КОШМАРИ

Од сна
До јаве,
Многи
Поблесаве.

ПАСУЉИЈАДА

И колос се
Заљуља,
Од преснога
Пасуља.

МАСОНИ

Зидају светом
Свемоћне ложе,
Зидни тапети
Наше су коже.

ПРЕТЊА

Сломићу ти
Ребра,
Рече зебри –
Зебра.

ОБРАЗ

Шта ће њему
Бонтон
Место лица
Има ђон.

ЗИДАРИ

Одраће нам
Кожу,
Кад седну
У ложу.

САВЕТ

И због
Срца,
Треба да се
Прца.

СЛЕПИЛО

Сви
Жмуре,
Кад некуда
Журе.

ПОКОРНОСТ

Кад се крчаг
Разбије
И глава се
Савије.

ПРЕСТИЖ

Кад се јави
Каријера,
Пада свака
Баријера.

ЛУДА

Док вас води
Луда,
Очекујте
Чуда.

КОНКУРЕНЦИЈА

Ко зна
Више,
Лоше му се
Пише.

ТАЈНА ВЕЗА

Има нека
Тајна веза,
Која стално
Неког зеза.

КОЊУШАРИ

На усијане
Главе,
Ставите
Оглаве.

ПРОСПЕРИТЕТ

Имаћеш све
Удобности,
Испуни норме
Подобности.

ТЕЗГЕ

Тезге
Преко гране,
Све се мање
Бране.

ЖИВОТ

Туђе нећемо!
Парола је борбе.
У повратку многим
Препуне су торбе.

ТАЈНА

Гобленчић
Од fine длаке,
По средини
Рез,
Зашто кријеш,
Госпођице,
Свој најлепши
Вез?

СИМПОЗИЈУМ

Играју нам
Хитро живци,
Неко рече
Сви смо кривци.
Нагађања
Ту су разна,
Све док сала
Не би празна.

ДУБОКИ САН

Савест спава
Кад се јава,
Иза брава
Закључава.

ВОЂА

Био нам је
Као патер,
Свима нам је
Јеб'о матер.

ЈАГЊЕЋЕ БРИГАДЕ

Докле да нас
Раде,
Јагњеће
Бригаде?!

САЊАР

Тражећи
Шансу,
Остаде
У трансу.

СТАВ

Сваки став
Биће прав
Ако ниси
Тврдоглав.

СУПЕР ГАД

Зна га по злу
Цео град,
Постао је
Супер гад.
Неоспорно
Стручан тип,
Да подметне
Другом клип.

ДИПЛОМЦИ

Очајни, без посла
С дипломом у цепу,
Срљамо лагано
У будућност слепу.

СУДИЈА

Право на грешке
Имамо сви.
Ал' зашто си судија,
Увек Ти?!

КОМИТЕТ

За весели
Дечји свет,
Потребан је
Тротинет.
А за овај
Луди свет,
Потребан је
Комитет.

ТРИЦЕ И КУЧИНЕ

Размећу се
Као јуначине,
А задрхте
И од паучине.

ЗИМА У МАЈУ

Кад у мају
Зима љута,
Ухвати нас
Без капута,
Ко не жели
Да нај...
Нек огрне
Топло ћебе.

ЗАБУШАВАЊЕ

Спавање је
Лудост права,
Јер тад живот
Забушава.

СПАСОВДАН

Драг је нама сваки дан,
А најдражи Спасовдан.
Спасовданом називамо –
Дан кад плате ми примамо.

ЛОВА

Чему памет
Буди лован,
Макар био
Глуп ко ован.

ДЕВАЛВАЦИЈА

Дођавола
Овај живот псећи,
Полугладан
Режим такорећи!

ПЛАГИЈАТОРИ

Отимају
Изнебуха,
Крепке мисли
Туђег духа.

ХРАБРОСТ

Кад те гњиде
Љубе,
Покажи им
Зубе!

КОРЕН СВЕТА

У глави се
Свест пробуди,
Кад стомаком
Глад загуди.

СТУДЕНТСКА

Одбаците
Своје умне тезе,
Дипломе се
Стичу преко везе.

СТРАШАН САН

Спопаде ме
У сну мука,
Сањао сам
Страшног вука.
Целога ме
Језа прође,
Сањао сам
Да ме глође.
За вука сам
Оброк мали,
Порези ме
Оглодали.

СЛУТЊА

Сваком мужу
Прикладна је смена...
Тражи ли смену
И твоја жена?

ВЕЛИКИ ОН

Велики је
Као Бог
Ал на челу
Носи рог.

БЛАГОВРЕМЕНО

Једна луда
Сто направи чуда.
Откачи се луде,
Да ти зло не буде.

ВОДЊИКАВА
ЛОГИКА

Ко у мозгу
Има много воде,
Мисли да му
Децу носе роде.

КАФАНСКО МЕЗЕ

Ваше су тезе
Кафанско мезе.
Закуску скратите
И цех платите.

СПЛЕТКЕ

Кућне
Сплетке,
Преврћу
И претке.

НАШЕ ОКУКЕ

Лимузине
Праве грешке,
Трпимири
Иду пешке.

ТУРИСТИЧКИ ОГЛАС

Ексклузивне
Нудим собе,
Екстра плаже
И конобе,
Нудим виле,
Дворце старе,
Али само
За доларе.
За домаћег
Малог госта,
Још штенара
Празна оста.

ДЕМАГОГ

Мисли да је
Пост'о Бог,
А шупаљ је
Као рог.

БАЈКА

Цео свет је
Твој –
Рече Ноју,
Ној.

ДВОСТРУКИ МОРАЛ

Некима је морал
Рафиниран блеф,
Па га често мењају
Када им је ђеф.

ЖЕЉЕ

И световно
Лице,
Ужели се
Пиззе.

ПАРАДОКС

Пуна тајни
Трагедија,
Најчешће је
Комедија.

ПРЕСТИЖ

Некад су скупа
Чували козе,
Другарски, присно
Без нервозе.
Сад свако живи
У својој вили,
Чобанске дане
Заборавили.
Чак им и престиж
Другарство мути,
Постали су
Ривали љути.

СИЛЕЦИЈА

Другима је лављом снагом
Преламао ребра,
Сад мирује за решетком
Ко пругаста зебра.

ИНФОРМБИРО

Четрдесет осма
Је дотакла
У само дно
Каменог пакла.

ПОВОДАЦ

Лепо је имати
Баку и деку
Да вам пазе
Куче,
Јер живот није оно
Што бејаше јуче.
Данас је куче
И маза и луче,
Шта на то каже
Бакино унуче?!

ЊУШКАЛА

Велика
Њушкала,
Добро су се
Ушушкала.

НЕ БЛЕНИ

На политичкој
Сцени
Не шени,
И не блени!

ЗАХВАЛНОСТ

Кад удари
Син на оца,
Пуца глава
Као боца.

СУДБИНА

Зла коб
Судбине
Одвуче нас
У дубине.

ВЕЛИКИ ТЕРЕТ

Од рођења
Па до смрти,
Понеко нас
Стално трти.

ИРИТИРАЊЕ

Како наћи
Мира,
Кад вас свако
Иритира?!

СРЕЋА

И срећа је
Слепа,
Ако није
Лепа.

ПОВРАТАК

Будућност се
Враћа,
Често пуних
Гаћа.

СТРУК

За даме је
Витак струк,
Исто што за
Стрелу лук.

ЋАКУЛАЊЕ

Празне
Приче
На блејање
Личе.

ТАШТА

Кад је нешто
Љута ташта,
Учиниће
Мислиш свашта.
Тада брунда,
Грди, дува,
Али ипак
Ручак скува.
А и после
По обеду
Опет све
По истом реду...

ИСТИНА

Због злобе
И прљавштине,
Дуг је пут
До истине.

КРИЗА

Данас се због
Кризe,
Продају
Девизе.

СТАБИЛИЗАЦИЈА

Да л' би хтео
Зубар Љуба,
Извадит ми
Два - три зуба,
Јер откада
Једем мање,
Не служе ми
За жвакање.

РАЧУНАЊЕ

Кад саберете
Бабе и жабе,
Бабе вам дођу
Скоро цабе.

КАПРИЦ

Сад Амери
Мрзе Србе,
Што се чешу
Испод трбе.

ОЗОНСКА РУПА

Време
Страха и стреса,
Стиже
Из небеса.

ПРЕЛО

Једно вече
Неко рече,
На прелу се
Прасе пече.
Пожурисмо
Сви на прело,
Док не смажу
Прасе цело.
А стигосмо
Када гости,
Побацаше
Псима кости.

ОШИШАНОМ ЈЕЖУ

Може им се
Јер се множе,
Па и "Јежа",
Драги боже,
Ошишаше
Све до коже.
Још му оста,
Пета нога
Дар од Бога.
Ал' је чува,
Јер кад схвате,
Могу и њу
Да му скрате.

МУК

Сви мудро
Ћуте,
Кад нешто
Замуте.

КЛЕТВА

Свуд си Србе
Завадио,
Лебац ти се
Огадио!

ИЗМЕЊЕНЕ УЛОГЕ

Равнодушно
Стару керу,
Препуштамо
Стрводеру.
Ал' замисли
Да си кера,
Па да имаш
Стрводера.

ПОРУКА

Ничија није
Горела до зоре,
Па неће ни ваша
Друже директоре.

ПОЗИВИ

Њиве зову
Ратаре,
А никада
Гатаре.

ОПРОШТАЈ

Зло ће да се
Заборави,
Кад се разум
Опорави.

МАНИТАШИ

Ко ће да вам
Суди,
Кад сте тако
Луди.

КУЛТУРНО
СИРОМАШТВО

Рад уз
Машту,
Свео се
На башту.

ПАМЕТЊАКОВИЋИ

Данас
И аветан,
Мисли да је
Паметан.

ФЕБРУАРСКА ВАРКА

Кога зима изненади
Усред фебруара,
Мора да је по рођењу
Наивчина стара.

СЕБИЧЊАК

Лагано је
Старио,
Ал' се брзо
Кварио.

СЛАВА

Неки су због
Славе,
Остали без
Главе.

СМРКНУЋА

Луди народ
Има луђег вођу,
Биће луђе
Кад санкције прођу.

ПРЕТЊА

Претњама је
Дош'о крај:
Скини гаће,
Ал' не дај.

ИЗБОР

Бирај
Мужа,
Али не
За пужа!

НАСИЉЕ

Ко је
Јачи,
Тај те
Свлачи.

СВАНУЋА

Луд је народ
А још луђе вође,
Биће свашта
Кад слобода дође.

ЛУЧОНОШЕ

Лучоноше
Знања,
Страдају због
Срања.

ЖИВОТ

Док је лека
Биће века,
Док је века
Биће звука,
Док је звука
Биће и лелека.

ЧАРНОЈЕВИЋИ

Српског рода
Многи синци,
Постали су
Палестинци.

ПРИНУДНИ
ДИЈЕТАЛАЦ

Не може му бити добро,
Кајмак му је други обро
Животари тако ћутке,
Доста му је и сурутке.

ТАБУ ТЕМЕ

Табу тема
Више нема.
Сад је време
За љубавне теме.

ВИНО

У вину је
Спас.
Пијте вино,
А не квас.

ПУТОКАЗ

Прст на
Чело,
Па у
Село.

РЕШЕЊЕ

Кад ти је брак
Препун жучи,
Разведи се
Или мучи!

НИКО КАО ОН

Ко бик гојан муче
Кад брке засуче.
Место брка с главе,
Засуци рукаве.

ДЕБЕЉАШИ

Мршав човек
И кроз иглу прође,
За дебеле
Градимо тунеле.

ЧЛАНАРИНЕ

Неких смо чланарина
Заиста сити.
Постале су веће,
Него кредити.

ЗАВИСТ

Лако могу
Злобне жене,
Завадити
Двије зене,
Па се често
Очи стиде,
Кад гледају,
А не виде.

НАРАВИ

Усијане
Главе,
Често
Поблесаве.

УЛАР

Када страсти
Господаре.
Жеље људе
Зауларе.

ТАЈНЕ

Тамне стране
Живота,
Сакрива
Срамота.

ФОТЕЉИЦА

Покрај тебе
Видим себе,
Обојици
Срце зебе.
Видим тебе
Како гледаш,
Да на моје
Место седаш.

ХАРИКИРИ

Инфлација
Стално расте,
И никако
Да се смири,
Умирићу
Празан стомак,
Кад извршим
Харикири.

ЛАЖИ

Лажу јесу бледе речи
Ништа више.
Такве речи
Гумица избрише.

ЧУДНОВАТО

Зашто се лудама
Многи чуде,
Кад и од њих има
Још веће луде.

ПОУКА

Ако си прек
Једини је лек,
Постани мек
Да преживиш век.

РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Шта ће жртви
Мртва слава,
Кад јој оде
Чак и глава.

ЛЕНЧУГА

Не треба му аспирин –
Не боли га глава,
Чак и када прими
Платицу бадава.

ПРИНУДНИ ОДМОР

Говорио
На улици,
А сад ћути
У самици.

СТВАРНО

Зашто празну
Сламу млатиш,
Увек кад код
Мене свратиш?
Зашто душу
Не разгалиш,
И ту сламу
Не запалиш?!

НИЈЕ ПЕДАГОШКИ,
АЛИ ...

Кад осетиш
Да те неко,
Без разлога
Кињи, мучи –
Сачекај га
Иза ћошка,
Па га мотком
Опаучи.

НАША СВАДБА

Кад се жени пијан даса,
Испразни се кућна каса.
После свадбе пуца брука.
Отпацима себе кљука.

СУДБИНЕ

Точак историје
Стално се котрља,
И лажни великан
Под њим је мрља.

ВЕЧИТА ЕВА

Љубавнику бива
Изузетна срећа.
Али своме мужу
Поцепана врећа.

ЧЕКИЋАЊЕ

Сваког дана по темену
Чекићају нове цене,
Мисле да су потрошачи
Од гранита тврде стене.

ИСТО

За генија
И дебила,
Свака власт је
Мрачна сила.

ПРЕЗЕРВАТИВ

Радозналац превејани
Шумичастог хлада,
Неуморно, врло вешто,
Свуда нос забада.

ФОТЕЉАШИ

У фотеље хитро селе
Неке баце неуспеле.
Неуспешни док владају,
Вредни увек настрадају.

ПОЗИЦИЈА

Позицију има
Ко гранитна стена,
И икону ставља
Испод свог имена.

СТРИПТИЗЕТА

Постала је
Секси зверка,
Откако је
Стриптизерка.
Што да крије
Своје дражи,
Голишавост
Свуд се тражи.

УПОЗОРЕЊЕ

Не пишај уз ветар
– Ниси моћан створ.
На крају ћеш бити
Смрдљив као твор.

ДРХТУЉА

Дању љупка
Ко пурица,
Ноћу страсна
Дрхтуљица.

БЕСПАРИЦА

Кад у цепу
Немам пара,
Досада ми
Проблем ствара.
Беспарица
Душу рије,
Наслућујеш
Како ми је.

ОПОМЕНА

Не скрећите
С пута,
Да вас мрак
Не прогута.

ЕГОИСТА

Себичан је
И превише.
И кад прдне
Сам мирише.

БРЕМЕ

Притисло га
Лоше време,
Постао му
Живот бреме.
Ал' живот не стење
Већ уз инат пева
И бремену
Одолева.

СВАШТАР

Играо је дублера,
Замењивао суфлера,
Изиграв'о глумца,
А стиго до јунца.

СМРТ

Да л' нас
Вреба.
Смрт
Са неба?

ДРУЖЕ ТИТО

Друже Тито
Љубичице плава,
Цео свет нас
Данас зајебава.

СНАЛАЖЕЊЕ

Откада нас притиснуше
Санкције – блокаде,
Свако од државе
Понешто украде.

ОПРЕЗНОСТ

Откачи се
Лепе жене,
Кад у тебе
Стално блене.
Јер лепота
Зна да вара,
Мисли да си
Препун пара.

ПОДСТРЕК

На рачун
Блокаде,
Све се више
Краде.

ПРЕПОРУКА

Кад новчане
Дођу кризе,
Мази бабе
За девизе,
А девизе
Зарађене.
Трошкари на
Младе жене.

КРИМИНАЛАЦ

По злом
Гласу,
Познаћеш
Тог дасу.

НЕСЛОГЕ

Где не тече
Мед и млеко,
Ту је и бог
Збогом рек'о.

СУЛУДА ВРЕМЕНА

Место да се удајете
За Илиће и Дучиће –
Ви по парковима
Шетате кучиће.

ИЗЛАЗ

Кад постанете изгубљени
На свакој страни,
Слободно се обесите
На шљивовој грани.

ЛАЖНЕ БАБИЦЕ

Докле ће породе
Обављати роде?
Без дипломе, цабице,
Постале су бабице.

ЗАДУЖБИНЕ

Хвала
Друговима,
Задужише нас
Дуговима.

ЈУГОЛУДА

Сваког дана
Цене расту,
Да преживиш
Чиниш чуда,
Слеп се правиш
Само ћутиш,
Јер си пост'о
Срболуда.

ОРАТОР

Радник беше
Као лења буба,
А оратор
Ко циганска труба.

ОБМАНА

Кад те срећа
Обилази,
Ципелом јој
Главу згази.

ЛУДНИЦА

Свашта је
Могуће,
Кад имате лудницу
Усред куће.

ПОЗИВ

Из ноћи
У ноћ
Неко виче:
Упомоћ!

ДИЛЕМЕ

У животу
Исто ти је стање,
Знао више,
Или знао мање.
Решићеш се
Животних проблема,
Оног трена
Кад те више нема.

КОМИТЕЈИ

Комитеји,
Комитеји,
Ми смо тамо
Где се блеји.

КУЋНИ ПРИЈАТЕЉ

Ко месечар
Непогрешно
Понавља маршруту,
Опишава комшиницу
Кад је муж
На путу.

БЕЗОБРАЗНИ ДЕДА МРАЗ

Док се мрзне
Бела стаза,
Гледам голог
Деда Мраза,
Згурио се
Штапом лупка,
Дар му виси
Испод пупка.

ДАНГУБА

Нека другом
Сунце сине,
Он се држи
Хладовине.

МУТИВОДЕ

Све слободне
Мутиводе,
Ослободи
Од слободе.

РЂА

И плаву
Крв,
Нагризао је
Црв.

МРТВО ПУВАЛО

Због великог
Страха,
Остао
Без даха.

МУШКАРЧИНА

Док си млад
Немој цабе
Да милујеш
Дрчне бабе.
Оних ствари
Кад се лате,
Бакутанке
Нека плате.

ЛУДЕ

И стазе судбине
Лудама се чуде,
Што су за живота
Луде само – луде.

НАРОДНА ШКОЛА

Таксом искуство
Нико не плаћа,
Али остају
Многи без гаћа.

АНГАЖМАН

Ангажујте
Пиромане
Од пожара,
Да вас бране!

БЕСМРТНИЦИ

Карту за небо
Имамо сви,
Ал' ипак крени
Прво Ти!

ДРЕМЕЖ

Што ће нови прописи
И пакети мера,
На дремљиви Месец
Залајала кера.

НАПРЕДОВАЊЕ

Ко слабије
Чује,
Брже
Напредује.

СИСАРА

Низ груди јој
Бујне висе,
Набубреле
Беле сисе.
Још би била
Више љупка,
Да не висе
Баш до пупка.

РАВНОПРАВНОСТ

И мушке
Гаће,
Треба да су
Краће.

ЗАГОРЕЛА

Покажи ми,
Господине,
Што ти виси
Низ бутине.

ОПОМЕНА

Не дозволи
Да те живот мази –
Пркоси му
Остаћеш у снази.

НАТАЛИТЕТ

Како да нас
Буде више,
Кад нас
Свака "шуша" брише.

СУДАР

Док јој висе
Беле сисе,
Хајде, лафе,
Испри се!

ЈАСТРЕБОВИ

Ко ће змије
Сад да лови,
Кад одлете
"Јастребови?"

СМЕЋЕ

Свака нечист,
Свако смеће,
Као отпад
Од нас креће,
Кад средину
Загадимо,
Постаћемо
И ми смеће.

КАРИЈЕРИСТ

Поста птица
Грабљивица,
Гнездо му је
Фотелица.

ЗЕЛЕНАШ

И шушањ му
Срце стреса,
Ал' је тврди
Сецикеса.

НЕСТАШИЦЕ

Биће
Млека,
Кад пресуши
Река.

САВЕТ

Не дирај лава
Док спава,
Да ти не одлети
Усијана глава!

ПЕСНИК

Што је за врат
Златни ланчић
За песму је
Мика Антић.

ПРИВИД

У животу обично
Волимо се сви,
А кад треба помоћи
– Помози му ти!

РАЗБИБРИГА

Удри бригу
На веселје,
Ал' поштеди
Пријатеље.

КРВОЖДЕРИ

Неки ратни
Профитери,
Постали су
Крвождери.

РАДНА ТЕРАПИЈА

Кад ти елан
Смрви фјака,
Седни на врх
Мравињака.

СИЛА

Глас
Разума,
Јачи је
Од куршума.

РОТИРАНИ ДРУГ

Положај му
Добар беше,
Док је мого
Да се чеше.

БЕЗАКОЊЕ

Жртвама се
Рат не мери –
Тврде ратни
Профитери.

ДОКТОРОВА
ПЕРЕСТРОЈКА

Над женама врши
"Секси - перестројку",
Прво пита леву,
Затим десну дојку.

СВАШТА

Свашта машта
Инсценира,
Када морал
Девалвира.

АГОНИЈА

Напетост
Попусти,
Кад се душа
Испусти.

ШЕСТОПРСТАШ

Шести прст му
Краси руке –
Живи добро,
Без по муке.

МОКРИ БРАТ

Пријатељу,
Капљице се клони,
Мокром брату
С гробља звоно звони.

ТВРДОГЛАВЦИ

Мозак вам
Не вреди,
Кад оружје
Победи.

ФИСКУЛТУРА

Кад се гаће
С пупка сјуре,
Бедра траже
Фискултуре.

СУПЕР ЛЕК

Сачуваћеш
Тур од сиде –
Седни на врх
Пирамиде!

РАСКОРАК

Ура, ура, ура,
Живео нам рад,
А графикон рада
Показује пад.

СКУПОЋА

Треба нам новаца
Бар пола вреће,
Да бисмо купили
Канту за смеће.

СИРОТИЊА

Са мало пара,
А много глади,
Држава се
Лоше гради.

НАЕЛЕКТРИСАНЕ
ПСОВКЕ

Чак облаци
Кишносни чују
Наше псовке,
Кад плаћамо струју.

ПРОЦЕНА

Средња
Класа
Остала без
Гласа.

ГЛАД

Кад стомак
Закврчи,
И душа
Зацврчи.

ЗОРТ

Кад дође
До суза,
Спашава се
Гуза.

КЛИМАКС

У младости
Био мамац,
Сад је секси
Дијеталац.

СТАРАЦ

Све је некад
Ко крушке обаро,
Сад је пушка,
Ал' за гвожђе старо.

ПЕВАЉКА

У мерци се
Еlegantно воза,
У микрофон
Мекеће ко коза.

ЕПИЛОГ

Уз помоћ
Лудака,
Стигосмо
До мрака.

ПИЈАНДУРИЦЕ

Склањај флашу
Лозе,
Напиће се
Козе!

ПОЛИТИЧКИ
ОВНОВИ

Због
Идеје,
Цео живот
Блеје.

КРПЕЖ

Ћути
И трпи,
После дупе
Крпи.

ПСИ

Пси
Рата,
Кољу и свог
Брата.

ПЕСМА

На куково
Лето,
Запеваће
Псето.

ЉУТЊА

Кад се жена
Наљути,
Сва се кућа
Замути.

НОВИНЕ

Данас новине
Нико не чита,
Шта да чита –
Кад га боли кита!

КРЕДИТ

Од кад јој се гуза
Уместо главе пита
Сада добро живи
И без кредита.

ЛАЖОВ

Он лаже и онда
Кад вас у очи гледа,
Лаже јер је лажов,
А не ради реда.

ГЛАД

Кад је човек
Гладан,
Живот му је
Јадан.

МЕТАМОРФОЗА

Иако си
Данас газда,
Нећеш бити
Вазда.

РЕНТИЈЕРИ

Откако се
Политици одали,
За мале паре
Земљу би продали.

БОГАТАШИ

Неке
Газде,
На рат
Базде.

ОДМОР

Пустите мужа
Да се одмори,
Када се ноћу
Од посла умори.

СТАРЕ СЛАВЕ

На стазама
Старе славе,
Најжешће се
Губе главе.

СТИД

Задњица је
Одпозади,
Да не види
Шта се ради.

АВЕТИЊА

Добром човеку
Уста сметају,
Кад му мисли
Процветају.

КИЛАВЦИ

Где је много
Бабица,
Килава су
Дечица.

ЗАМЕНЕ

Бој је био
Срце у јунака,
Сад бој бије
Срце у лудака.

ЧАСТ

И људи
Од части,
Топе се
У масти.

РЕАКЦИЈА

Кад вас политика
Почне да жуља,
Наједите се
Поснога пасуља.

РЕАЛНОСТ

Кад вам снови
Постану стварност,
Постигли сте
Животну реалност.

ЂАВО

На крају
Живота,
Дође ђаво
Па нас смота.

КОЛО

Да се неке
Муке ослободим,
Играм, певам,
Па и коло водим.

ПРВИ СЕКС

Адам је погрешно:
Почео је шеву,
Уместо јабуке,
Поје(-)о је Еву.

ДЕТЕ

Није лако
Сваком клињи,
Кад му отац
Подетињи.

ТАЛЕНАТ

Да сам им'о
За лоповлук дара,
Ко плеве бих
Данас им'о пара.

ШЕВА

Шта доносе шеве –
Пита Дејан Цецу?
– Шеве доносе
Девизе и децу.

ПРКОС

И коњи се
Љуте,
Кад им воду
Муте.

ИШЧЕКИВАЊА

Добро дође
Лов на шеве
Биће пара
Као плевe.

ДУБЉЕЊЕ

Ко на глави
Дуби
Често се
Изгуби.

ПОБУНЕ

С правом се буне
Дебелокошци,
– Што људи нису
Четвороношци.

ХАЈКА

Политика је
Као проститутка,
Прогања те
Од ћошка до кутка.

ПРИЈАТЕЉСКО
ЋАСКАЊЕ

Рече пчела труту:
Убио те лед,
Што ме не помазиш,
Но ми крадеш мед!

Путовање са самим собом Митра Митровића

Књига изабраних прича и епиграма Митра Митровића ПУТОВАЊЕ СА САМИМ СОБОМ, као четврта у низу његових изабраних дела, представља нам овог врсног сатиричара у најбољем светлу. Тек сакупљене и уоквирене у једну књигу, његове нај-успешније сатиричне приче и хумореске, раније објављиване у књигама, али и новинама и књижевној периодици, дају нам праву слику о богатом опусу овог књижевника.

Зналачки подељене у заокружене целине, као што је то, већ, приметио рецензент Јово Кнежевић, на почетку ове књиге, приче нам, иако тематско-мотивски различите, нуде заокружену, целокупну слику прозног стваралаштва овог врсног сатиричара. У широком дијапазону, од одличних сатира са вишеслојном причом и богатом фабулом, до цртица и крокија из савременог живота, провлачи се препознатљива нит Митровићевог приповедања.

Зналачки уочава све неправилности и негативности човековог бивства и природе, што је одлика великих сатиричара, и попут стршљена снажно убада на право место. Нагони нас, да се заједно с њим, и сами упитамо зашто је Плаут, још давно, уочио да "човек је човеку вук". Нагони нас да и сами у себи, и својој околини, уочавамо те мане. И да, понекад, путујемо са самим собом, у том преиспитивању.

Корумпирани политичари, надобудне и свадљиве госпође, грамзиви и зли властодршци (Совуљага и Кукавац), бескруполозни руководиоци у предузећу, склони мобингу, неприлагођени новодошли становници солитера (који би да и даље гаје краве и кокошке како би осетили звук и мирис родног краја),

колеге из предузећа – шпијуни и љигавци, и многи други нашли су своје место у реду за сатиричне пацке.

Али, поред опорог, горког, сатиричног језика, као и бритког хумора у успелим хуморескама, наилазимо и на дубоко промишљање о смислу бивства, али и топле људске приче и судбине, што је, пре свега, одлика једног другог Митра, песника лиричара, који ни овде није могао побећи од себе.

У трећем делу књиге, изабраним епиграмима, такође налазимо горе наведене особине, неопходне за добар епиграм, али и врцав, здрав, људски хумор. Кратки, бритки, сажети, версификацијски савршени, то је оно што даје снагу његовим епиграмима да се дубоко урежу у нас, и да по затварању корица ове књиге многи од њих остану у памћењу.

Верујем да је ова књига на најбољи начин заокружила избор из богатог књижевног дела Митра Митровића.

Васа Радовановић, књижевник

БИБЛИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Ђ

КЊИГЕ ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ:

БУДИЛНИЦИ: песме, Заједница књиж. клуб. Србије, Београд, 1983., рецензент Десимир Цветковић

ПРАМЕН СЕЋАЊА: песме, Заједн. књиж. клубова Србије, Београд, 1983., рецензент Света Добријевић

МАШТА ШЕТА ОКО СВЕТА: песме, ЗККС, Београд 1983., рец. Љ. Глигорић

ШКРИПЕ ЗУБИ ДАН МЕ КУНЕ: ЗККС, Београд 1984., рец. Вита Николић

УСКОЧИЛА ДЕЦА У ПЕСМЕ: песме, ЗККС, Београд 1985., рец. Драган Лукић

ДРЕМАЈУ ЛИ ВАЛИ МОРА: песме, ЗККС, Београд 1985., рецензент Добрица Ерић

ПЛАВА ТАЈНА: песме, ЗККС, Београд 1986., рец. Драгомир Брајковић

ПОЗИВ ЗВЕЗДАМА: песме, Универзитетска ријеч Никшић, 1987., Душан Говедарица, Жарко Ђуровић

ПЈЕСНИЧКА ЗООЧИТАНКА: песме, Универзитетска ријеч Никшић, 1992. рецензенти Душан Говедарица, Жарко Ђуровић

ПЕСНИЧКИ АЗБУКВАР: песме, "Зенит"–Београд 1995., рец. Жарко Ђуровић

СМЕХ ЈЕ ЗДРАВЉЕ: песме, "Књиготека" Београд, 1996., рец. Драгомир Ђулафић

КАД СЕ ДЕЦА СМЕЈУ: песме, "Књиготека" Београд 1996., рец. Миро Главуртић

ПЕСНИЧКИ АЗБУКВАР: песме, друго допуњено издање, "Књиготека" – Београд 1997., рец. Жарко Ђуровић и Драгомир Ђулафић

ПЕСНИЧКА ЗООЧИТАНКА: песме, друго допуњено издање, Нар. библ. "Вук Караџић" Београд, 1997., Жарко Ђуровић

МАШТА ШЕТА ОКО СВЕТА: песме, друго допуњено издање, Нар. библ. "Вук Караџић" Београд, 1998., Љ. Глигорић, М. Петровић

СВОЂЕЊЕ РАЧУНА: песме, Нар. библ. "Вук Караџић" Београд 1998., рец. Жарко Ђуровић и Томислав Милошевић

СУНЦЕ ЈУГА: песме, "Фото–Футура" Београд, 2000., рец. Жарко Ђуровић

ПРИНЦЕЗИЦА И ПРИНЦ: песме, самостално издање, Београд

2002., рец. Тома Милошевић
ЗЛАТНИ ЖАБАЦ: песме, "Књижевна заједница Југославије"
Београд, 2003., рец. Милорад Калезић и Томислав Милошевић
СРЕЋНА ПОРОДИЦА: песме, "Књижевна заједница Југо-славије"
Београд 2004., рец. Милорад Калезић, Томислав Милошевић и
Мирољуб Петровић

КЊИГЕ АФОРИЗАМА ЗА ОДРАСЛЕ:

ГЛАВА У ЧОРБИ, афоризми, ЗККС Београд 1990., рец. Вита
Теофиловић
ЧОРБА У ГЛАВИ, афоризми, ЗККС Београд, 1991., рец. Витомир
Теофиловић
ГЛАВА НА ПАЊУ, афоризми, Културно просветна заједница
Подгорица 1997., рец. Витомир Теофиловић
НЕ ДАЈ ГЛАВУ, афоризми, Нар. библ. "В. Караџић" Београд,
1998., реценз. Жарко Ђуровић и Томислав Милошевић
ПРСТ НА ЧЕЛО, афоризми, "Књижевна зај. Југославије, Београд
2003., рец. Жарко Ђуровић и Милорад Калезић
ГЛАВА У ХАОСУ, афоризми, "Књиж. зај. Југ. Београд, 2004.,
Томислав Милошевић и Миљивоје Јозић
ГЛАВА У ПОТРОШАЧКОЈ ТОРБИ, афоризми, Књиж. зај. Југос.
Београд 2005., рец. Жарко Ђуровић и Милорад Калезић

КЊИГЕ АФОРИЗАМА ЗА ДЕЦУ:

КРАЉЕВИНА КЛИКЕРА, афоризми, Нар. библ. "В. Караџић"
Београд, 1998., рецензент Жарко Ђуровић
ИЗ МАГАРЕЋЕ КЛУПЕ, афоризми, Нар. биб. "В. Караџић"
Београд, 1998., рец. Вита Теофиловић и Томислав Николић
ЂАО ЂАЦИ, афоризми, Н. Б. "В. Караџић" Београд, 1999., Саво
Мартиновић
МОЈА МАМА МОЖЕ СВЕ, афоризми, "Фото-Футура" Београд,
1999., рецен. Милорад Калезић
КИФЛИЦА ЈЕ БИЛА СЛАЂА, афоризми, "Фото-Футура"
Београд, 2000., рец. Радомир Мићуновић и Радован Калабић
ВЕЛИКИ ОДМОР, афоризми, "Фото-Футура" Београд, 2000., рец.
Владимир Батинић и Милорад Калезић
ЗДРАВ О ДЕЦО, афоризми, "Фото-Футура" Београд, 2000., рец.
Ратко Божовић
КИФЛИЦА ЈЕ БИЛА СЛАЂА, афоризми, "Фото-Футура"

Београд 2000., рец. Радомир Мићуновић
РАСТЕ ДЕТЕ ОД ГЛАВЕ ДО ПЕТЕ, афоризми, "Стручна
књига"–Београд, 2001., Бане Јовановић и Јован Булајић
МАЗНУО САМ ДЕДИ ЧОКОЛАДУ, афоризми, "Књиж. зај. Југ."
Бгд., рец. Ратко Божовић, Саво Греговић и Јован Булајић

ЕПИГРАМИ:

ГЛАВА У ПЕСКУ, епиграми, Н. Б. "Вук Караџић" Бгд. 1998., рец.
Жарко Ђуровић и Витомир Теофиловић

ПРИЧЕ:

ИЗА ЗАТВОРЕНИХ ВРАТА, приче, Н. Б. "Вук Караџић" Бгд.
1998., Владимир Јовићевић, Милољуб Петровић
СЕЋАЊА, приче, "ГМГ сервис" Београд, 2000., Милорад Калезић

ХУМОРЕСКЕ:

КУМА С БРАДОМ, хумореске, "Књиж. зај. Југ." Београд 2002.,
рецензенти Милорад Калезић и Стево Јовановић

ОБЈАВЉИВАО СВОЈЕ РАДОВЕ У:

БУКВАР, Завод за издавање уџбеника Београд, песме: АВИОН и
БУДИЛНИК
ЧИТАНКА за трећи разред, Зав. за изд. уџб. Београд, песма:
ЖДРАЛОВИ
БУКВАР, Зав. за изд. уџб., Реп. Српске, Бања Лука, песма: АВИОН
ЧИТАНКА за трећи разред, Зав. за из. уџб. Подгорица, песма:
МАТИ
ЛЕКТИРА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, ПОД-
ГОРИЦА, песме: БУЛКЕ, СВЕТИ СТЕФАН, ПИСМО, ДРЕМАЈУ
ЛИ ВАЛИ МОРА.

Песме, афоризми, приче и хумореске објављивани су у
многим листовима, часописима и антологијама: СТУ-
ДЕНТ–Београд, КЕКЕЦ–Београд, ПОЛИТИКА–Београд,
БОРБА–Београд, НОВОСТИ, ЕКСРРЕС, ДАНАС, СРПСКО
ОГЛЕДАЛО, све Београд, РЕВИЈА 92, ИЛУСТРОВАНА ПОЛИ-
ТИКА, ХУПЕР, ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, све Београд,
ГОРОЦВЕТ–Јагодина, ТИТОВ ПИОНИР, Подго-рица, ДАН,
ПОБЈЕДА–Подгорица, ПОБЕДА и ГРАД– Крушевац, КЊИЖЕВ-

НЕ НОВИНЕ–Београд, часопис СТВАРАЊЕ–Подгорица, часопис СВЕСКЕ–Панчево, часопис МОСТОВИ–Пљевља, часопис ЈЕДИНСТВО–Приштина, ЂУРЂЕВАК –Приштина, КУРИР-ЧЕК–Љубљана, СМИЉЕ И БОСИЉЕ–Загреб, ГАЛЕБ–Ријека, ОМЛАДИНСКИ ПО-КРЕТ–Титоград, ОШИШАНИ ЈЕЖ–Београд, НОСОРОГ– БАЊА ЛУКА, ЖУЧ–Даниловград, ПРИ-МОРСКЕ НОВИ-НЕ–Будва, БАРСКЕ НОВИНЕ–Бар, ПЉЕ-ВАЉСКЕ НОВИ-НЕ–Пљевља, БЈЕЛОПОЉСКЕ НОВИ-НЕ–Бијело Поље, ЦЕТИЊСКИ ЛИСТ–Цетиње, ВЕСЕЛА СВЕС-КА–Загреб, СТРШЉЕН–Софија, АЛГЕ МАЈНЕ ЦАЈТУНГ–Немачка, АНТОЛОГИЈА МУДРОСТИ–Москва, БЛИЦ–Београд, НЕ-ВЕН– Нови Сад, БАГДАЛА– Крушевац, као и другим лис-товима и часописима као ТИК-ТАК–Горњи Милановац, ЂКАРАВАН – Радио Београд и др.

ПРЕВОЂЕН је на: немачки, енглески, руски, италијански, румунс-ки, белоруски, шпански, украјински, бугарски и македонски језик.

ЗАСТУПЉЕН ЈЕ И У КЊИГАМА:

- Антологија српског афоризма, преведена на македонски језик. Васил Толевски – Скопље.
- Антологија српског афоризма, преведена на руски језик – Москва, 2003., Вита Теофиловић
- Антологија српског афоризма, преведена на немачки језик. Мило Дор 1996.
- Антологија песама о играчкама, Милутин Ђуричковић, Крушевац 2006.
- Антологија љубавне поезије за децу, Момир Секулић, Београд 1998.
- Антологија КК"Ђуро Салај "–Београд, од 1954–2005.
- Антологија боемске поезије "Дерета" 2003.
- Антологија црногорског афоризма, Подгорица 2006.
- Антологија афоризама за децу, М. Ђуричковић, Београд 2007.
- Антологија савременог сатиричног афоризма, Вита Теофи-ловић, Београд 2006.
- Антологија "Враг и шала" хумора и сатире, Вита Теофи-ловић, Бгд. 2000.
- Антологија српског песништва за децу, Слободан Станишић, Београд 2007.
- Антологија мудрости "Вече"– Москва, 2005.
- Антологија песама о мајци, Баника Бојић, Бгд. 1998.

-
- Антологија црногорског епиграма, Подгорица 2008.
 - Антологија-мала српске сатире, "Алма"-Бгд. 2007., Ђорђе Оташевић
 - Антологија српске сатире "Алма"-Бгд. 2007., Ђорђе Оташевић
 - Антологија љубавне поезије, Бгд. 1996., Воја Марјановић
 - Антологија патриотске поезије за децу, Нови Сад 2000., М. Секулић
 - Антологија поезије о мајци, Подгорица 2000., Момир Секулић
 - Антологија поезије о оцу, Подгорица 2001., Момир Секулић
 - Антологија брат у песмама, Андријевица 2004., Момир Секулић
 - Антологија духовитих песама за децу, Бгд.2003., Драгиша Јошић
 - Антологија српске поезије за децу, Бгд. 1995., Драган Лакићевић
 - Антологија кратке форме, Бгд. 1999., Марко Марковић
 - Антологија "Издвојене мисли", Алексинац 2002.
 - Антологија поезије за децу Нови Сад 2006., Перо Зубац
 - Антологија Црна Гора у пјесмама, Подгорица 2005., Момир Секулић
 - Антологија љубавне поезије за децу, Бгд. 2006., Слободан Станишић
 - Антологија сестра у пјесмама, Андријевица 2004., Момир Секулић
 - Антологија "Ко је ко у хумору и сатири" Бгд. 1998. Јеж, М. Вржина
 - Енциклопедија афоризама 1, "Алма" Бгд. 2007., Ђорђе Оташевић
 - Енциклопедија афоризама 2, "Алма" Бгд. 2004., Ђ. Оташевић
 - Енциклопедија афоризама 3, "Алма" Бгд. 2005., Ђ. Оташевић
 - Рудничка врела – зборник песама, Горњи Милановац 2006.
 - Гарави сокак – Међународни сусрет песника Инђија 2003.
 - Афоризми и афористичари 1, "Алма" Ђорђе Оташевић, Бгд.
 - Афоризми и афористичари 2
 - Афоризми и афористичари 3
 - Афоризми и афористичари 4
 - Афоризми и афористичари 5
 - Афоризми и афористичари 6
 - Афоризми и афористичари 7
 - Афоризми и афористичари 8
 - Афоризми и афористичари 9
 - Афоризми и афористичари 10
 - Књижевници у пјесмама, "Пегаз" Бијело Поље 2007., Момир Секулић
 - Сатирање агресије, "Војска", Бгд, 1999.

-
- Антологија–Памтологија поезије за децу, Подгорица 1998., Милош Радусиновић
 - Како су постали књижевници, Милорад Гончин "Књиготека" Бгд. 1997.
 - Гарави сокак, седамнаести међунар. сусрет песника, Инђија, 2006.
 - Врата моје приче, "Алма", Бгд. 2006., Ђорђе Оташевић
 - Граматика у бермудима, "Алма", Бгд. 2003., Ђорђе Оташевић
 - Смијех пријеки лијек, Подгорица 2007., Милутин Лабовић
 - Ко је ко - писци Југославија – "Ошишани јез", Бгд. 1994., Милутин Савић
 - Седмица – књижевна дијаспора, Франкфурт на Мајни, 2007.
 - Желим да вас чешће виђам, КК "Ђуро Салај", Бгд. 2003.
 - Вечита гама слободе, КК "Ђуро Салај", Бгд. 2004.
 - Будућност је ту – Н.Б. "В. Караџић", Бгд. 1998.
 - Релатионс – Бгд., Удр. књиж. Србије, 1992
 - Ој Србијо мила мати, Други фестивал родољ. поезије, Барајево 2001.
 - Ој Србијо мила мати, Трећи фестивал родољ. поезије, Барајево 2003.
 - Ој Србијо мила мати, Барајево 2006.
 - Ој Србијо мила мати, Барајево 2007.
 - Освит, часопис хаику поезије, Бгд. 2002.
 - Анђео име пламен, Београд–Пријепоље 2007.
 - Стално терамо своје, Пожега 2005.
 - Зборник "Струја живота", Банатско перо, Житиште 2003.
 - Нису остали сами, Подгорица 2003., Светозар Кујовић
 - То је тај тренутак, боемска поезија, "Дерета" 2007.
 - Куда ћеш месече, зборник бр. 11, КК "Бранко Ћопић" Бгд. 2007.
 - Страдија данас, афоризми, Владимир Јовићевић ЈОВ Бгд. 2003.
 - Прилози за лексикон Црногорске културе, Цетиње 1987., Н. Рацковић
 - Спомен дом Режевићи 1356-2006, Режевићи 2006, Оља Франовић
 - Афоризми Митра Митровића, "Алма", 2007., Ђорђе Оташевић
 - Најкраће приче 2003 г., "Алма", Бгд. 2003., Ђорђе Оташевић
 - Најкраће приче 2004 г., "Алма", Бгд. 2004., Ђ. Оташевић
 - Најкраће приче 2005 г., "Алма", Бгд. 2005., Ђ. Оташевић
 - Најкраће приче 2006 г., "Алма", Бгд. 2006., Ђ. Оташевић
 - У причи и околи, "Алма", Бгд. 2003., Ђ. Оташевић
 - Доња страна приче, "Алма" Бгд. 2004., Ђ. Оташевић
 - Далеке ствари које личе, Студентски КК "Бранко Миљковић", Бгд 2004.
 - Алиса у земљи прича, "Алма", Бгд. 2006., Ђорђе Оташевић

-
- Град, песме, "Алма", 2003. Ђорђе Оташевић
 - Зборник "Куда ћеш месече", КК "Б. Њопић", 2007.
 - Сцена Црњански бр. 18, Бгд. 2007.
 - Најкраће приче 2002., "Алма", Бгд., Ђорђе Оташевић
 - Антологија љубавне песме, Бгд. 1996., Воја Марјановић
 - Антологија балканског афоризма, Скопље 2008., Васил Толевски
 - Портрети писаца за децу и омладину, Ниш 2008., проф. др Славољуб Обрадовић
 - Библиографија књига за децу штампаних на српском језику од 1809-1995 са анотацијама, Мр Зорка Ђорђевић

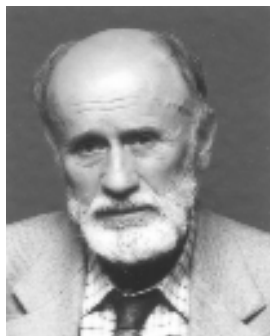
НАГРАДЕ:

- Прва награда на Југословенском фестивалу хумора и сатире, Босански Брод 1994. године
- Домановићева награда Удружења књижевника Србије за развој српске сатире, Београд 1996. год.
- Трећа награда "Златна кацига"–Крушевац на Међународном фестивалу хумора и сатире– Крушевац 1997. год.
- Трећа награда на Међународном фестивалу хумора за децу–Лазаревац 1997. год.
- Специјална награда "Златна кацига" на Међународном фестивалу хумора и сатире, Крушевац 1998. године
- Домановићева награда Удружења књижевника Србије за деље афоризме, Београд, 1999. год.
- Награда за књигу године па Црногорском фестивалу хумора и сатире, Даниловград 2003. год.
- Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни – Прва награда за афоризме, 2007. године
- Трећа награда за прозу, Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни, 2006. године
- Трећа награда за афоризме, Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни, 2006. год.
- Друга награда за поезију за децу, Удружење писаца 7, Франк-фурт на Мајни, 2006. год.
- Трећа награда па Међународном литералном конкурс о екологији, Београд
- Друга награда на конкурс Књижевне заједнице Југославије, Београд–Пријеполје 2004. године
- Прва награда на Међународном фестивалу поезије "Бољи живот

инвалида", 2007., Нови Сад
Прва награда за кратку причу, КК "Бранко Ћопић", Бгд. 2007.
Прва награда за поетски циклус о животињама, КК "Ђуро Салај",
Бгд, 2002. године
и још много оваквих локалних награда.

ЧЛАНСТВО:

Члан је Удружења књижевника Србије.
Члан је удружења књижевника Црне Горе
Члан је Удружења новинара Србије и Црне Горе.

Митар Митровић је рођен 5. XI 1933. године у Подличку, код Светог Стефана. Гимназију је учио у Будви, Даниловграду и Котору. Матурирао је у Шапцу.

Студије ветеринарске медицине завршио је у Београду, где и данас живи.

Радио је као управник Студентског града у Новом Београду.

Пише поезију за децу и одрасле, афоризме, епиграме, хаику поезију, хумореске и кратке приче.

Објављена дела:

Песме за децу: *Будилници, Прамен сећања, Машта шета око света, Шкрипе зуби, дан ме куне, Ускочила деца у песме, Плава тајна, Дремају ли вали мора, Позив звездама, Смех је здравље, Кад се деца смеју, Песнички азбуквар, Песничка зоочитанка, Свођење рачуна, Сунце југа, Принцезице и принц и Златни жабац.*

Књиге афоризама: *Глава у чорби, Чорба у глави, Глава на пању и Не дај главу.*

Књиге афоризама за децу: *Краљевина кликера, Из магареће клупе, Тао ђаци, Моја мама може све, Кифлица је била слађа, Велики одмор, Здраво децо, Расте дете од главе до пете и Мазнуо сам деди чоколаду.*

Књига епиграма: *Глава у песку.*

Књига хуморески: *Кума с брадом.*

Књиге кратких прича: *Иза затворених врата и Сећања.*

Заступљен је у буквару, читанкама и антологијама. Превођен је на немачки, енглески, руски, италијански, румунски, белоруски, шпански, украјински, бугарски и

македонски језик.

Добитник је Прве награде на Југословенском фестивалу хумора и сатире, Босански Брод 1994. године; Домановићеве награде Удружења књижевника Србије, Београд, 1996. године, за посебан допринос развоју сатире током прошле деценије; Треће награда "Златна кацига" - Крушевац на Међународном фестивалу хумора и сатире - Крушевац 1997. год.; Треће награде на Међународном фестивалу хумора за децу - Лазаревац 1997. год.; Специјалне награде "Златна кацига" на Међународном фестивалу хумора и сатире, Крушевац 1998. године; Домановићеве награде Удружења књижевника Србије за дечје афоризме, Београд, 1999. год.; Награде за књигу године на Црногорском фестивалу хумора и сатире, Даниловград 2003. год.; Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни - Прва награда за афоризме, 2007. године; Треће награде за прозу, Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни, 2006. године; Треће награде за афоризме, Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни, 2006. год.; Друге награде за поезију за децу, Удружење писаца 7, Франкфурт на Мајни, 2006. год.; Треће награде на Међународном литералном конкурс о екологији, Београд; Друга награда на конкурс Књижевне заједнице Југославије, Београд-Пријепоље 2004. године; Прве награде на Међународном фестивалу поезије "Бољи живот инвалида", 2007., Нови Сад; Прве награде за кратку причу, КК "Бранко Ћопић", Бгд. 2007.; Прве награде за поетски циклус о животињама, КК "Ђуро Салај", Бгд, 2002. године и још много награда.

Чланство:

Члан је Удружења књижевника Србије.

Члан је Удружења књижевника Црне Горе.

Члан је Удружења новинара Србије и Црне Горе.

САДРЖАЈ:

Пут у средиште душе / <i>Јово Кнежевић</i>	5
ПУТОВАЊЕ КРОЗ ИГРУ СЛУЧАЈА	
Путовање кроз игру случаја	13
Лабудово језеро	18
Два брата	20
Победник	22
Комшија	24
Вечна ловишта	26
Пупак	28
Которска прича	30
Телефонска слушалица	32
Реклама	35
Простата	37
Рупа на саксији	39
Зашто опада наталитет	42
Пензионери и наталитет	43
Свињско месо од лудих крава	44
Ловац	47
Смицалице	50
Маја	52
Контејнери	54
Код бабе	56
Рецепт	58
Киндер јаја	60
Кум није дугме	62
Мекетање	65
Колибри	67
Кики	69
Живот се понавља	71
Камен	73
Превртачи	75

Ангина	77
Бубе	79
Просјак	80
Бакине пите	81
Тетка	82
Фифти-фифти	83
Судбина	85
Четкица за зубе	87
Авлијанер	89
Кума с брадом	91
Гробари	93
Носталгија	94
Посланик	95
Мачкар	96
Старом песнику	97
Слика	98
Порез	99
Фармерке	100
Ерекција	101
Тетка	102

СЕЋАЊА

Др М. Митровић: Сећања, приче / <i>М. Калезић</i>	105
Сећања	107
Сан	110
Меркурци	112
Кучеће месо испод сача	115
Странке	116
Јадо мој	117
Идемо на њума	119
У аутобусу	121
Папагаја за народног хероја	123

Бели лук	125
Дулићи	128
Дно	130
Гуде, гуде	132
Коњ	134
Совуљга и Кукавац	137
Оратор	139
Буфало	141
Шуљеви	143
Смркло ми се пред очима	146
Телевизија	150
Озонске рупе	153
Заменик	155
Пријатељ	157

ГЛАВА У ПЕСКУ

Златна зрна у пустињском песку / <i>В. Теофиловић</i>	163
Митар Митровић: Глава у песку / <i>Жарко Ђуровић</i>	165
Глава у песку, <i>епиграми</i>	167-213
Путовање са самим собом... / <i>В. Радовановић</i>	214
Библиографски подаци	216
О аутору	224

ЗАХВАЛНИЦА

Захваљујем се господи Проф. Јову Кнежевићу, књижевнику; Милораду Калезићу, књижевнику; Вити Теофиловићу, књижевнику; академику књижевнику Жарку Ђуровићу и Васи Радовановићу, књижевнику на помоћи.

Аутор

CIP – каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-32
821.163.41-193.2
821.163.41.09 Митровић М.
012 Митровић М.

МИТРОВИЋ, Митар, 1933-

Путовање са самим собом : [изабране приче и епиграми] / Митар Митровић. - Београд : Савез књижевника у отаџбини и расејању - СКОР, 2009 (Земун : Горапрес). - 228 стр. : ауторова слика ; 21 цм. - (Изабрана дела / Митар Митровић ; књ. 4)

Тираж 500. - Стр. 5-10: Пут у средиште душе / Јово Кнежевић. - Стр. 214-215: Путовање са самим собом Митра Митровића / Васа Радовановић. - Митар Митровић: стр. 224-225. - Библиографски подаци: стр. 216-223.

ISBN 978-86-7970-039-1 (karton)

COBISS.SR-ID 155582220